DUMITRU ALMAȘ

COLUMNA

diamantul negru

diamantul negru

COLUMNA

DUMITRU ALMAȘ

diamantul negru

EDITURA MILITARĂ—1971

Piatra miraculoasă

În amurg, pe poarta Castelului Cnejilor, intră în goană un călăreţ. Opri brusc, la scară. Sări voiniceşte din şa. Aruncă frîul şi lăsă calul slobod în ogradă. Pătrunse în castel, aşa colbăit cum era. Ţanţoş şi trufaş, grăbi de-a dreptul spre iatacul Zulniei Canta, stăpîna castelului. Intră. Lepădă cuşma pe sofa şi puse pe masă o cutioară de abanos :

— Poftim, măria ta !

Zulnia se apropie cu paşi mărunţi, o deschise încet, cu grijă, cu înfrigurare, cu tremur în pleoape şi în mîini. Din întunericul cutioarei izbucnea o lumină ciudată, jucăuşă, orbitor de frumoasă. Zulnia privea, cu ochi dilataţi ca la bufniţe, şi nu se mai sătura. Se bucura. Se înspăimînta şi iar se bucura.

— În sfîrşit !... Diamantul negru e al meu !...

— Al măriei tale, doamna şi stăpîna mea !

— De douăzeci de ani îl rîvnesc, ard, jinduindu-l... gemu, vrăjită de fericire.

Poate de aceea în clipa următoare înhăță piatra scumpă, o strînse în pumn şi pumnul la sîn, o mîngîie, o privi în zare, o sărută cu nemăsurată înflăcărare :

— Căpitane Drăcea, eşti cel mai vrednic bărbat din Moldova !

— Şi credincios matale, duducă Zulnia, psihimu, pînă la mormînt credincios, se înclina Chiriţă Drăcea ; se înclina, dar de fapt, se umfla în pene ca un păun. Uite-l ! Un diamant negru, de mărimea unui ou de puicuţă. Şi-i al matale, stăpîna şi doamna mea !

Zulnia băgă de seamă că slujitorul îi spunea „matale“ şi „psihimu“, în loc de „domniei tale“, cum i se adresa de obicei, sau „măriei tale“, cum i se adresase la început. Dar prea o copleşea bucuria, ca să se oprească asupra unor nimicuri de politeţă şi protocol. Tresări însă, muşcată de spaimă :

— Te-a văzut careva ?

— Nimeni ! Lumea a aflat, iar cumnatul matale Alexandru Canta s-a încredinţat că pe dumnealui başboierul Grigore Canta l-a trimis pe lumea cealaltă turcul pe care-l avea slujitor. Şi după ce-a săvîrşit... nelegiuirea, a furat diamantul negru şi a fugit... Înţelegi, duducă Zulnia...

— Îngenunche şi jură, colo, la icoană, că nici mort n-ai să dezvălui taina asta.

— Jur să păstrez taina diamantului negru şi neclintită credinţă stăpînii mele Zulnia Canta, pînă la capătul zilelor mele. Amin !

— Te fac boier, dacă...

— Dar nu boieria, ci inima matale vreau s-o cîştig. Inima! Înţelegi, duducă Zulnia?

Strîngînd, fericită, diamantul negru în pumn, Zulnia se aruncă de gîtul căpitanului Drăcea şi-l sărută pătimaş:

— Ai cîştigat-o! Întreagă!

În noaptea aceea scurtă de iunie nu s-a aprins nici o făclie în Castelul Cnejilor. Întunericul, abia muşcat de sîmburele de lumină izvorît dintr-o candelă, era mai prielnic doliului, dragostei neîngăduite şi plănuirilor tainice ale coanei Zulnia, ale boierului Scarlat Canta şi ale slujitorului lor, căpitanul Chiriţă Drăcea.

— În brumărel, cînd va cădea frunza, vom urca pe tronul Moldovei: Scarlat voievod Canta şi Zulnia doamna.

— Ce fericire!... Ce fericire!... scîncea Scarlat Canta, ca un copil. Bazileu!

Aproape de miezul nopţii, au chemat-o la sfat şi pe fiica lor, Zoe. Roaba Călina o găsise citind o carte a franţuzului Voltaire, despre riga Ludovic al XIV-lea al Franţei. Avea Zoe ochi albaştri, oleacă osteniţi de citire şi lucru la gherghef. Încolo, bine şi armonios crescută, cu păr galben, cu braţe vînjoase, fără a pierde nimic din gingăşia cuvenită unei fete de optsprezece ani. Îi plăcea să urce pe Ceahlău şi chiar să vîneze cu flinta. Semăna cu maică-sa la frumuseţea trupească, dar avea sufletul lui taică-său: neliniştit, nehotărît, fricos, cu îndelungi perioade de apatie şi cu izbucniri neaşteptate de energie şi dîrzenie.

— Draga noastră Zoe, a vorbit Zulnia cu emoție, află că diamantul negru, despre care de atîtea ori ți-am vorbit, se află acum în mîna noastră. Și dacă-l avem, pornim îndată la Țarigrad.

— Să mă fac domn ! Sînt bazileu de nea-neam și...

— Tu, Zoe, și-a întrerupt Zulnia soțul, ne poți ajuta în scoposul nostru.

— Cum adică ? a clipit Zoe, nedumerită.

— Ist nepreţuit juvaer, astă piatră miraculoasă, trebuie să fie înfățișată de o fată frumoasă ca tine. Adică, dacă te va plăcea marele vizir sau chiar sultanul și-or pofti să rămîi zălog în serai...

— Mamă ! În istoria Bizanțului, împărăteasa Irina a scos ochii fiului ca să-i ia coroana. Domnia ta mă dai roabă, ca să capeți un tron ?

Zulnia nu se aștepta la asemenea împotrivire. S-a rugat. A stăruit. A aruncat vorbe grele de ocară. A amenințat. L-a silit și pe Scarlat s-o batjocorească. Așa, între părinți și fiică s-a iscat mare sfadă, hărățindu-se pînă cînd dinspre Ceahlău s-a desprins geană de ziuă. Părinții, fierbînd de mînie, au hotărît s-o închidă în turnul castelului, să chibzuiască acolo, la umbra gratiilor, despre schimbarea gîndurilor. A urcat-o, în brațe, căpitanul Drăcea însuși, că se zbătea ca o leoaică.

— Aici să-ți putrezească oasele dacă nu asculți sfat părintesc ! a spus Zulnia punînd zăvorul pe dinafară.

În aceeaşi calmă noapte de iunie, într-o poiană de sub Scăldătoarea Vulturilor, ceata haiducilor lui Neicu ţinea sfat în jurul focului. Ceteraşu, haiducul cîntăreţ care cobora adesea, ca lăutar, în satele de pe valea Bistriţei, adusese ştire că velvistierul Grigore Canta a fost omorît şi că ucigaşul i-a furat o giuvaerica de mare preţ, un diamant negru despre care se spune c-ar fi împodobit coroane de împăraţi şi salbe de vestite împărătese.

— Cică l-ar fi ucis un slujitor turc.

— Dacă ucigaşul a fugit în Transilvania, zise cetaşul Alexa lui Cerbu, cel mai tînăr şi mai voinic dintre haiduci, pierdut pe vecie rămîne acel giuvaer. Aleluia !

— Altceva n-ai mai aflat ? se îngrijoră Neicu...

— Nu, doară ieşind eu din satul Pîngăraţi, m-am întîlnit cu căpitanul Chiriţă Drăcea. Venea de la Viişoara şi gonea cu un smintit spre Castelul Cnejilor din Durău.

— S-o fi grăbit să-şi vestească stăpînii. Cînd slujeam argat în ogradă la Grigore Canta, de multe ori am auzit că pentru acel giuvaer, cu toate că nu-i mai mare ca oul de hulubiţă, sultanul i-ar da chiar domnia Moldovei.

— În cine ştie ce mîini nemernice a încăput, se îngrijoră Ceteraşu.

— Nu s-ar cuveni să ştim ? întrebă Alexa Cerbu.

— Adică să nu stăm de lemn Tănase... răsuci Neicu obrazul spre Alexa. Intră în Durău şi află.

— Tot ți-i dor ție de Ilinca! a rîs Ceterașu.

— Să n-aud de haiduci logodiți! s-a răstit Neicu, încruntînd sprînceana și făcînd aspru și poruncitor semn, cu stînga, să plece grabnic la vale.

Întîmplarea din casa lui Onofrei

La răsăritul soarelui, din turn, Zoe o vedea pe Ilinca lui Onofrei scoțînd apă din fîntînă. O urmărea printre zăbrele și-i pizmuia soarta: „...Mai bine odraslă de țăran iobag, decît neam de cneaz Canta, amenințată să ajungă roabă în seraiul padișahului, din pofta unor părinți lacomi de avere și de mărire". Mai încolo, în mijlocul satului, Chiriță Drăcea, călare, măreț, rotea gîrbaciul și striga cumplit:

— Birul!... Zeciuiala!... Plocoanele!...

— N-am bani, căpitane Chiriță, l-a întîmpinat Ștefan Onofrei în poartă, cu rugă fierbinte în glas.

— Jug și fum! a poruncit Drăcea, pocnind din harapnic.

Într-o clipă, arnăuții așezară jugul, aprinseră foc de paie și cu lostopene de bălegar uscat. Doi arnăuți l-au vîrît pe Ștefan Onofrei cu capul în jug, deasupra fumului. Tușea omul, sufocat. Gemea de usturime. Ochii i se bulbucau, roșii. Trupul i se chircea. Chipul i se schimonosea de durere.

— Plăteşti, au ba ? rînjea căpitanul Drăcea.

— N-am... n-am bani !... Luaţi ce vreţi... Luaţi-mi casa...

Adunată în jur, lumea lăcrăma şi murmura.

Dintr-o dată, dintre oameni, Alexa lui Cerbu sări în bîtă, voiniceşte, peste harabaua încărcată cu plocoane, împrăştie focul, smulse resteul jugului şi-l scoase pe Ştefan de sub caznă. A săvîrşit totul fulgerător. Arnăuţii rămaseră cu gurile căscate, în nevolnică încremenire. În urmă-i, Ilinca a vărsat apa din cofă peste foc, stingîndu-l.

— Măăă, ciobane !? Cutezi la răzvrătire ? a hohotit căpitanul Drăcea, dînd pinteni calului şi prinzîndu-l pe Alexa în sfichiul gîrbaciului, ca-ntr-un laţ.

Scuturaţi din pînza uimirii, cinci arnăuţi zvîcniră şi ei, îl înconjurară şi-l prinseră pe Alexa de mîini şi de grumaz. Nimeni din cei din jur nu sări să-l apere, afară de Ilinca. Dar zărind-o Drăcea cum zgîria un arnăut, s-a holbat spre dînsa ca un lup ; a răsucit harapnicul în jurul codiriştei şi-a descălecat, rînjind într-un dinte :

— Cuminte-cuminţea, puicuţo !...

Strîns între arnăuţi, Alexa înţelese, după linsoarea buzelor şi după chihotirea gîlgîită, ce gînd năsălnic furnica prin mintea căpitanului. C-o brîncă scăpă din strînsoare şi-l înhăţă de piept. Dar Drăcea îi izbi un pumn sub lingurică, îl doborî şi se întoarse, triumfător, spre Ilinca. Deşi îl săgeta puhoi de junghiuri ascuţite, Alexa tot i-a sărit în spate, ca un jder. Căpitanul l-a scuturat însă și-a tras pistolul din chimir. Toți s-au ferit îngroziți. Singură Ilinca sta dreaptă între Drăcea și Alexa.

— Legați-l colo, de nuc ! Și douăzeci și cinci pe spatele gol, a aruncat Drăcea gîrbaciul unuia dintre arnăuții care l-au înhățat iar pe Alexa de mîini și de grumaz, supunîndu-l. Înșfăcînd-o pe Ilinca de mînă, căpitanul a tîrît-o în casă.

— Vînd boii !... Casa o vînd !... Vînd totul și plătesc, căpitane, numai nu-mi batjocori fata !...

Drept răspuns, din ușă, Drăcea împroșcă un hohot de rîs, zguduind ograda lui Onofrei, și-o trase pe Ilinca în casă, întrebînd-o trufaș :

— Ai auzit de căpitanul Chiriță Drăcea ?

— Toți cei de pe moșiile cneazului Scarlat Canta știu cine ești și ce poți.

— Atunci... fără mofturi, că n-am timp.

Și se repezi s-o sărute. Răsucindu-se ca o zvîrlugă fata a scăpat.

— A, te-mpotrivești ? Îți moi eu cerbicia, juncuțo !...

Drept în acea vreme, Zulnia Canta ieșea din Castelul Cnejilor în trăsură, îndreptîndu-se spre schitul Durău. La casa lui Onofrei, în fața trăsurii, îngenunchiară patru femei.

— Căpitanul Drăcea a luat-o pe Ilinca și...

Zulnia s-a oțărît parc-ar fi înghițit calaican. A coborît, trufașă, din trăsură, rotind cravașa pe deasupra sătenilor cu frunțile plecate și a femeilor cu broboadele trase pe ochi.

În căsuța lui Onofrei, Ilinca, despletită, cu cămașa sfîșiată, răvășită în harța cu căpitanul, se retrăsese într-un ungher și, deznădăjduită, se apăra cu unghiile, cu dinții. Cu părul vîlvoi, cu straiul în neorînduială, Drăcea zîmbea cîine-cîinește, apropiindu-se cu fereală :

— Vînjoasă ești, frumoaso ! rîse zgomotos : Ha, ha ! Dar îndîrjirea asta mă ațîță și mai tare... Numai că n-am timp de hîrjoană cu tine. Dă-mi-te, cumințică, juncuțo, dacă vrei să-l scapi pe taică-tău de...

O cuprinde de mijloc, o frînge, o răstoarnă pe laiță și se trîntește peste dînsa. Dar Ilinca a mai găsit în ea putere și mînie să-l prăvale jos și să-l izbească în pîntece, cu genunchii.

În clipa cînd Chiriță Drăcea se ridica de jos, de pe lutul cu miros de pelin, Zulnia a împins ușa cu vîrful botinei și s-a înfățișat, învăpăiată de furie. Chiriță a sărit în picioare, zăpăcit. Ilinca s-a tras spre sobă, adunîndu-și zdrențele cămășii, să-și acopere sînii. Dar n-apucă Drăcea să deschidă gura și Zulnia îi și arde trei plesnituri cu cravașa peste obraji, scoțîndu-i zvîrci albe în luciul purpuriu și gras al pielii :

— Spurcatule !

— Iertare... M-a ispitit. M-a scos din minți... și-a biruit Drăcea durerea și a zîmbit scîrbavnic de lingușitor și de mieros.

Ca o hulubiță jumulită de uliu, Ilinca încerca să se strecoare spre ușă ; dar stăpîna Castelului Cnejilor o opri ; pocni cravașa în palmă, semn că i se stîrnise în minte un gînd mare ; îi făcu semn să se rotească, să înalțe pieptul, să-și mlădie boiul. Urmări, desfătată, mișcările fetei și făcu semn lui Drăcea să iasă :

— Domolește oamenii din uliță !

— Vă rog, porunciți să nu-l mai chinuie pe tata ! a îngenuncheat Ilinca, împreunînd mîinile.

— Mda... Mergi cu mine la castel ! hotărî Zulnia, pășind țanțoșă spre trăsură. În trecere a lepădat o pungă la picioarele lui Onofrei pe care arnăuții îl slobozeau din jug și a împins-o pe Ilinca să urce în trăsură.

— Mînă, Chiper !

În urmă Drăcea s-a pornit cu mare năduf și asprime în glas să dojenească lumea din ogradă și din uliță.

— Vedeți ? Inima cea bună a stăpînei, mișeilor ! Dar să nu mai cutezați a vă jălui, c-al vostru-i dracul !

Alexa și Ștefan Onofrei priveau după trăsură, iar un copil ridica punga de jos.

— Ad-o aici !... nu l-a mai răbdat inima pe Drăcea. Onofrei, cu asta ți-ai plătit birul.

Și a sunat punga în palmă, a încălecat, a ieșit din ogradă urmat de zapcii și arnăuți, și s-a îndreptat spre casa lui Filip.

În trăsură, Zulnia o măsură pe Ilinca, din tălpi în creștet și o prubului în gînd. Era din ce în ce mai încîntată : fata avea chip oval, păr galben, ochi albaștri, nas ușor cîrn, buze arcuite, bărbie gingașă, umeri drepți, boi subțire pe șolduri bine strunguite, abia gîcite sub catrință. Chiar mîinile, cu care se ţinea de capră, lîngă vizitiu, deşi muncite la sapă, la furcă, la vîrtelniţă şi la stative, se păstrau mlădii şi puternice în acelaşi timp. Dar mai cu seamă se bucura că toată făptura Ilincăi dezvăluia un soi de lumină, de căldură şi de înţelepciune foarte asemeni cu cele pe care le descoperea ori de cîte ori o privea pe Zoe, înainte de a se fi sfădit şi-a o fi închis în turn, la loc de pedeapsă.

Din nevoia de a-şi mărturisi gîndurile cuiva, Zulnia Canta împinse cu cravaşa în spatele vizitiului :

— Chiper, îţi place fata asta ?

— De, stăpînă. Ce să zic ? De data asta mă potrivesc în gusturi cu căpitanul Chiriţă.

— Palavragiule !... Dar, ce zici, o pot înfia ?

— Cum să nu, stăpînă ! Singur omorul nu se poate dori : miroase urît...

Pe Zulnia a furnicat-o un fior rece prin şira spinării. Aşa de rece, c-a uitat să-şi dojenească vizitiul, cum obişnuia. Cîteva clipe, pieliţa albă a obrazului, mult îngrijită şi dreasă cu sulimanuri, a prins neaşteptate umbre vineţii, semn că frumuseţea ei, de laudă şi de pomină în toată Moldova, începe să pălească.

Intrînd în castel, trăsura a oprit în faţa treptelor. Ilinca a coborît sfioasă şi încurcată, desculţă, cutremurată de spaimă şi admiraţie. Parcă nu cuteza să calce pe iarba moale din ograda castelului.

Din turnul castelului, printre zăbrele, Zoe o zărea și se mira... De ce a adus-o ? Slugă, cea mai frumoasă și mai isteață fată din Durău ? O iubește un cioban de pe Ceahlău, despre care bădița Chiper, vizitiul, zice că s-ar fi dat în haiducie, cu ceata lui Neicu...

●

Sughițînd de plîns, Anica turna lui Onofrei și lui Alexa apă dintr-o oală neagră de lut, să se spele.

— Mă duc s-o aduc înapoi pe Ilinca, s-a îndîrjit Alexa, ștergîndu-și mîinile cu poala cămășii.

Și-a așezat gluga ciobănească pe spate, a luat bîta și a pornit spre Castelul Cnejilor. Îl însoțea plînsul lelei Anica și înlăcrămarea băditei Onofrei.

●

Cu gesturi largi, dinainte gîndite, căpitanul de arnăuți Chiriță Drăcea răsturna pe masă săculețele cu banii smulși de la țărani.

— Ba-bani ! se bucura, păgîn, Scarlat Canta, stăpînul Castelului, și urma, în șoaptă, împăcat și, într-un fel mulțumit : Îmi ia el ju-jupîneasa, dar îmi aduce aur...

●

În chilioara din turn, Zoe cerca să coasă la gherghef. Dar n-o lăsau nici gîndurile — triste, răvășite, înlăcrămate — nici amurgul, mohorît şi noros. Auzi paşi pe scară. Uşa se deschise încet, scîrţîind ascuţit din ţîţîni.

— Voi a grăi cu tine ca un părinte, psihimu. Zic să te învoieşti să plec — să plecăm la Ţarigrad.

— Să călătoresc îmi place, tată ; dar nu primesc să fiu păcălită.

— Păi, dacă vreun turc de cei marimari va pofti să intri în serai...

— Nu ! Pe-amîndoi v-a smintit diamantul negru.

— Tu, domniţă din Castelul Cnejilor, fii înţeleaptă : nu te împotrivi ! intră Zulnia în urma soţului, grăind cu glas de rugă şi de poruncă.

— Dac-aş fi mamă, mi-ar fi ruşine să-mi închipui că fiica mea ajunge cadînă !

— Ruşine ? De ce ? Dacă a fost frumoasă, isteaţă şi dibace, veneţiana Baffa a ajuns sultană validé.

— Mai bine mă arunc de la Scăldătoarea Vulturilor !

— Fii cuminte şi înţeleaptă. Te rog din inimă, Zoe, fata mea.

— Tocmai înţelepciunea mă îndeamnă să mă împotrivesc.

— Luăm domnia Moldovei !

— Trufia v-a schilodit inima. Urmăriţi, ca smintiţii, o nălucă.

— Te-am smuls din inima mea ! Cu desăvîrşire ! a ieşit Zulnia, clocotind de mînie, a coborît din turn, pe dibuite prin întortocherea întunecoasă a treptelor.

Scarlat o urma, izbindu-se de pereți cînd cu un umăr, cînd cu celălalt, ca o umbră caraghioasă și mută.

Răpusă de nedreptate și silnicie, Zoe lăcrăma amarnic, cu tîmpla sprijinită de gratii.

●

O vreme, închiși în iatacul lor, stăpînii din Castelul Cnejilor au tăcut, furioși. În gînd fiecare îl învinuia pe celălalt că a dat fiicei lor nesăbuită încăpățînare și trufie. Zulnia gîndea chiar că Zoe a moștenit prea mult din prostia prea blegului dumneaei soț Scarlat Canta, coborîtor din bazileii Bizanțului. Asemenea gînduri îi sporeau avan năduful din inimă.

— Dar las' c-am aflat eu leac de cojocul ei !

— Ce lea-leac ?

— O înfiez pe Ilinca lui Onofrei.

— Pe frumoasa sa-satului ? Nu înțele-țeleg.

— Ai să înțelegi domnia ta mai tîrziu, surîse Zulnia și ieși în cerdac, mîngîindu-se cu gîndul că va duce la Țarigrad o fecioară mai frumoasă decît Zoe și mult mai supusă... Și nici sîngele bazileic nu va fi batjocorit și spurcat în harem... Auzi vorbă în poarta Castelului și tresări, parc-ar fi prins-o cineva asupra unei fapte neîngăduite. Sfada dintre musafir și străjer se curmă repede. Și în fața cerdacului îngenunchie un flăcău voinic, potrivit de înalt, cu căciulă ciobănească și cu plete, cu priviri drepte, cu glas bărbătesc, cu mişcări măsurate, cumpănite, ca oamenii deprinşi să umble pe stînci şi pe furtună şi pe vreme bună :

— Mi-e frîntă inima şi mult vă rog : daţi-mi înapoi logodnica !

— Care logodnică ?

— Ilinca.

— Ilinca ? De azi înainte, a zîmbit Zulnia Canta, binevoitoare, Ilinca e fiastra noastră.

— Fiastră ? Dar e logodnica mea. A mea !

— Domoleşte-te, flăcăule ! Rămîi şi tu la Castel. De celelalte, avem noi grijă.

Întîi, Alexa se înspăimîntă. Îndată însă îşi aminti : Neicu îl trimisese iscoadă în sat la Durău. Dacă putea sta chiar la Castel, cu atît mai bine.

Auzind hotărîrea stăpînei, Drăcea a sărit ca un zmeu, l-a înşfăcat de umăr pe Alexa, l-a împins la grajduri şi l-a dat în sama lui Chiper vizitiul :

— Învaţă-l, hîtrule, meseria de grăjdar. Dar, ştii, fără milă ! Că vrea stăpîna să-l aibă slugă vrednică, în Castel.

— Prea bine. Totuşi, i-a întors vorba vizitiul, cu socoata, nu cu boata, faci din grăjdar mare serdar.

●

Intrarea lui Alexa Cerbu în Castel a adus oarecare linişte în inima Zulniei : „Îi am pe amîndoi aici, sub priveghere, cugetă în sinea ei ; Ilinca nu va mai avea de ce să se împotrivească..."

S-a retras în iatacul de sus și s-a sfătuit îndelung cu soțul.

Înalt, deșirat, cu chip prelung, zbîrcit, cu pielea atîrnînd ca un sac larg și peticit, în care cobîlțîie niște ciolane goale, deznodate, cneazul Scarlat Canta holbă ochii mari, verzi, încărcați de admirație pentru bărbătoasa și destoinica-i soață. Și ori de cîte ori Zulnia rostea, cu îngîmfare de hatman, cîte un cuvînt greu, Scarlat își mîngîia barba sură și clătina capul pleș sau încremenea asemenea unui schivnic zugrăvit pe pereții bisericilor.

— Să folosim diamantul negru în chip înțelept. Scrii, chiar acum, lui Mehmet Aga din Măcin, că va să ne întîlnim în mare taină, la Cetățuie, lîngă Iași, să ne ia și să ne ducă, sub a lui priveghere, pînă la Țarigrad. Scrie! Și-i întinse pana, hîrtia și călimara.

— Mă tem, psihimu, de frate-frate-meu Alexandru, mă tem... se îngăimă Scarlat și pufăi din narghilea, tremurînd, neștiind parcă nici cum să țină pana.

— Diamantul negru are puteri nebănuite. După cum știi, l-a purtat o prințesă indiană, apoi frumoasa Șatun, ibovnica șahului Harun Al Rașid de la Persiada. De la perși l-a cumpărat Andronic Canta pentru Theophila, cea care a pierit în marea bătălie de la cucerirea Constantinopolului. Atunci diamantul a încăput pe mîna unui pașă. Dar sultanul Mohamed, aflînd de frumusețea și valoarea istui giuvaer, a vrut să i-l ia. În grabă, pașa l-a vîndut unui strămoş al nostru. Şi acum, iată-l ! a apropiat bijuteria de nasul lui Scarlat : străluceşte pe pieptul Zulniei Canta !

— Minu-minunat, bazileea mea ! Sultanul ar da pe el un sfer-sfert de împărăţie, nu numai vileatul Moldovei...

— Să dea ! s-a răstit Zulnia, parcă Scarlat s-ar fi împotrivit. Apoi a aşternut pe hîrtie scrisoarea către Mehmet Aga ; Scarlat Canta doar a iscălit, cu slovă tremurîndă.

O încercare şi o înfrîngere

În zilele următoare, mult s-a frămîntat Ilinca în cugetul ei. Mai întîi totul i se părea de necrezut ; însăşi stăpîna s-o scoată din ghearele lui Drăcea, ale celui care a flocăit, ca un dulău, toate fetele şi nevestele mai curăţele din satele lui Scarlat Canta ! Dar oare de ce-a făcut asta ? Mai ales că de vreo trei ani n-a mai luat cu sila nici un argat în Castel. Privea în jos şi nu se dumirea : De ce nu mă trimite în odăile slugilor ?

I-a dat să mănînce din farfurie, mîncăruri boiereşti. I-a vorbit frumos, ca o mamă. N-o pune la treabă. O lasă să umble prin odăi, să iasă în cerdac, la soare. Dinlăuntru, Castelul Cnejilor nu i se mai părea aşa de mare. Pe latura dinspre răsărit, turnul porţii şi încă două turnuri rotunde, cu ferestruici mici, zăbrelite. Pe latura dinspre miazăzi, un turn pătrat, odăile slugilor şi grajdurile.

În latura dinspre apus, cea mai lungă, în fața pădurii, și în cea dinspre miazănoapte, iatacurile stăpînilor așezate în unghi, cu două caturi, cu cerdacuri din stejar încrustat, cu uși mari, grele, legate în tarînci de fier, cu privire spre cleanțurile Ceahlăului. Sub locuințe, hrube și pivnițe adînci pentru provizii. Între turnul porții și fața caselor, biserica, destul de mare pentru o capelă de castel, cu un turn pătrat și cu clopot de aramă cu funie lungă, scoasă afară pînă în dreptul pridvorului.

În turn, Zoe lăsă „Paul et Virginie“ pe prichiciul ferestrei și, cu fruntea lipită de zăbrele, își ascuțea auzul să prindă orice șoaptă din ogradă sau din iatacuri. Îl urmărea îndeosebi pe Alexa cum trebăluia la toate, harnic, supus, fără cîrtire: căra gunoiul, țesăla caii, îi ducea la apă, mătura ograda, smulgea buruienile, uda florile, tăia lemne, cioplea haraci pentru fasolele semănate pe malul înalt al pîrăului. Arunca, din cînd în cînd, cîte o vorbă ori cîte o zicală isteață lui Chiper, vizitiul cel hîtru, ca să-l întărîte a scorni alte zicale, și mai istețe. Îl urmărea și, fără să știe de ce, îl socotea un fel de frate de suferință, un prizonier, ca și dînsa, în Castelul Cnejilor din Durău.

●

În acea dimineață de la jumătatea lui iunie, în ograda castelului, slujitorii forfoteau după treburi, parcă mai zoriți ca de obicei.

Treburi multe: cositul fînului, plivitul grîului, porneala oilor, culesul zmeurii şi al bureţilor şi altele multe. Totuşi, cînd a trecut Zulnia Canta spre biserica din mijlocul ogrăzii, toţi s-au oprit din lucru şi, după datină, s-au închinat cu frunţile la pămînt.

Stîngace şi sfioasă, foarte mirată, Ilinca păşea alături de stăpînă, îmbrăcată în rochie scumpă, boierească. Slujitorii o cunoşteau:

— Uite că Ilinca lui Onofrei poate fi mai frumoasă ca o domniţă, se bucura Chiper vizitiul.

— Ce-o fi însemnînd asta? se mira Alexa Cerbu...

Cu bunăvoinţă şi blîndeţe, stăpîna da poveţe Ilincăi: cum să poarte rochia, cum să-şi ţină capul, mîinile, cum să se încline, mulţămind argaţilor pentru închinăciunea lor.

— Sînt proastă şi neîndemînatecă...

— Ba eşti deşteaptă, drăgălaşă, şi repede ai să deprinzi ighemoniconul, o încuraja stăpîna.

În biserică, Scarlat o privea ca pe o icoană:

— E fru-frum... foarte gingaşă! O primprim... o înfiez.

— Da, Ilinca, de azi încolo eşti fiica noastră! a vorbit Zulnia cu mare hotărîre, în faţa altarului. Ai să te numeşti Ilinca Scarlat Canta.

— Nu, stăpînă! se sperie fata, abia cutezînd să înţeleagă despre ce-i vorba. Nu-s vrednică de cinstea asta!

— Te-am ale-ales! Gata! înălţă Scarlat fruntea.

— Dar nu pot... nu ştiu să...

— Nu îngădui nici umbră de cîrtire sau nesupunere, se rosti Zulnia cu şi mai mare dîrzenie. Vorba mea, slovă de evanghelie!

— Sînt logodită cu Alexa lui Cerbu...

— Îngenunche şi jură să ne fii copilă credincioasă. Credincioasă pînă la mormînt!

Speriată, Ilinca îngenunche şi rosti, ca un răsunet între ziduri, jurămîntul poruncit de stăpîna castelului.

— Roagă-te acum şi domnia ta, iubite al meu soţ, să ţi-o primească Dumnezeu fiică; să-i dea minte şi gînd supus, să nu iasă din cuvîntul nostru în vecii vecilor, amin. Alminteri blăstămul celor trei sute optsprezece sfinţi de la Nicheea să se abată asupra capului ei, praf şi pulbere să se aleagă de zilele ei. Şi a neamului din care se trage, după sînge. Iar de va rămîne fiica noastră cuminte, ascultătoare şi supusă, numai în belşug, bucurie şi fericire să trăiască. Amin!

Cu multă evlavie, Scarlat gîngăvi ruga şi blestemul, făgăduind să fie pe cît de neîndurător cu greşelile fiicei adoptive, pe atît de blînd cu faptele ei de laudă.

La ieşirea din paraclis, Zulnia grăi răspicat şi tare către slujitorii adunaţi în jur, dar ca să audă şi Zoe din turn:

— Să ştiţi, de azi înainte Ilinca este fiica noastră de suflet. A jurat în faţa altarului. Daţi-i cuvenita ascultare şi supunere. Aţi înţeles?

— Înţeles, mărită cneaghină!

•

Dintre toți slujitorii, numai vizitiul Chiper a băgat de seamă că, din seara cînd căpitanul Drăcea s-a întors în goana calului, în Castelul Cnezilor s-a schimbat ceva. Stăpînii au devenit ciudați și bănuitori, iar căpitanul Drăcea s-a făcut așa de rău și de necruțător că parc-a intrat necuratul în el.

Șase meșteri fierari și rotari din Castel au primit poruncă să lucreze, din fierul și lemnul cel mai bun, trei trăsuri mari, trainice, arătoase, anume pentru cale lungă și grea.

— Lucrați în taină și sfîrșiți cît mai repede ! s-a încruntat Drăcea la meșteri. Altfel vă vîr în ștreang !

Zulnia o duse pe Ilinca pe la cuhnie, la ateliere, la grajduri, la pivnițe, să cunoască rînduielile și viața de castel.

Rîzînd batjocoritor, căpitanul Drăcea l-a brîncit pe Alexa în fața stăpînei și a Ilincăi, încărcat cu o targă de gunoi. Cu o clătire din cap, Zulnia l-a arătat fetei, călcăind de dispreț :

— Uite-l, mînjit de balegă, urît mirositor. Nu ți-e greață de el ?

Alexa a auzit. S-a oprit o clipă și-a dat să rostească o sudalmă. Dar, privind la Ilinca, l-a însuflețit un gînd nou, a ridicat targa într-o mînă ca pe o tavă, s-a rotit într-un fel de polcă, și-a țîșnit pe poarta castelului. A alergat la rîpă. A aruncat gunoiul. S-a scuturat. S-a spălat, voinicește, la pîrîu. S-a pieptănat. Și s-a întors curat și fercheș, parcă ar fi venit de la horă. Dar, în poarta castelului, l-a întîmpinat căpitanul Drăcea. I-a găsit pricină că venea cu targa tîrîş şi l-a plesnit cu gîrbaciul peste obraz :

— Vrei să placi femeilor, mîrlane ?

Alexa înghiţi în sec.

•

Trecuse de miezul nopţii şi Castelul Cnezilor dormea adînc sub sclipirea stelelor. Liniştea părea de piatră. Doar cîte o cucuvaie ţipa arare în clopotniţă, stîrnind nebănuite spaime. În iatacul ei, Zulnia visa urît şi gemea prin somn. S-a trezit, speriată. Se făcea că un hoţ i-a furat diamantul negru. Cineva care semăna cu Scarlat, cu soţul. A sărit buimacă din pat. Repede şi înfiorată a cotrobăit într-un sertăraş. Tremurînd de bucurie, dar şi de neîncredere, a înhăţat diamantul negru. L-a pipăit, l-a lipit de obraz, l-a sărutat, l-a mîngîiat ca pe un puişor de aur. ...„Bine c-a fost numai vis urît..." A scos, dintr-un dulăpior, un medalion cu căptuşală de catifea, a aşezat diamantul în el şi, cu înfrigurare, l-a atîrnat la gît ca pe un talisman aducător de fericire : „Aşa... să nu ştie nimeni unde-l ţin ascuns. Nimeni. Nici chiar Scarlat..." Se pipăia cu voluptate, se căta în umbrele turburi ale oglinzii veneţiene şi suspina de adîncă şi vinovată plăcere: „Sînt, la ceasul ista, cea mai de preţ femeie din lume : Satun sultana, Theophila împărăteasa şi Zulnia doamna..."

Dar deodată, foşnet de paşi dinspre iatacul unde dormea Ilinca. O săgetară spaime: „...M-a urmărit... M-a văzut careva..."

— Cine-i ? a întrebat tare, cu glas sugrumat.

— Eu stăpînă. Am auzit huet, stăpînă, şi m-am temut că ţi-i rău.

— Spune-mi mamă, Ilinca.

— Nu cutez.

— De mîine, începi a deprinde buchiile, cu Varlaam de la schitul Durău. Am să te-nvăţ să brodezi, să primeşti musafiri, să întreţii un conversaţion...

— Prea bine stă... mamă.

În acelaşi miez de noapte înfiorat de ţipătul cucuvăilor, Zoe se minuna de liniştea din Castelul Cnezilor şi din tot cuprinsul, pînă-n Ceahlăul spoit în argintul lunii. Porni să cînte încetişor, jalnic, ca o pasăre oarbă, închisă în colivie :

— Tuturor lumea li-i dragă, mie mi-i cerneală neagră ; tuturor lumea li-i bună, mie mi-i de mătrăgună...

Culcat pe fîn, alături de Chiper, Alexa asculta :

— Jupîniţa Zoe-i bălaie ca un crin în luna mai şi tristă ca o ţarcă-ntr-un vîrf de par, toamna, cînd se lasă negurile şi burniţa.

— Samănă cu Ilinca parc-ar fi surori.

— Da. De ce-au închis-o în turn, bădiţă Chiper ?

— Dihonie mare între domniţa Zoe şi cneaghina Zulnia. Nu pot şti din care pricină anume. Destul c-a închis-o în turn în noaptea cînd a venit Drăcea de la Viişoara, aducînd vestea c-a fost ucis Grigore Canta, fratele stăpînului, mezinul. Că sînt trei fraţi : Scarlat, Alexandru şi Grigore Canta, după cum cred că-i fi ştiut.

— De ce-or fi înfiat-o pe Ilinca ?

— Parcă poţi şti toate gîndurile stăpînilor ?! Roaba Călina a zăpsit ceva : o istorie cu un giuvaer foarte, foarte scump şi cu un domn la Ţarigrad.

Ca să nu-şi trădeze bucuria, Alexa s-a prefăcut a cînta, dînd parcă răspuns Zoei :

— ...Norocel de toţi dorit, cine mi te-a împărţit, a greşit la cîntărit. La unii prea mult le-a pus, şi mie nu mi-a ajuns...

Cu mîinile agăţate de gratii, Zoe îşi urma cîntecul :

— Du-mă, Doamne, de pe-aici, unde sînt zilele mici, că pe-aicea s-au mărit şi oamenii s-au înrăit...

●

Ca de obicei, Chiriţă Drăcea s-a trezit odată cu zorii. A trecut repede la atelierul de rotărie. Trăsurile erau gata. Le cerca mlădierea arcurilor, grosimea osiilor, lunecarea cranţurilor şi a perinoacelor, tăria cîrligelor pentru oricicuri.

— Le ungeţi bine osiile cu păcură ! a strigat cu încruntare. Aţi înţeles ?

Meşterii au încuviinţat.

Drăcea a ieşit în ogradă, mulţumit şi foarte plin de sine, înclinat a săvîrşi orice faptă oricît de bună şi oricît de ticăloasă. Il zări pe Alexa şi-i arătă cu degetul sufitul stricat la acoperişul turnului :

— Pînă la amiază, îl dregi. Ai înţeles ? Ha-ha-ha !

— Fiu-fiu, fiu !... a fluierat Alexa, scărpinîndu-se în ceafă. Dar ce, mă crezi Meşterul Manole ?

— Căpitane Drăcea, a cercat Chiper să ocolească începutul de sfadă dintre cei doi, de-acolo au căzut doi dulgheri, care...

— Dacă nu împlineşti porunca, flăcăule, te măsor cu harapnicul ista, aici, în mijlocul ogrăzii şi în faţa Ilincăi.

— Împlinesc, căpitane ! a surîs Alexa ascunzîndu-şi sila. Că doar c-o moarte sînt dator.

Peste două ceasuri, urcat în podul turnului, Alexa înnoda funia de-o grindă, se lega bine de mijloc cu un brîu lat din frînghioare împletite şi, atîrnat în gol, începea să bată scîndurile în cuie. Nu-i păsa de primejdie. Nu-l ameţea înălţimea. Făcea o treabă pe care nici un meşter n-a izbutit s-o facă. Lucra vesel, fluierînd, încredinţat că stăpîna Castelului îi va lăuda măcar curajul, dacă nu şi priceperea.

— Îndrăgostiţii şi nebunii se agaţă chiar şi de torţile cerului, îl încurajă Chiper.

— Şi fierb lapte de cuc pe cleanţurile de la Scăldătoarea Vulturilor, îi ţinu hangul Alexa, arătînd cu ciocanul spre Ceahlău şi, bălăngănindu-se în văzduh, trase încă o scîndură din pod, s-o bată în cuie.

Zărindu-l pe fereastră cum atîrna în gol, Ilinca s-a speriat cumplit. Ochii de cicoare i s-au umplut de lacrimi, mîinile i s-au împreunat a rugă !

— Stăpînă, se prăbușește !

— Dacă se prăbușește, înseamnă că-i un nevrednic, a surîs Zulnia, cătînd s-o covîrșească prin batjocură și cruzime.

Dar tocmai aceste cuvinte au stîrnit în inima fetei un fior de mîndrie. Lacrimile i s-au uscat subit : „...Nu se teme. E sprinten ca un jder...".

Dar, deodată, prin fața ferestrelor o scîndură a căzut cu huiet mare. Ilinca și-a mușcat buzele, să nu țipe.

Zulnia a tresărit, iar Drăcea l-a privit acru.

— Ce-i căpitane ? Îți pare rău că nu mă vezi zdrobit la picioarele domniei tale ? s-a auzit glasul lui Alexa.

Curînd s-au încredințat toți că argatul cel nou de la grajduri e o dată om. Îl admira și Zoe, urmărindu-l cu fruntea lipită de zăbrele. Cînd a ajuns cu repararea sufitului în dreptul ferestrei, Zoe l-a văzut mai bine : nădușit de trudă, dar cu surîs pe buze. Și așa, ca-ntr-o joacă, a proptit cu putere picioarele în prichici și, pe furiș, a desprins din zid capătul unei gratii. Zoe s-a cutremurat și-a dat să țipe. Alexa i-a făcut semn, cu ciocanul la buze, să tacă. Și, cu aceeași grijă, să nu-l vadă careva, a așezat gratia la loc, ușurel. Ochii Zoei au scăpărat de o ciudată bucurie. I-a mulțumit plecînd ușor pleoapele. A rupt marginea unei file de carte, s-a înțepat cu acul la un deget, a muiat în sînge un firișor subțire de fîn, a scris cîteva slove, le-a uscat la soare, şi-a răsucit hîrtia strîns, ca pe-un hrisov minuscul.

Cum isteţimea lui Alexa minuna argăţimea din ograda Castelului, Chiriţă Drăcea a aruncat, batjocoritor, o proorocire :

— Se prăbuşeşte ! Că, iote, n-are cum prinde-n cuie scîndura din urmă !

Dintre argaţi, numai Chiper ştia că flăcăul se gîndise şi la asta. Se îngrijorau şi mereu trăgeau cu coada ochiului spre turn. În adevăr, Alexa a tras din pod ultima scîndură cu cep la mijloc, pe unde, la începutul lucrului, petrecuse funia de care sta atîrnat. După ce-a bătut şi această scîndură, şi-a dezlegat funia de la brîu şi a coborît încetişor, prin dreptul ferestrei zăbrelite. Zoe i-a întins, iute, răvăşelul scris cu sînge, şoptindu-i :

— La unchiul Alexandru...

Cu îndemînare de pehlivan, Alexa l-a ascuns în plete şi a lunecat lin pe funie, pînă jos, pe iarba măruntă şi moale.

— Nu ! A mai rămas gaura prin care-ai atîrnat funia ! a răcnit Chiriţă Drăcea, ca să nu se lase biruit.

Alexa a urcat din nou în pod, a dezlegat funia, a lăsat-o să cadă jos şi a bătut cepul la loc, să nu mai fie nici o ştirbitură şi nici o gaură în tot sufitul, iar căpitanul Drăcea să nu mai aibă clenci de dojană.

— Ce ţi-a dat jupîniţa Zoe ? l-a luat totuşi Drăcea la rost, cînd a coborît din pod, triumfător.

— Atîrnam în hău, căpitane, nu stam, pomanagiu, la uşa bisericii, ca să-mi „dea".

— Cercetaţi-l ! a spumegat Drăcea către arnăuţi.

Alexa a ridicat mîinile, s-a strîmbat caraghios şi s-a lăsat în voia arnăuţilor :

— Numai năravul să nu mi-l luaţi, că-l am de la tata, moştenire.

De după gratii, Zoe urmărea scena cu răsuflarea oprită.

— Ce ţi-a şoptit jupîniţa Zoe ? i-a mai găsit Drăcea o vină.

— Cată-mă-n urechi, a rîs Alexa, poate-o fi rămas urmă... Şi de n-ai găsi, îngăduie-mi să te scuip drept în ochi, pentru cîte presupuneri neroade îţi trec prin cap.

— Aha, te obrăzniceşti !? şi-a mutat Drăcea greutatea trupului de pe un picior pe altul, a scos gîrbaciul din chimir şi l-a plesnit de şapte ori. Na ! Să te fac mieluşel.

Cu zvîrci roşii pe obraz, flăcăul a ţîşnit, în două salturi, pînă în faţa cerdacului unde stăpîna castelului împacheta nişte straie ajutată de Ilinca şi de Călina.

— Te rog, stăpînă, dă-mi logodnica !

— Grăjdare, cutezi a peţi fiică de boier ?

— Ilinca-i fata lui Ştefan Onofrei !

— A fost. Acum e a noastră.

— Atunci... o răpesc.

— Îţi pun capul sub satîr.

— Fii înţelept, Alexa, a şoptit Ilinca lăsînd pleoapele în jos. Fii cuminte... Ai răbdare.

Aducîndu-şi parcă aminte că în castel se află cu altă îndatorire decît aceea de a răpi fete, flăcăul s-a sprijinit cu stînga de parmalîc şi-a sărit din nou în ogradă, drept lîngă Drăcea. S-a întors către cerdac :

— Stăpînă, îmi dai logodnica dacă mă dovedesc mai tare decît căpitanul Chiriţă ?

— Tu, mai tare decît... începu căpitanul să fiarbă ca o groapă cu var nestins. Legaţi-l colo, la stîlp ! răcni către arnăuţi. Aşa ! Acum ungeţi-l cu balegă !

Trei arnăuţi îl ţineau legat, iar al patrulea aduse de la grajd, pe-o lopată, o balegă moale. Drăcea hohotea. Pe Alexa îl usturau sfichiurile batjocurei. Se smuci. Izbi cu piciorul în coada lopeţii. Balega sări şi se lipi drept în pieptul căpitanului Drăcea.

În ogradă, slujitorimea s-a zguduit de rîs.

— Te pun în cătuşe ! a tras Drăcea spada. Noroc că, privind din cerdac, Zulnia l-a oprit, l-a chemat şi l-a mustrat, în şoaptă.

— Îţi pui mintea cu argaţii ?

— Îl ucid !

— Domoleşte-ţi pornirile ! Nu-l batjocori şi nu-l umili.

— De ce să nu-l...

— Prin flăcăul ista iscusit şi dibaci cîştig şi inima Ilincăi.

— Da. Judeci înţelepţeşte, stăpînă, primi Drăcea mustrarea, zîmbind a linguşire.

— Şi dacă-l mai amăgim cu vorba, s-ar putea să ni-l facem slujitor bun, că-i mai vrednic de cît ne dăm noi seama. Mai ales c-o să avem mare nevoie de oameni vrednici, lămuri Zulnia, privind departe.

●

În noaptea următoare, cînd cucuvăile scheunau în turla bisericuței, parcă anume ca să spargă tăcerea încremenită în Valea Durăului, și straja moțăia în firida din colțul de apus al zidurilor groase și înalte ale Castelului, sus, în podul cu fîn, Alexa se prefăcea că doarme. Deși în ziua aceea trăise o încercare grea, totuși, pînă acum, la miezul nopții, nu lipise geană de geană. Îl pîndea pe Chiper. Dar nici vizitiul n-avea somn. Se hotărî și se ridică șoptind :

— Mă duc să văd caii, în poiană.

— Du-te sănătos și călare și pe jos ; dar, din om fălos, să n-ajungi slugă la dîrloagă, iepure de pîrloagă... a mormăit Chiper o urătură cu tîlc. Dar vezi să nu te simtă cucuvaia din clopotniță.

În adevăr, numai Zoe îl vedea, printre gratii, cum se strecoară ca o umbră.

În poiană, Alexa prinse un cal bun din herghelie, îl încălecă și, după o goană de un ceas, prin luminișuri de pădure, prin tihărăi și pripoare, ajunse la adăpostul haiducilor lui Neicu, sub Piatra Detunată de pe Ceahlău.

— Fraților, diamantul negru se află în Castel, la Zulnia Canta. Iar stăpîna Castelului se pregătește de plecare. În șapte zile, meșterii fierari și rotari au făurit trei trăsuri tari, pentru drum lung.

— Încotro ?

— Bănuiesc că la Ţarigrad, să ia domnia Moldovei.

— Să lovim Castelul ! a propus Ceteraşu, haiducul cel bondoc, meşter la cîntec şi scripcă.

— Ce ? Sîntem armia lui Cara Mustafa ? l-a dezumflat Neicu. Alexa, du-te la Castel şi cînd ţi-oi da semn un fluierat de mierlă, ne deschizi porţile. Ai înţeles ? Trap !

Flăcăul n-a mai avut răgaz să povestească despre Ilinca, înfiată de familia Canta, şi de toată arşiţa din inima lui.

Ieşind din pădurile Ceahlăului, la vale de Hangu, şi-a amintit că are asupră-şi răvăşelul Zoei. A galopat pînă la Viişoara. A bătut în poarta conacului lui Alexandru Canta :

— Vin de la Castelul Cnezilor şi-aduc răvaş scris cu sînge.

— Ei, ce poznă o mai fi şi asta ? a mormăit fratele lui Scarlat Canta, apropiind răvăşelul de sfeşnic, să-l citească. A stat o clipă, îngîndurat : apoi a slobozit, printre dinţi, o singură vorbă : „Năpîrca !“

Musafirul nepoftit

Abia intrase iar în podul cu fîn, cînd Drăcea a strigat la Alexa şi la Chiper :

— Ajutaţi potcovarul să bată mai repede potcoavele la cai !

— Ne gătim de nuntă ori de război? a întrebat Chiper, cu nevinovăție în glas.

— Dacă ai mîncărime la limbă, ți-o scurtez cu hangerul!

— Am! Dar, ca deșcă veche ce-s, știu să urlu ca lupii, dacă așa vor dumnealor...

— Ce te uiți așa la mine, netrebnicule? s-a răcătuit căpitanul la Alexa, căutîndu-i nod în papură.

— Nu mă poți împiedica să mă uit cum îmi place.

— Să te-nvăț, flăcăule, un... salamalec, să-i placă și căpitanului Drăcea. Uite-așa: duci mîna la frunte — „te țin minte", la buze — „te vorbesc de bine", la piept — „te port în inimă".

Din pridvor, Ilinca auzea povața vizitiului și o repeta în gînd s-o învețe: i se părea grăitoare și înțeleaptă. În clipa aceea străjerul s-a dat la o parte și pe poartă a intrat trăsura vel spătarului Alexandru Canta. În toată ograda Castelului s-a stîrnit un freamăt ciudat. Chiar Drăcea, cuprins de panică, a făcut aspru semn către slugi să vîre repede trăsurile în atelier și s-a grăbit să-l întîmpine pe Alexandru Canta cu o plecată temenea, să-l ajute a coborî din trăsură.

— Nu cobor din trăsură și nu urc în Castel decît sprijinit de fratele meu Scarlat! s-a împotrivit, cu încăpățînare, Alexandru Canta, cuibărindu-se între pernele trăsurii.

Cam după un sfert de ceas, brîncit de Zulnia, Scarlat Canta, îmbrăcat ca de ceremonie, a pășit pînă la scara trăsurii.

— Cinstit-cinstite frate, fii bine venit în Castelul Cnezilor, moşia slăviţilor noştri stră... strămoşi.

S-au îmbrăţişat, zîmbind făţarnic.

— Bine-ai venit, unchiule! strigă Zoe printre lacrimi, din turn, de dincolo de zăbrele.

Zîmbetele celor doi fraţi s-au schimbat în rînjete otrăvite.

— Vreau să vii şi la...

Speriat, Drăcea a înhăţat funia clopotului atîrnat pe lîngă zid, a tras, cu mînie, şi-a acoperit glasul fetei cu dangăt în doagă de aramă.

Surprinsă de musafirul nepoftit, Zulnia îşi frămînta mîinile, cu mare îngrijorare: „...O fi simţit ceva ghiujul?..." Îşi pipăi medalionul de la gît: era acolo. Se privi cu măreţie în oglindă. Şi, ca şi cum şi-ar fi găsit masca trebuitoare, păşi ţanţoşă, surîzînd în calea oaspetelui:

— Doamne, cît ne bucurăm! Pofteşte... pofteşte! Că de mult nu ne-ai mai călcat pragul, cumnate dragă...

— Porunceşte istui besnetic să nu mai bălăngăne clopotul că n-am murit eu, ci fratele nostru Grigore, biv-vel vistiernic.

— Clopote de slavă, cumnate! De slavă şi bucurie.

— Mulţămesc, dar nu-s domn şi nici n-am de gînd să mă fac.

În freamătul stîrnit de musafirul nepoftit, singură Zoe se bucura; şi credea că are de ce.

●

Neştiutoare de cîte se întîmplau în Castel, Ilinca sta în cerdacul de sus şi broda, gînditoare, numărînd, din cînd în cînd, punctele. Zărind-o, Drăcea a uitat vînzoleala din el şi din jur. A împietrit: „E mai frumoasă decît credeam! Ce ochi are stăpîna şi cum ştie să aleagă..."

Văzîndu-l aşa, stană, Chiper a făcut semn, cu capul, spre cerdac:

— Îţi place, căpitane? Ochi de cicoare, obraz de crin, păr de aur, glas de privighetoare, trup de căprioară, isteţime de hulpe, un „vino-ncoa" ce nu s-a văzut, şi-un lipici ah, ce lipicioasă-i, căpitane... Dar ce folos de lapte gros...

— Nu mă las pînă nu-l gust, vizitiule! s-a pieptoşit Drăcea, fălos.

— Mda... Focos şi dibaci cum te ştiu, prin mamă ori prin fiastră, tot ajungi stăpînul Castelului Cnezilor.

— Taci dra...

— Numai să te cam zoreşti matale, a clipit Chiper, şugubăţ. Mai ales că şi Alexa, te-ai uitat la el? Frumos cum rar se află, vînjos ca un gînj de corn, înalt ca bradul şi îndrăzneţ ca jderul.

Dacă Drăcea n-ar fi ştiut că vizitiul Chiper e „slăbiciunea stăpînii", urît l-ar fi mai plesnit peste bot. Să tacă!

●

Ca să mai ocolească momentul disputei pentru care bănuia că frate-său se afla aici, Scarlat Canta l-a poftit în salon, să tragă narghilele. Aici își aruncau doar, din cînd în cînd, cîte-o privire piezișă ori cîte-o vorbă iscoditoare.

— Da... l-au ucis, săr-sărmanul nostru frate...

— Și diamantul negru? picni Alexandru cu întrebarea.

— Mare pier-pierdere pentru familia Canta...

În sufragerie, roaba Călina așeza masa cu tacîmuri scumpe, franțuzești. Ilinca o ajuta, privind totul cu multă luare aminte.

Zulnia a luat din mîna bucătarului o tavă cu două farfurii cu mîncare, a trecut prin iatacul ei, a turnat în ciorbă tot cuprinsul unui șipușor, apoi a pus tava pe brațele Călinei :

— Du-o Zoei ! și, pășind cu semeție prin salon, a grăit din vîrful buzelor : Poftiți evgheniții mei, poftiți întru ospătare !

Cei doi frați s-au ridicat, gemînd, de pe sofale și-au trecut în sufragerie.

— Un strop-strop pentru sufletul lui Grigore, a ridicat Scarlat paharul, a picurat cîteva picături de vin pe covorul persienesc de culoarea vișinei și s-a rugat : Dumnezeu să-l ierte pre dînsul !

— Și să nu-i ierte pe ucigași, în veci ! a deșertat Alexandru aproape jumătate din pahar pe același covor.

Scarlat s-a cutremurat și s-a îngălbenit ca bulzul de ceară. Zulnia a suspinat cu mare durere și cu amarnică amenințare:

— Ce moarte năprasnică... Dacă l-aș afla pe acel nelegiuit, cu aieste mîini ale mele l-aș gîtui.

Așa cum a rînduit Zulnia, Ilinca a adus la masă tava cu friptură. Emoționată, a făcut o temenea, a așezat tava pe masă și s-a depărtat.

— Credeam că-i nepoata Zoe, s-a prefăcut Alexandru a se mira.

— E cam bolnăvioară, săraca... a căinat-o Zulnia, clipind des din pleoape, să ascundă lacrimile. Dînsa-i Ilinca. Am luat-o de suflet. Că dacă Zoe și-a pierdut mințile...

— Și-a pierdut mințile? a întrebat musafirul, sugrumat de mirare, măsurînd-o cu priviri iscoditoare pe Ilinca și minunîndu-se.

— Da, săraca... Cărțile franțuzești i-au rătăcit mintea. Închipuiește-ți, cumnate, ne bănuie c-am vrea, noi, părinții ei, s-o dăm cadînă, roabă în serai. Ce nelegiuire!

— Pot s-o văd?

— Dacă dorești... Călina, ad-o pe jupînița Zoe!

Roaba Călina a adus-o pe Zoe, de subțiori, pînă în sufragerie. Se clătina, amețită. Ochii, tulburi ca la omul beat. Zărindu-l pe Alexandru, a încercat să se destăinuie. Dar în loc de vorbe, scotea gemete și urlete:

— De ce?... Zălog... Roabă... Diamant... Diamantul negru!

Istovită, aproape sufocată de strădania de a vorbi, Zoe s-a agăţat de gîtul Călinei, sughiţînd de plîns.

— Fire plăpîndă, neajutorată, a şoptit Zulnia, înlăcrimată, frîntă de durere.

— Diamantul... Roabă... Cadînă...

— O vezi, cumnate dragă ? E nebună !

Lovită drept în inimă, Zoe s-a desprins de Călina şi s-a agăţat, cu deznădejde, de umărul lui Alexandru :

— Nu-s nebu... În mîncare ceva... Diamantul... Diamantul !...

Atît a mai putut rosti. Sufocată, vînătă, ameţită, s-a prăbuşit pe covor, sfîşiind rochia, gemînd, răsturnînd scaunele, trăgînd faţa de masă şi ţăndărind farfuriile în mijlocul sufrageriei.

Scarlat s-a ghemuit într-un colţ.

Călina, Ilinca şi Alexandru au prins-o de mîini, de picioare şi-au ţinut-o strîns, pînă s-a domolit.

Ajutată de Ilinca şi Călina, Zulnia a dus-o în iatacul ei.

Văzîndu-l pe Scarlat tremurînd, Alexandru a dat să-l întrebe cum s-a întîmplat asemenea nenorocire. Dar Zulnia s-a întors ca o furtună şi-a bătut din palme :

— Slujitori, curăţenie aici !...

— Psihimu, e chiar nebu... nebună ?

— Linişteşte-te, bazileule, nu mai tremura aşa, că mă sperii !

Îşi şterse lacrimile, îşi pipăi medalionul de la gît şi se hotărî în gînd : Trebuie să plec, repede. Cît mai repede !

Pe la chindie, din pragul pridvorului Zulnia privea cum se depărta trăsura lui Alexandru. Se lumină la faţă şi şopti către Scarlat :

— Plecăm ! Mîine în zori. Că hulpoiul ista bătrîn ne pîrăşte la domnie.

— Ne pîr... ne pîrăşte...

— Trebuie să ajungem înaintea lui la Iaşi. Trebuie !

Însera pe Valea Durăului. În Castelul Cnezilor stăpînea însă acel freamăt ciudat, acea nelinişte ivită din clipa cînd Drăcea s-a întors cu vestea că vistierul Grigore Canta a fost ucis. În uşa grajdurilor, Alexa bătea un colţ de greblă. Din cînd în cînd căta cu duioşie şi dojană, spre cerdac, unde Ilinca, alături de Zulnia, împacheta lucruri de preţ într-o ladă mare, braşovească. În iatacul lui, Scarlat Canta îşi rînduia cu meticuloasă grijă galbenii într-un şipeţel de metal. Îi aşeza unul cîte unul, cu patimă, cu evlavie adîncă de vechi închinător la acel idol ce se chiamă viţel de aur. Ilinca auzea clinchetul gingaş al aurului, dar se prefăcea că n-aude.

Ca să poată schimba o vorbă cu Alexa, şi-a pus pestelcă, a intrat în bucătăria Castelului şi s-a apucat de lucru, printre slugi.

— Iote minunăţie ! O boieroaică fierbe borşul slugilor ?! a surîs Drăcea urmărind-o cum mesteca, într-un cazan, cu linguroiul.

— Ştii bine că nu-s boieroaică. Dar cînd oi fi, ai să afli cel dintîi, n-avea grijă.

Şi fără să-i pese de ochiadele căpitanului, a despicat lemne, a înteţit focul, a chemat slujitorii şi arnăuţii la masă şi le-a împărţit bucatele.

— Şi jupîniţa Zoe ne slujea uneori la masă, săraca, a clipit din ochi vizitiul Chiper.

— La noapte duci în turn funia de colo, de pe poliţă, i-a şoptit Alexa, pe cînd Ilinca îi turna borşul în strachină. La cîntatul cocoşilor.

— Ai taine cu grăjdarul ? s-a zborşit Drăcea.

— Dragostea-i mai frumoasă în şoaptă, a şuguit fata.

— Eşti deşteaptă ! Am s-o înduplec pe stăpînă, să mi te dea de nevastă...

— Uşurel-uşurel, căpitane, că mai sînt şi eu pe-aici !

— Tacă-ţi cloanţa, grăjdarule ! Pleacă la herghelie, ce stai ?

Flăcăul şi-a înghiţit mînia, a luat de pe poliţă un căpăstru şi-a plecat.

Ilinca a înţeles că Alexa vrea s-o salveze pe Zoe. Şi, cînd Zulnia porunci Călinei s-o închidă iar în turn, o însoţi şi-i lăsă lîngă pat funia dată de Alexa.

Întîile isprăvi

La ceasul acela, Neicu şi fîrtaţii lui aţineau calea lui Alexandru Canta, la marginea pădurii Buhalniţa. Smulgeau flintele arnăuților însoțitori și-i goleau de gloanțe și de cornurile cu pulbere.

— Diamantul negru! crîșca Neicu, împungîndu-l pe Alexandru Canta cu țeava revolverului în piept.

— Ciudat! Și eu tot după giuvaiericaua asta umblu.

— Căutați-l! În buzunare! În sîn! îl ținea haiducul sub pistol.

Scotocind toate buzunarele, Ursu și Ceterașu s-au ales doar cu cinci galbeni.

— Jur că diamantul negru nu-i la mine! Bănuiesc că-i la fratele meu Scarlat și mai ales la Zulnia, cumnată-mea.

— Ehei, maare poznă! a exclamat Ceterașu.

— La podul de la Hangu stă un cerșetor, a lăsat Neicu pistolul în jos, convins de sinceritatea boierului și bucuros de cîte aflase. Dă-i cești doi galbeni. Trei îi luăm noi. Și roagă-te celui de sus să găsim diamantul negru.

Haiducul Ursu a așezat un arnăut în șa, cu fața spre crupă și i-a dat în mînă coada calului în loc de frîu.

— Cale sprîncenată, vitejilor!

●

Luna se perinda printre nouri, argintînd Ceahlăul și toată valea Durăului. În închisoarea din turn, Zoe se trezi speriată. Creierul parcă-i fierbea, tulbure. Nu-și mai aducea aminte decît că mîncase ceva și că a simțit o amețeală cumplită, năucitoare. Se dezmetici cu greu. Zări ghemul de funie pe lespezi, chiar în locul luminat de lună. Îl deşiră, gîndind: „...Cine mi l-a trimis? Roaba Călina?..." Înnodă, la un capăt, un laţ. Îl probă în jurul gîtului. O durea inima. Ce frumoasă ar fi fost viaţa, dacă nu apărea acest afurisit de diamant negru... Mai privi o dată pe fereastră şi, cuprinsă de părere de rău, de nesfîrşită milă de ea însăşi, rezemă fruntea de-o gratie. Plîngea. Dar gratia se clătină. Fata tresări. Feri gratia mai tare, într-o parte: „...Asta-i!..." şopti în sine. Şi repede, luminată de un gînd nou, împinse patul în uşă, înnodă capătul frînghiei de-o gratie, ieşi prin spaţiul lărgit şi coborî pe funie, încetişor, cu mare strădanie şi teamă, să nu cadă ori s-o simtă străjerii. N-o vedea nimeni, afară de Alexa, care, din culcuşul lui de fîn, o urmărea, cu încordare. ...Ah! funia n-ajunge pînă la pămînt! Flăcăul sări din podul cu fîn şi alergă lîngă turn, drept în clipa cînd mîinile Zoiei se frîngeau de durere, iar viaţa îi atîrna doar de un fir de păr.

Alexa o prinse în barţe. Zoe suspină şi-l rugă, în şoaptă, s-o călăuzească spre latura de miazăzi a zidului:

— Acolo, o poartă tainică: ajută-mă s-o deschid.

Alexa a tras zăvorul, a călăuzit-o pînă în poiană, a prins un cal înşeuat şi i-a urat drum bun.

— Să n-o laşi pe Ilinca în ghiara lor. Vor s-o dea roabă la turci, l-a povăţuit

Zoe, ca un fel de mulţumire c-o ajuta să fugă. O duc la Ţarigrad, împreună cu diamantul negru, ca să dobîndească domnia ţării.

Singur, în mijlocul poienei, Alexa simţi mare părere de rău. „Ce uşor aş fi putut-o scoate din castel, dacă Neicu nu-mi trimetea vorbă că... Dar poate nu-i tîrziu nici acum. O ascund la Scăldătoarea Vulturilor şi... Bine că ştiu unde-i ieşirea tainică..."

Întors la Castel, s-a apropiat de fereastra odăii unde dormea Ilinca, a chemat-o în şoaptă şi i-a făcut semn să coboare.

Luna asfinţise printre brazi, stîrnind umbre, zvonuri ciudate, mistere. Din cînd în cînd, în jurul Castelului, păsări de noapte foşneau din aripi moi. Treziţi parcă din somn, greierii dădeau semne de nelinişte.

Desculţă, Ilinca ieşi din odaie, păşind în vîrful picioarelor. Ascultă, o clipă, sforăiturile lui Scarlat Canta şi trecu înainte. Dar se cutremură de spaimă, cînd, în iatacul stăpînei, auzi glasul lui Drăcea. Se ascunse după un dulap, aşteptînd să i se potolească zbuciumul inimii.

Afară, Alexa şi-a pierdut răbdarea. Dintr-un salt, se prinse de funia pe care coborîse Zoe şi se căţără, ca un jder, pînă la fereastra zăbrelită. Dar, deodată, în vîrful turnului de miazănoapte, a ţipat o bufniţă, iar la marginea pădurii a şuierat o mierlă, prelung şi izvoditor de fioruri de spaimă.

Alexa coborî repede și alergă la poartă. Izbi, cu pumnul, în străjer. Trase zăvorul. Și șase umbre năvăliră în ograda Castelului.

— Patru, la ușa cea mare ; doi în dreapta și în stînga, porunci Alexa. Urc să descui.

Dar, parc-ar fi pîndit, de la grajduri, de la cuhnii, străjile strigară :

— Săriți ! Hoții ! Hoții !...

Zarva cuprinse, fulgerător, întreg Castelul.

Îngrozită, Ilinca alergă pe culoare, pînă în fața iatacului Zulniei.

Drăcea sări din pat, înșfăcă pistoalele, deschise o fereastră și porunci cu glas tunător :

— Zăvorîți porțile ! Să-i prindem !...

Zulnia își pipăi medalionul de la gît, înșfăcă și ea două pistoale din panoplie și slobozi foc pe fereastra iatacului. Pocnetele zguduiră toate ungherele Castelului.

Singur, în iatacul său, Scarlat Canta bîiguia :

— Diaman — diamantul !... Mi-l fură frate-meu... frate... Și dîrdîi de frică și-și mușcă limba.

Îmbrăcînd, în mare grabă, halatul stăpînului, căpitanul Drăcea coborî în ogradă. Încercuiți de străji și de arnăuți, cei șase bărbați pătrunși în Castel se dădură prinși.

Izbind cu pumnii în fălcile lor, Drăcea răcnea ca un zărghit :

— Legați-i și la beci, cu toții !

— Dar eu... încercă Alexa să scape.

— Mai ales tu, tartorul hoților! Tu i-ai adus!

Pe ferestruica zăbrelită din turn, spre marea ei nedumerire, Ilinca l-a văzut pe Alexa printre oamenii păziți de arnăuți. Și parcă întreg pămîntul a început să se învîrtă. Stăpînindu-și spaima și durerea, a tras funia înapoi, pe ferestruică, a deznodat-o și-a așezat gratia la loc. A ascuns funia sub un dulap, s-a retras în cămăruța ei și-a așteptat, înfrigurată și plînsă.

Cu pistoalele în mînă, Drăcea a cercetat atelierul de fierărie: „...Bine că trăsurile-s neatinse...“ s-a bucurat în sine și a trecut la grajd să vadă de nu s-a făcut vreo pagubă pe-acolo.

— Ne-au călcat hoții!

— Hoții, la Castelul Cnezilor, unde străjuiește căpitanul Chiriță Drăcea?! Peste poate!

— Nu bănuiești ce-or fi vrut?

— Să-mi ia opincile și să miluească vreun boier cu ele... Bine c-am dormit încălțat.

— Clănțău afurisit!... L-am turnat și pe Alexa la beci! El a dat drumul haiducilor. Ocna-l mănîncă!

— Nu cred.

— De ce?

— Pentru că nu s-a văzut femeie să lase voinic să piară. Și Alexa te cam întrece, dacă nu în vînjoșie, măcar în frumusețe, în istețime și bărbăție, căpitane!

— Taci, că-ți mut fălcile!

Răsărea soarele în vîrful Ceahlăului.

În ograda Castelului, slujitorii alergau după treburi, mai zoriți și mai tăcuți ca de obicei.

— Jupînița Zoe nu-i în turn! a strigat Călina în iatacul Zulniei, cu mare spaimă în glas.

— Cum se poate?

A alergat pe scări în sus. A ajuns în chilie. Întîi o copleși uimirea; pe urmă o zgîlțîiră pandaliile:

— Chiriță! Căpitane Chiriță, a fugit nebuna! A fugit... a suspinat și a gemut, cu mare năduf și părere de rău. Apoi îndată s-a îngrozit: S-a dus la Alexandru! Drăcea, repede! Repede... Cinci pungi, zece, dac-o ajungi din urmă. Alexandru, cînele! el mi-a trimis hoții. El a furat-o! Chiriță, dragă Chiriță, Zoe cunoaște taina diamantului negru. Dacă n-o prinzi, s-a dus tot visul nostru...

Fără să piardă o clipă, Chiriță Drăcea, cu doi arnăuți, a pornit, val-vîrtej, spre Viișoara.

●

În beci pătrundea o subțirică rază de lumină, pe un ochi de fereastră, îngust cît să intre un om, dar zăbrelit cu trei drugi de fier. Legați în funii, de mîini și de picioare, haiducii tăceau, încruntați. Toți îl socoteau pe Alexa vinovat c-au fost prinși.

— Spune drept : te-a cumpărat căpitanul Drăcea ? l-a întrebat Ceterașu.

— Oamenii zic că ți-ai vîndut logodnica roabă la...

— A înfiat-o stăpîna, Neicule, fărtate.

— Ptiu ! Ești nătîng să crezi făgadă ca asta ?

— Nu cred ! Plănuisem s-o scot din Castel o dată cu diamantul.

— Cînd intră muierea în treburi haiducești, ceata a pierit, gata ! și-a întors Neicu privirile cu scîrbă și mînie.

— Crede-mă măcar tu, Ceterașule ! s-a rugat Alexa, coborînd glasul.

— Nu ne înduplеci cu miorlăituri ! i-a strigat Neicu.

Cîtăva vreme, Alexa a stat nevolnic, opărit, aducînd în el furie și putere. Și, deodată, cu o sforțare neînchipuită, a rupt legătura de la mîini. Fără cuvînt, i-a dezlegat și pe ceilalți, pe rînd, în mare grabă.

— Da, dar zidurile astea nu le putem doborî cu pumnii, a arătat Neicu aceeași nestăpînită supărare.

●

Însoțit de cei doi arnăuți, Drăcea galopa nebunește. Numai cînd întîlni un pîlc de poterași domoli galopul și spuse căpitanului :

— Am prins tîlharii lui Neicu! Se află la Castelul Cnezilor. Du-i la ocnă, repede. Pe toţi! urlă şi goni mai departe spre Viişoara. Calul i se albise de spumă, iar pe obraji îi curgea sudoarea rîu.

Arnăuţii însoţitori rămăseseră mult în urmă, cu toate că sîngeraseră pîntecele cailor împlîntînd pintenii.

A ajuns-o pe Zoe aproape de mănăstirea Bistriţa, la marginea satului Viişoara. Dar cînd s-o prindă, fata s-a aruncat într-o rîpă. Noroc că nu era prea adîncă. S-a ales doar cu cîteva zgîrieturi. Răcnea totuşi cumplit de furioasă:

— Slugoiule! Suflet de tîrfă! Nelegiuitule! Ucigaşule! Te sfîşii cu dinţii.

Fericit c-o are în mînă, Drăcea a tîrît-o în ograda unei bătrîne:

— Oblojeşte-i rănile, babo! Şi descîntă-i de zărghială. Un galben dac-o tămăduieşti.

Ţipenie de om nu mişca prin ograda Castelului, în amiaza aceea luminoasă şi caldă de iulie. Slujitorii se aflau la masă. În iatacul ei, Zulnia aşeza cu mare grijă lucruri scumpe în sipete ferecate. Scarlat sforăia pe o sofa, la umbră. De trei ceasuri Ilinca descîlcea buchiile pe ceaslov, îndrumată de călugărul Varlaam.

— N-am avut nicicînd un şcolar aşa de isteţ, o lăuda călugărul, gătindu-se de plecare. Ai deprins toate buchiile şi le culegi bine în cuvinte.

Bucuroasă, Ilinca l-a călăuzit pînă la poartă. A intrat apoi la cuhnii, a pregătit repede un pachet și strecurîndu-se, tiptil, pe lîngă ferestruica beciului l-a aruncat înăuntru. A căzut lîngă zid, cu huet scurt. Haiducii au înmărmurit. Ursu a ridicat pachetul de jos, l-a dezlegat și a gemut :

— O cutie !

Încetul cu încetul, în acea amiază de vară, Alexa, Ursu și Neicu au pilit mai mult de jumătate de gratie, fără să-i simtă cineva din ograda Castelului.

— Restul îl rupem, la noapte, a scrîșnit Ursu, arătîndu-și pumnii uriași.

— Cunosc o poartă de taină, a adăugat Alexa, încurajîndu-i.

●

Un uliu sperie cîrdul de rațe din ograda bătrînei unde Zoe sta întinsă pe prispă. Drăcea se uita la soare.

— Ptiu ! stupi și mormăi înciudat, grăind către sine : De douăzeci și patru de ceasuri mă ține afurisita asta aici. O face pe moarta și n-are nici pe dracu.

Se apropie de Zoe și-i vorbi de sus, umflat și grozav :

— Dacă n-ai fi apucată, dac-ai vedea ce bărbat sînt eu, te-ai mărita cu mine și...

— Ucigă-te toaca, nerușinatule ! îl blestemă Zoe.

Chiriță Drăcea o înșfăcă în brațe, cu toate împotrivirile, o urcă pe cal și porni în goană, cu arnăuții după el.

●

În cerdac, Ilinca înflorea o năframă și sporovăia cu Călina :

— De ce ține stăpîna așa de mult s-o aducă înapoi pe jupînița Zoe, dacă te-a înfiat pe matale ?

— Păi... n-ai văzut că-i bolnavă și...

Ilinca nu și-a putut sfîrși vorba. A înmărmurit : pe poarta Castelului intra pîlcul de poterași trimis de căpitanul Drăcea.

Zulnia ieși în ogradă și împărți porunci ca un vătaf de plai :

— Căpitane de poteră, noi am prins tîlharii ; tu să-i duci de-a dreptul la Tîrgu-Ocna, la sare !

Cînd poterașii scoteau din Castel haiducii ferecați în lanțuri, la mîini și la picioare, dinspre Ceahlău se vînzolea furtuna. Pe drumul Durăului, zornăitul lanțurilor se îmbina cu huruirea tunetelor și cu răpăiala grindinei.

La una din ferestrele de sus ale Castelului, ferită de privirile stăpînei, Ilinca plîngea deznădăjduită : „... Sufere din pricina mea, iar eu nu m-am învrednicit să-i mîntui viața".

Intrînd în satul Durău, căpitanul Drăcea a oprit calul la pas și a tras pelerina, s-o apere și pe Zoe de ploaia amestecată cu grindină măruntă ca măzărichea.

— N-am nevoie ! și-a scuturat fata părul ud, răvășit. Și-a înălțat fruntea, trufașă, măcar că tremura de frig și se-nvinețise ca floarea didițelului.

Drăcea se pregătea s-o pecetluiască necruţător cu o sudalmă, cît era dumneaei de mare boieroaică ; dar, de după cotul morii, s-au ivit haiducii înconjuraţi de poteraşi.

— Alexa ! a strigat Zoe, surprinsă şi îndurerată.

— Aha ! Ţi-a sărit inima ca mierla săgetată. Deci el te-a scos din turn !... s-a bucurat Drăcea de această descoperire şi a poruncit : Căpitane de poteraşi, veghează cu străşnicie, să nu-ţi scape tîlharii. Mai ales ăsta ! îl arătă pe Alexa, apropiindu-se, parcă-ar fi vrut să-l strivească. De acum Ilinca este a mea ! Ha-ha-ha ! necheză ca un armăsar, în urechea flăcăului.

În scăpărarea unui fulger, flăcăul ţîşni într-un salt, îşi trecu mîinile în faţă, se răsuci şi izbi cu cătuşele în Drăcea. Îl privi cum se clatină, ameţit. Zoe sări de pe cal şi o luă la fugă prin ploaie şi glod. Dar căpitanul Drăcea o ajunse, o înhăţă de păr şi o dădu în seama arnăuţilor. Trase pistolul din brîu şi-l îndreptă spre Alexa. Apăsă cocoşele, dar pulberea, umezită de ploaie, nu se aprinse. În învălmăşeala iscată pe neaşteptate, Neicu şi Ceteraşu cercară să fugă. Dar poteraşii îi ajunseră repede din urmă. Lovindu-i cu paturile flintelor, îi rînduiră iarăşi în convoi.

— Căpitane Drăcea, s-a mîniat căpitanul de poteraşi, vezi-ţi de treaba dumitale ! Altminteri te cred vorbit cu haiducii.

Printre fulgere şi trăsnete, harapnicele poteraşilor au şfichiuit trupurile haiducilor. Deşi îl istoveau durerile şi sîngele i se prelingea pe față, Alexa era cel mai înverşunat. Ca să-l domolească, l-au legat de doi cai şi convoiul a pornit mai departe, prin furtună.

Căpitanul Drăcea, musafir la ocnă

Cu nasul lipit de fereastră, ca un copil singur în casă, Scarlat Canta privea cum ploua, îşi netezea barba şi mormăia :

— Bine că n-am plecat... Dacă scap — dacă scapă tîlharii pe furtuna asta ?

— Puşchea pe limbă-ţi ! i-a menit Zulnia.

— Uite-l pe Drăcea cu... cu Zoe !

Zulnia sări la fereastră. În clipa aceea nimeni nu-i putea face o bucurie mai mare : „...Cumnatul meu n-a aflat nimic despre diamantul negru..."

N-a mai închis-o în turn, ci a lăsat-o în iatacul ei. I-a trimis dulceţuri, cafele, ceaiuri, leacuri, să nu se îmbolnăvească, după ploaia îndurată pe drum. Peste două zile, intrînd în iatac, Zulnia a aflat-o împletind un colţun de lînă groasă.

— Poftim să mergi cu noi la Iaşi, să petrecem ! Baluri, soarele, sindrofii, tineri frumoşi...

— Trimite işti colţuni lui Alexa ! Stă la ocnă din pricina mea.

— Îţi împlinesc toate voile, dacă mergi cu noi, dacă mă ajuţi... Tu, fata mea, înţeleaptă şi cuminte...

— Înțelepciunea și cumințenia mă îndeamnă să nu merg nicăieri...

— Te închid în mănăstire și te călugăresc ! se înfurie iarăși stăpîna Castelului Cnezilor și izbi un vas chinezesc de pe masă, făcîndu-l țăndări.

— N-ai decît ! Orice închisoare are o portiță tainică.

•

Au ajuns la Tîrgu-Ocna frînți de drum și roși de lanțuri. Cămărașul de ocnă nu i-a cruțat de fel : a doua zi i-a și pus să taie sare. Colbăiți, cu ochii roșii de usturime, cu lanțuri grele la picioare, pîndeau paznicii și-și povesteau în șoaptă necazurile :

— Un cîine de zapciu m-a silit să iau calea codrului, lămurea Neicu pe cei din jur.

— Eu am ajuns haiduc pentru că am cîntat : frunză verde arțăraș, căpitane poteraș, măi tîlhar, nelegiuit, multe fete-ai necinstit... suspina Ceterașu.

Numai Alexa tăcea și izbea mînios cu tîrnăcopul în stînca de sare.

— Tu nu spui nimic, flăcăule ? îl întrebă un ocnaș chior de-un ochi, cu barba țepoasă, parc-ar fi fost din ace, nu din păr. Ce gînd ți-abate ?

— Deocamdată, unul singur ; să nu-mi putrezească, nicidecum, ciolanele în ocnă.

●

În ograda Castelului, Ilinca descărca fîn, la rînd cu slujitorii. Jinduia după ograda lui Onofrei și după fîntîna de unde făcea cu batista spre Scăldătoarea Vulturilor, s-o vadă Alexa.

— Dacă muncești, n-ajungi boieroaică! i-a aruncat Drăcea cîrlig de vorbă.

— Munca aduce sănătate, trîndăvia tot păcate, a pilduit Chiper, ca să nu se bage seama că Ilinca îl privea pe căpitan cu scîrbă și greață.

— Decît ai ridica țăpoaie de fîn, mai bine te-ai ruga pentru... Alexa! a rîs Drăcea. Că mîine-poimîine, hîț! în ștreang.

O clipă, Ilinca stătu pe gînduri; apoi înfipse, cu hotărîre, țăpoiul în fîn, sări din căruță și fugi spre iatacul boierilor.

În iatac, fata a îngenuncheat iar în fața Zulniei și, plîngînd, a rugat-o să-l scoată pe Alexa de la ocnă:

— Îți va fi credincios ca nimeni altul, pînă la moarte.

Întîi, Zulnia a dat s-o sictirească. Chibzui însă cîteva clipe, apoi bătu din palme și ceru să vină căpitanul Chiriță Drăcea.

— La poruncă, înaltă stăpînă! s-a înfățișat gîfîind căpitanul.

— Fiica noastră, Ilinca, te roagă să i-l scoți pe Alexa... din ocnă. Ai înțeles? a clipit Zulnia, cu subînțeles, din geana stîngă.

— Nu-l trimite pe el, te rog fierbinte, stăpînă!

— N-am slugă mai de nădejde, mai credincioasă.

— E om rău.

— Sînt eu prea bună.

— Dar... va fi greu, foarte greu! E dovedit haiduc, s-a prefăcut Drăcea că nu înțelege împotrivirile Ilincăi.

— Cu aurul din aste patru pungi desfereci tu chiar zăvoarele ocnei! îi aruncă stăpîna banii, sunîndu-i ademenitor.

Căpitanul prinse pungile cu dibăcie, le mistui în buzunare și ieși falnic ca un mareșal austriac, după o audiență la împărăteasa Maria Tereza.

— Acum liniștește-te, a pus Zulnia mîna pe creștetul Ilincăi. Ia gherghetul ori psaltirea. Ce păr galben ai... Ca fagurele de miere. Și ochii, mai frumoși ca ai Zoei; mai luminoși, mai calzi și mai buni. Dacă nu te-aș fi ales fiică, mi-ar fi părut rău că ești mai frumoasă ca dînsa. Dar acum mă fericesc că am asemenea fiastră.

●

Cămărașul de ocnă socotea că haiducii lui Neicu erau dibaci în înșelarea străjilor și în evadare. De aceea i-a pus să doarmă ferecați în cuști de fier, atîrnate de tavanul ocnei, ca niște policandre. Noaptea, cînd dormeau străjile, mai sporovăiau între dînșii:

— Noi robi la ocnă, ofta Alexa, și Ilinca roabă la turci...

— Răzvrătește-te inimă, nu sta ca bivolu-n tină, murmura Ceterașu cu alean.

De-ai plînge pîrîu să faci, nu zice nimeni să taci...

— Mmm ! mormăia Ursu, balansînd cuşca pîn-o izbea de tavanul bolţii de piatră şi sare, gata s-o strivească.

●

În pridvor, la umbră, Zulnia asculta cum citea Ilinca, sub povaţa călugărului Varlaam. Era mulţumită :

— Ai cap bun. Dacă m-asculţi, ajungi domniţă.

— Dar eu sînt ţărancă.

— Nu mai eşti ! o să-ţi dau nume, giuvaeruri, rochii, ranguri.

— De ce o minţi ? a întrebat Zoe, apropiindu-se pe nesimţite, în vîrful picioarelor. Spune-i adevărul : i-ai închis logodnicul în ocnă, iar acum te pregăteşti s-o duci zălog la turci, în locul meu.

— Taci ! a urlat Zulnia. Căţea afurisită...

Ilinca a scăpat cartea jos şi, tremurînd, s-a ridicat în picioare.

— Te dă cadînă marelui vizir, gîsculiţo ! a mai strigat Zoe.

Apucînd-o de umeri, Zulnia o izbi de stîlpii pridvorului, încrustaţi ca nişte furci de tors, şi-o brînci în iatac. S-a întors la Ilinca, a cuprins-o de mijloc, a sărutat-o, tremurînd, lăcrămînd :

— Săraca, au apucat-o iar năbădăile lui ducă-se pe pustii. Mi se frînge inima, dar trebuie s-o trimet la schit, la Durău, să-i citească stareţul Dositei, s-o izbăvească de izul necuratului.

— Dar ce-a vrut să spună cu cadîna... cu marele vi...

— O sminteală de-a ei. Nu lua seamă. Tu eşti fiica mea. Pe Alexa îl fac cîrcserdar şi poate chiar ispravnic. Îi dau şi o sfoară de moşie. Ce ? Nu s-a mai văzut ? Ştefan cel Mare a boierit sute de răzeşi vrednici şi viteji. Mai ales că orice domnie are nevoie de oameni buni şi de credinţă, de credinţă neclintită.

A luat-o de mînă şi-au coborît în ogradă, unde meşterii şi vizitiul Chiper ungeau cu păcură groasă osiile şi cranţurile trăsurilor.

— Pernele-s prea tari ! apăsă stăpîna canapeaua trăsurii dinspre pridvor.

— Auzi, meştere ? întrebă Chiper, cu un subţirel fir de ocară în glas. Perne mai moi, dacă vrei să mai trăieşti.

— Peste o zi pornim într-o plimbare mai lungă, a luat-o Zulnia pe Ilinca pe după gît şi i-a vorbit în şoaptă, arătîndu-i duioasă dragoste de mamă.

— Şi Alexa ?

— Îl aduce căpitanul Drăcea, n-avea grijă, s-a asprit glasul cneaghinei Zulnia.

●

Îmbrăcat în strai scump, ca un mire, cu cinci arnăuţi după el, căpitanul Chiriţă Drăcea a intrat în Tîrgu-Ocna. Tot drumul, din Durău pînă aici, l-a frămîntat un singur gînd. Şi-a închipuit zeci de căi de a-l înfăptui ; dar nu s-a oprit asupra nici uneia.

A tras de-a dreptul la cămăraşul de ocnă. De la întîia ochire, Drăcea l-a dibuit ca pe-un mare viclean : „...Nu-l birui decît printr-o şiretenie şi mai mare. Las' că eu îs tatăl vulpoilor, cămăraşe..." Şi-a vorbit cu mare ifos :

— Biv-vel vornicul Scarlat Canta, stăpînul meu, vrînd să închirieze ocna, m-a trimis să văd cum merg treburile pe-aici.

— Păi, merg cum îi porunca şi voia, cinstite căpitane.

Au vizitat moara unde se macină sarea, au pătruns în hrube, străjuiţi de feştile mari de răşină. Pe cînd horhăiau prin ocnă, Drăcea s-a făcut a întreba despre haiducii lui Neicu.

— Greu cu ei, s-a tînguit cămăraşul. Numai la fugă li-i gîndul. Tîlhari mari şi pezevenghi. Dar eu li-s naşul.

— Şi cum faci să nu-i pierzi ?

— Noaptea-i atîrn în cuşti, colo sus, pe boltă.

— Aha... a scîncit căpitanul Drăcea, speriat şi încurcat de asemenea diavolească născocire.

●

Noaptea, în ocnă stăruia o tăcere de gheaţă. Străjile moţăiau sprijinite de pereţii de sare. Ocnaşii se chinuiau să doarmă chirciţi, în cuştile strîmte ca nişte sicrie atîrnate de un capăt. Mai frămîntat ca toţi, Alexa privea în jos și se cutremura de hăul negru, fără fund. Începu să legene cușca, tot mai tare, pîn-o izbi de tavan. Văzu că gratiile se clatină.

— Detuni pămîntul, frate !? Liniștește-te, îl povățui Ceterașu.

— Păi, decît să hrănească și să îngrașe oameni ca Drăcea, mai bine surpat și înnecat în ape... zîmbi Alexa, izbind și mai tare.

La ceasul acela, Drăcea dădea aldămaș paznicilor și-l îndemna pe cămărașul ocnei să soarbă ulcică după ulcică de vin tare, de Odobești.

— Să vină și lăutari ! Zaiafet ! Arendăm ocna noi, oamenii biv-vel vornicului Scarlat Canta, și-o să avem bun alișveriș.

N-a trecut un sfert de ceas și s-a ivit și un taraf, de altfel dinainte pregătit de arnăuții lui Drăcea. Pînă la miezul nopții toți paznicii ocnei s-au îmbătat criță. Unii chiuiau răgușit ; alții moțăiau nevolnici, iar alții sughițau grețos, ca toți cei care nu beau vinul, ci se lasă băuți de el, pînă li se încețoșează creierul.

— Mă'c să mă c'lc, bolborosea cămărașul de ocnă, cercînd să-și miște picioarele-i crăcănate și mirîndu-se foarte că i s-au înfipt în pămînt.

Numai Drăcea s-a păstrat treaz. Adică oarecum mai treaz decît ceilalți, pentru că, oleacă, tot se amețise și el. După ce-a adormit cămărașul, lepădat pe-o laiță, ca un sac umplut cu pietre, luă o făclie și se strecură în ocnă. Urcă scara de frînghie de lîngă cușca lui Alexa.

— Începi cu mine, călăule? l-a întrebat Alexa, recunoscîndu-l la lumina făcliei.

— Lasă-mi-o pe Ilinca și te fac slobod. Îți lepăd și o pungă de galbeni, să pleci în lume, unde-i pofti, să-ți faci un rost, cum ți-o fi pofta.

— Descuie cușca și-om sta de vorbă.

Drăcea apropie scara de cușcă și trase zăvorul. Pătrunse înlăuntru. În stînga ținea făclia; cu dreapta scoase hangerul din brîu. Alexa însă nu-i dădu răgaz să înceapă tîrguiala. Izbi cu piciorul în făclie, prăbușind-o jos, printre gratii. Cu mîinile amîndouă prinse dreapta căpitanului, căutînd să-i smulgă hangerul. Făclia s-a răsucit în văzduh; jos a continuat să ardă și să lumineze, ca focul nestins izvorînd din inima pămîntului. Din cuștile lor, Neicu, Ceterașu și Ursu urmăreau, cu încordare, lupta dintre Alexa și Drăcea. Căpitanul era mult mai puternic; dar amețit de băutură, surprins, furios și scos din fire de repeziciunea cu care-l lovea Alexa, mai mlădios, mai stăpîn pe sine, nu izbutea să-și folosească toată puterea. Cu iuțeală de jder încolțit de lupi, flăcăul îl izbi cu tîmpla de o gratie, îl ameți, îi înfundă gura cu o bucată de cămașă, îl dezbrăcă și coborî scara de frînghie cu straiele și cizmele lui sub braț. Se îmbrăcă ferches și grăbi spre paznic, îi luă cheile și scoase toți ocnașii din cuști. Apoi, împreună au dezbrăcat paznicii și arnăuții beți, s-au îmbrăcat ei, repede, cu straiele lor, au ieșit din ocnă, au încălecat caii arnăuților și ai cămăraşului de ocnă şi s-au mistuit în codrii Tarhaosului.

Neicu călărea pe calul lui Chiriţă Drăcea, dăruit de Alexa. Şi asta îl îndemna să uite supărarea pricinuită la Castelul Cnezilor.

●

În zori, Ilinca a ieşit în ogradă, să simtă roua împroşcată pe iarbă, ca bobiţele de mărgăritar. Fără voie, privirile i-au fugit spre Scăldătoarea Vulturilor şi-a biruit-o acel dor nestăpînit de casă, de părinţi, de Alexa. O ustura la inimă, nu alta. S-a strecurat din Castel, o dată cu slujitorii plecaţi la coasă şi la adunat fîn. A trecut pe la fîntîna unde se întîlnea cu Alexa. A mîngîiat ghizdele şi ciutura, grăind în gînd cu ele. A grăbit apoi spre casă, parcă-ar fi adus cofa cu apă din fiece dimineaţă, înainte de a pleca la muncă. În ogradă, părinţii băteau cu îmblăciul cîţiva snopi de grîu, aşezaţi pe un ţol. Au privit-o amîndoi, lung, pînă li s-au umplut ochii de lacrimi : parcă niciodată pînă acum nu văzuseră ce bălaie, ce înaltă, ce bine zidită, ce frumoasă era Ilinca lor.

— Ţi-au dat drumul de la Castel, fata mamei ?

— Nu, mamă, am fugit. Vor să mă dea roabă la turci.

— Spurcată viaţă ! s-a crucit Ştefan Onofrei, sfărîmînd un spic de grîu între degete şi suflînd, cu obidă, pleava în vînt. Mă miram eu să te fi înfiat din milă ori din dragoste.

— Numai Alexa mă poate scoate din năpasta asta.

— Alexa ? Crezi că mai vede el lumina soarelui ?!

— S-a dus căpitanul Drăcea să-l scoată din ocnă.

— Aista-i păcatul nostru : credem prea uşor cuvîntul boierilor, se mîhni Onofrei. Zulnia Canta nu iartă pe nimeni.

— Ce să fac, tată ?

— Leapădă straiele celea de pe tine şi fugi. Fugi în lume. Nenorocirea şi pierzania ta-i frumuseţea. Dac-ai fi slută, nimeni nu şi-ar mai bate capul să te-nfieze....

●

Abia după-amiază, trezindu-se din beţie, cămăraşul de ocnă l-a aflat pe Drăcea, cît mi ţi-i căpitanul, gol puşcă, cetluit cu căluş la gură şi atîrnat în cuşca ocnaşilor. S-a pornit pe rîs, cu hohote, ca un smintit :

— Cine-a făcut şaga asta, că mare mehenghi a fost ?!

— Unde-s tîlharii ! a răcnit Drăcea, cînd i-au scos căluşul.

— Tîlha... a înmărmurit cămăraşul, iar picioarele-i crăcănate s-au înfipt în stîncile sărate de parcă acolo ar fi crescut, cum cresc ciupercile strîmbe şi răsucite.

— Pupă-le urma, vită ! a urlat Drăcea ca şi cum singur cămăraşul ar fi fost vinovat de tot ce se întîmplase.

În drum spre Castelul Cnezilor, Drăcea, căruia pînă acum, toate în viaţă i-au mers în plin, măcina nişte gînduri amare. „...O să mă foarfece stăpîna, o să mă bată cu cravaşca, o să... Dar poate, tot răul spre bine. De teama tîlharilor, o să-mi dea toate pe mînă... Mă căsătoresc cu Zoe şi-ajung stăpîn pe Castel. Pe Ilinca o iau ţiitoare, că-i frumoasă. Îmi amorţesc fălcile cînd o văd... Şi cînd diamantul negru fi-va ici, în palmă, Scarlat Canta piere ca piţigoiul de ciudă. Mă fac domn. Parcă Răzvan vodă ce-a fost ? Rob ţigan. Eu sînt mai ceva. Io Chiriţă vodă Drăcea, domn a toată ţara..."

Dar cînd îşi vede straiele proaste, de împrumut, cînd îşi dă seama că Alexa i-a luat toţi banii şi l-a făcut de rîs şi de ocară, îl cuprinde un fior de tristeţe şi-l înţeapă un ghimpe de mînie amară. Dă pinteni calului, dar bagă seamă că nu svîcneşte în galop ; călăreşte pe o mîrţoagă ticăloasă şi costelivă, împrumutată de la ocnă. Posomorîţi, slabi, prăpădiţi, arnăuţii se tîrau pe jos, jalnici, în urma lui, asemeni celor din ceata urgisiţilor, zugrăviţi în icoana judecăţii din urmă. Asta l-a făcut să scapere de mînie : „...O să te căsăpesc !... Harcea-parcea te fac, Alexa lui Cerbu..."

De cînd a intrat în Valea Bistriţei, coteşte pe drumuri tot mai lăturalnice, să nu-l mai vadă lumea aşa batjocorit şi feştelit în demnitatea lui de tartor al satelor de pe moşiile Canta.

Taman în acel ceas, haiducii poposeau într-o poiană din Tarhaos, la un adăpost al lor mai vechi. S-au ospătat cu brînză şi cu pastramă aduse de ciobani şi s-au întins la hodină.

— Plec spre Durău, s-a rostit Alexa, cu oarecare şovăială în glas. Vrednicia dovedită în ocnă nu face două parale, dacă nu urmăm legea noastră haiducească : să răzbunăm nedreptăţile şi să facem oleacă de dreptate în lume. Şi, întîi de toate, să scoatem diamantul negru din mîna lui Scarlat Canta.

— De ce vrei, neapărat, acea giuvaerica ? a întrebat Ceteraşu.

— Acel hapsîn şi cumplita lui muiere vor să dăruiască diamantul negru sultanului. Şi pentru un diamant ca acela, sultanul îi dă domnia Moldovei. Iar dacă ajunge domn, Scarlat Canta va să oropsească toată ţara cum oropseşte oamenii de pe moşiile lui. Ba mai cumplit. Că acum tot se mai teme de cineva, pe cînd dacă se cocoaţă pe tron...

— Aha, acum am venit şi eu acasă... a zîmbit Ceteraşu.

— Fraţilor, să scoatem diamantul negru şi pe Ilinca din Castelul Cnezilor ! a hotărît Alexa ţelul cetei de haiduci.

— Da, aşa să facem ! au încuviinţat toţi într-un glas.

Doar Neicu, peste o clipă, a cîrmit-o :

— V-am spus-o de atîtea ori : muierea-i pieirea haiducului. Şi aflaţi că pe mine mă doare diamantul negru şi nimic alta.

Alexa nu se supără: cunoştea de mult părerile lui Neicu despre femei şi haiduci. Dar, în acelaşi timp, înţelegea că soarta Ilincăi s-a legat strîns de soarta diamantului negru, iar soarta lui de tot ce i s-ar putea întîmpla ei în Castelul Cnezilor. De aceea, a rămas alături de fîrtaţi. Aşa cum i-a poruncit Neicu, a coborît iar la Durău, să afle ce gînduri urzeşte Zulnia Canta, stăpîna de fapt a diamantului. Nu nădăjduia să stea de vorbă cu Ilinca, fără primejduirea vieţii amîndurora. Credea însă că va putea afla cîte ceva de la vizitiul Chiper.

●

Ci, tot cotind, din uliţă în uliţă, prin Durău, pe neaşteptate, în faţa lui Drăcea s-a ivit Ilinca, îmbrăcată în straiele ei de altădată.

— Ce faci aici... Ilinca? Te-a alungat cneaghina noastră, ori ai fugit?

De spaimă, fata a răsturnat cofa şi a dat să fugă, dar, înţelegînd repede că nu-i scăpare, s-a răsucit cu faţa spre Drăcea, înfruntîndu-l cu nebănuită îndrăzneală.

— Ptiu! m-ai speriat, căpitane... Eşti aşa de caraghios, pe mîrţoaga asta, în straie de pomanagiu, că nu te mai cunoşteam. Unde-i Alexa?

— Tu ai fugit din castel!... se feri Drăcea a da răspuns. Ai fugit, tîlhăroaico!

— Nu... Am venit să-mi văd părinţii.

— Minţi!

— Cum îndrăzneşti ? Uiţi că sînt fiica cneaghinei Zulnia ?

Dar tocmai grozăvirea Ilincăi îl încredinţa pe Drăcea că fata a fugit din castel. Se bucură parc-ar fi găsit o sută de pungi de aur.

— Norocul mi te-a scos în cale ! Hai.

A sărit pe cal şi-a înfăşcat-o de mînă :

— Hai, acum, cu mine, odoraşule !

Ilinca n-a mai avut încotro. De altfel, se gîndi că numai acolo, în Castel, putea afla unde era Alexa. Încîntat că nu-l văd stăpînii în ce hal se întoarce, Drăcea se fîritisi pentru propriu-i noroc, o trimise pe Ilinca în camera ei, se spălă, se dichisi cu pistoalele, cu gîrbaciul şi intră aşa, dres din cap pînă-n picioare, în iatacul Zulniei Canta.

— Prea frumoasă şi prea iubită stăpînă, am împlinit porunca ! Şi povesti, cu belşug de amănunte, că l-a îmbătat pe cămăraşul de ocnă, a pătruns în salină, a tăiat cu hangerul funiile cuştilor în care atîrnau haiducii şi i-a scos morţi de sub scînduri. Doar unul, i se pare, a scăpat cu viaţă, pentru că nu se afla în cuşcă în acel ceas. Nici într-un caz acela nu era Alexa Cerbu.

— Pe deasupra ţi-am adus-o şi pe Ilinca. Ştii că fugise ?

Cîteva clipe Zulnia Canta a încremenit.

— Nu, te rog, n-o batjocori. I-a fost dor de părinţi. Dar mi s-a spovedit mie : acu, după ce-a gustat din trai boieresc, nu se mai întoarce la chelbea şi rîia de la Onofrei...

— Ei, căpitane Chiriţă, eşti gata de drum ? întrebă Zulnia bucuroasă.

— Cînd vrei ! Eu ți-am adus diamantul negru. Eu spulber toți potrivnicii. Toți ! Eu, Chiriță Drăcea, pun coroana pe fruntea asta frumoasă ca o minune. Jur ! le umfla căpitanul pe toate, fericit că stăpîna îl credea omul providențial.

●

Pîndind orice mișcare din castel, Zoe văzu pe maică-sa îmbrățișîndu-l pe Drăcea și îndată înțelese că a venit cu izbîndă de la ocnă. Se strecură în cerdac, lîngă Ilinca :

— Ce s-a întîmplat cu Alexa ?

— Nu știu. Drăcea spune că l-a...

— Da, l-a ucis, fetițo...

În clipa aceea parcă Panaghia și Toaca i s-ar fi prăbușit pe inimă. Nu-i venea să creadă c-a rămas singură. Singură în ghiara stăpînilor din Castelul Cnezilor. Tremura de spaimă și durere. Zoe simți o nemărginită milă pentru dînsa. Totuși n-o cruță :

— Mi se pare c-ai devenit... diamantul bălai menit, alături de diamantul negru, să-i aduci Zulniei Canta scaunul domniei.

— O femeie, domn ?

— Nu te mira. În Austria a fost împărăteasă Maria Tereza, iar în Rusia domnește și acum țarina Ecaterina.

— Ce să fac ? a întrebat, cu nevinovăție și deznădejde, Ilinca. Povățuiește-mă ce să fac, jupîniță Zoe, te rog...

— La viclenie, răspunde cu viclenie. Altfel nu scapi. Auzi tu ? Nu scapi ! Iar dacă te lași dusă la Țarigrad, ești nu numai cea mai mare proastă, ci și cea mai nenorocită muiere din lume: roabă, cadînă, între sute de roabe și cadîne la vreun pașă păgîn. Ai înțeles?

Nimic n-o putea îngrozi mai mult pe Ilinca decît stăruința Zoei. Totuși, în ciuda mîniei și a disprețului cu care-i vorbea, o socotea drept singura făptură din castel care-i voia binele. Ar fi vrut să-i mulțumească, dar Zulnia s-a ivit pe neașteptate în cerdac.

— Ai încercat să fugi, tîlhărițo?! a întrebat-o, cu stăpînită mînie, în vreme ce Zoe se retrăgea în camera ei.

În întîia clipă, Ilinca a dat să plîngă. În a doua, i-a răsărit în minte o sudalmă. În a treia s-a trezit vorbind cu glas plecat și unsuros, ca oloiul de cînepă:

— Nu, mamă... Mi s-a făcut dor de Onofrei. Iar Drăcea m-a luat, așa, pe nepusă masă, că mi-a rămas și rochia acolo...

— Trimit un argat să ți-o aducă... Ce-ai vorbit cu Zoe?

— M-a sfătuit să mă supun domniei tale, slăvita mea mamă. Dacă m-ai înfiat, înseamnă că mi-a pus Dumnezeu mîna în cap.

— Așa ți-a spus?

— Întocmai!

— Hm... Ce-o fi cu minunea asta?

— Și părinții tot așa m-au povățuit.

— Foarte frumos. Înseamnă că sînt oameni cu scaun la cap.

— Da, oameni cuminți. Aș vrea, prea mărita mea proteguitoare și mamă, se lingușí Ilinca, aș vrea să știu unde-i Alexa?

L-a scos Drăcea din ocnă ?

— Daaa... De bună samă ! L-am trimis înainte, la via din Bucium.

— Asta am vrut să știu...

●

La miezul nopții, Drăcea l-a zgîlțîit pe Chiper :

— Hai ! Scoală toți vizitiii. Repede ! Plecăm !

— Spălăm putina, așa, în puterea nopții ?

În aceeași clipă, trezit din somn, Scarlat Canta se mira :

— Plecăm noaptea ?... Unde-i ? Cine mi-a fur-mi-a furat sipețelul ? Unde-i, doamne Dumnezeule...

— Uite-ți-l în mîna stîngă, bazileule !

— A, bogdaproste că l-am găsit... Mergem întîi la Schitu Durău, nu ? C-ar fi mare păcat să pornim la dru — la drum așa lung fără o ru — o rugăciune...

În ograda Castelului, prin liniștea apăsătoare, trăsurile s-au rînduit repede, sub povața lui Chiriță Drăcea. În scurt, au ieșit pe poartă : în prima Zulnia și Ilinca, în a doua Călina și bagajele, în a treia Zoe și Scarlat, cu sipețelul pe genunchi.

— Unde mergem, tată ? a întrebat Zoe, cu durere și îngrijorare.

— Habar n-am ! Urzeli — urzelile Zulniei ; ea are diaman... Adică nu... Ce știu eu ? Ea, maică-ta, bătu-o-ar norocul, le-nvîr

— le-nvîrteşte pe toate. Parc-o să mă la — lase să domnesc ?

Călare, căpitanul Drăcea înconjura echipajele cu douăzeci de arnăuţi, în straie bogate, cu înfăţişare de alai aproape domnesc.

Dar, ajungînd în drumul satului, în loc să cotească spre schitul Durău, convoiul de trăsuri a pornit la vale, spre Bistriţa, aşa cum a poruncit Zulnia. Pe capră, Chiper cîrtea şi nedumerit şi batjocoritor :

— Care va să zică, măria ta, ascultăm utrenia la Pîngaraţi.

— Întocmai ! s-a bucurat Zulnia pentru „măria ta“ şi pentru taină : pînă şi Drăcea a ştiut c-o duc întîi pe Zoe la Durău. Ei bine, nu ! Dacă vreun tîlhar cum e cumnatu-meu, o fi avut vreo iscoadă la Castel, l-am păcălit.

●

Dar să fi fost oare numai aşa, o întîmplare, că tot în acea noapte, la răsăritul luceafărului, în marginea pădurii din faţa schitului Durău, descălecau haiducii lui Neicu ? Lăsau caii în vale, pe malul pîrîului, la păscut şi se aşezau la pîndă, de o parte şi de alta a drumului.

În zori, în lăstărişul de pe malul Durăului se îngînau privighetorile. Sătul de atîta aşteptare, Ceteraşu prindea viers din glasul păsărelelor şi doinea lin, în şoaptă.

— Nici în pîndă nu te laşi de doinit ? s-a posomorît Neicu.

— Ce să fac, dacă boieroaica nu ne cade în capcană, să ne dea de lucru ?

— Ne-a tras pe sfoară ?

— Cneaghina Zulnia-i mai şireată ca vulpea.

— La Castel ! porunci Neicu, sătul de pîndă zadarnică.

Din acel moment s-a stîrnit o goană nebună între ceata lui Neicu şi convoiul de trăsuri al Zulniei Canta : goana pentru diamantul negru.

Zoe şi haiducii

Sure de colbul drumului, trăsurile intrau pe poarta mănăstirii Pîngaraţi, drept în clipa cînd un călugăr slinos şi somnoros lovea întîiul ciocan în toaca de utrenie. Cei din chilii se holbară cîteva clipe pe la ferestre. Cunoscînd cine erau musafirii, îmbrăcară rantiile şi grăbiră întru întîmpinare, temenindu-se cu multă smerenie în faţa unor boieri aşa de mari.

Scarlat Canta a încredinţat-o pe Zoe stareţului :

— Ochii şi viaţa copi — copilei noastre, părinte ! Că, în curînd, fi-voi domnul ţării. Şi-atunci...

— Să trăieşti, măria-ta ! s-a închinat stareţul atingînd iarba cu şfichiul bărbii, lungă ca un măturoi şi brumărie ca o blană de berbece.

Ca să întărească poruncile soţului, Zulnia i-a strecurat, cu dibăcie şi cu domnească dărnicie, două pungi în mînecile largi ale anteriului de mătasă neagră :

— Pentru... liturghie, părinte stareţ.

— Cine dă Domnului, sie-şi dă şi multă dobîndă primeşte, însemnă stareţul în văzduh, un fel de cruce. Va hodini, în grija noastră, în cea mai bună chilie din catul al doilea. Că şi noi ştim străjui lucrurile de preţ.

— Da ? Mă ştiam fiinţă, nu lucru, a răbufnit Zoe, mînioasă.

— Vreau să zic... mai ales făpturile...

— Făceţi-vă slujbele ! a răcnit Drăcea la vizitii şi la arnăuţi, anume ca să nu mai ciulească urechile la vorba stăpînilor şi ca să-l ia şi pe el în seamă cioporul călugărilor.

— Deshămăm caii, îi adăpăm, le vîrîm ceva iarbă sub boturi. Iar noi tragem la un puişor de somn, a plănuit Chiper, cu glas tare, ca vizitiu de trăsură aproape voievodală ce se afla.

— Somn ? s-a grozăvit Chiriţă Drăcea şi mai şi. Eu poruncesc aici ! Ştergeţi trăsurile. Lună ! Ţesălaţi caii. Ungeţi osiile !

●

După ce au ascultat slujba în biserică, boierii au trecut la stăreţie şi s-au ospătat : ouă ochiuri, ridichi şi vin din podgoriile mănăstirii de la Nicoreşti. Că aşa-i în Moldova : călugării schivnicesc în munte, iar vinul de împărtăşanie se face la şes. Apoi au hodinit, pînă la chindia mică, în chilii cu umbră şi plăcută răcoare. Au dormit şi vizitiii şi arnăuţii şi căpitanul Drăcea. Numai Ilinca sta de veghe. O bătea gîndul să schimbe o vorbă cu Zoe şi nu ştia în care chilie anume au închis-o călugării. S-a furişat prin cerdacuri în sus, în jos. Nimic. Într-un tîrziu a cotit spre colţul de miazănoapte.

— Nu-i voie, jupîniţă ! a prins-o de mînă călugărul de strajă, ivindu-se neaşteptat dintr-un culoar.

Ilinca l-a măsurat din tălpi pînă în creştet : tînăr, frumos, voinic, înalt ca bradul.

— Nici dacă te... te sărut ? s-a alintat fata pe sub barba lui de culoarea castanei coapte.

— Nu mă ispiti... nu mă ispiti, jupîniţă, rogu-te, că inima omului becisnică este şi supusă păcatului...

— Ei, un sărut, nu-i un păcat aşa de mare... Înduplecă-te şi primeşte-l. Nimeni nu va şti că mi-ai îngăduit să-mi văd surioara.

Dar tocmai cînd se înduplecase şi se apleca să-şi primească sărutul, s-a ivit Zulnia.

— Frumuşel, călugărul, şi cam... pofticios, a rîs Ilinca, prinzîndu-se de umărul Zulniei, cu o uşoară gudurare de mîţă prinsă pe-aproape de oala cu smîntînă.

Boieroaica n-a rîs de vorba şuguitoare a fetei. A trecut înainte spre chilia Zoei. Ilinca a clipit o geană spre călugăr şi a coborît în cerdacul de jos al chiliilor. De acolo o auzea pe Zulnia cum o ruga, pentru cea din urmă oară, să meargă la Iaşi :

— Dacă nici acum nu-mi urmezi sfatul şi porunca, aici putrezeşti, în mănăstire !

— Nu cred că ai obrazul să mă călugăreşti într-o mănăstire de călugări...

●

Pentru oamenii lui Neicu, ziua aceea a fost seacă şi trîstă.

— Am pornit cu stîngul, a constatat Ceteraşu.

— Ba cred că ne-a trădat omul nostru din Castel, a dezvăluit Neicu o taină pe care nici Alexa n-o ştia ; o bănuia doar.

S-au oprit la marginea satului Durău, pe plaiul Humăriei, într-un pîlc de mesteceni. Alexa s-a apropiat de fîntîna unde se întîlnea adesea cu Ilinca. A descălecat şi a aşteptat, pîndind, cu calul de frîu, pînă s-a apropiat Anica lui Onofrei.

— Trăieşti, Alexa !? s-a crucit femeia. Pe-aici s-o zvonit că... Să nu afle cineva de la Castel că eşti aici.

— Vreau s-o scot pe Ilinca, liţă Anica, din ghearele Zulniei.

— A cercat, sărmana, să fugă ; dar o prins-o căpitanul Drăcea, şi az-noapte, trei trăsuri, cu mulţi arnăuţi, or trecut, în colo la vale, pe Bistriţa.

— Şi Castelul ?

— Gol, în sama slujitorilor.

— Liţă Anică, mare nenorocire pe capul nostru... a gemut Alexa, parcă tot Ceahlăul i-ar fi căzut peste inimă, strivindu-i-o. S-a aplecat, a sărutat mîna femeii, a sărit în şa şi-a gonit spre plaiurile Humăriei, unde-l aşteptau fîrtaţii.

●

Răsăreau întîile stele. Picurau, nevăzuţi, stropii de rouă.

— Plecăm ! răsună, deodată, porunca Zulniei, în ograda mănăstirii Pîngaraţi.

— Dar mi-i so — mi-i somn... se miorlăi Scarlat, cu toate că nimeni nu-l lua în samă.

În cîteva minute toţi erau în trăsuri, gata de drum.

— Unde-i Zoe ? întrebă, văzîndu-se singur, în trăsură cu sipeţelul pe genunchi.

Ca să-l liniştească, Zulnia i-a trimis-o pe Călina :

— Ţine-i de urît, pe drum. Gîdilă-l, fă ce ştii, numai să tacă, să nu mai îndruge nerozii. Ai înţeles ?

●

Pe la miezul nopţii, Neicu şi Alexa au lăsat caii în sama fîrtaţilor, s-au apropiat pe jos de mănăstire şi-au cerut intrare.

— Sîntem plutași din Broșteni și-am făcut o zăhată.

În ogradă, au pus pistolul în pieptul călugărului de strajă.

— Unde-s trăsurile lui Scarlat Canta ?

— Au... au plecat.

— Încotro ?

— Nu știu.

— Spune, popo, altmiteri...

— Alexa ! l-a strigat, în clipa aceea, Zoe de la fereastra chiliei. Au plecat spre Iași. Poposesc la mănăstirea Bistriței ! Pe mine m-au închis aici, să nu le-ncurc treburile.

Alexa a brîncit călugărul jos, în iarbă. A urcat în goană scările. A smuls zăvorul ca pe nimica și a coborît cu fata în ogradă. Aici și-a deschis drum cu spada prin ceata călugărilor care, cu toiege și cîrje, cercau să-l oprească. Venindu-i în ajutor, Neicu a înhățat de mijloc pe cel mai arțăgos și l-a muiat cu capul în jghiabul fîntînii din mijlocul ogrăzii :

— Răcorește-te, părințele, că te-a înfierbîntat credința față de Zulnia Canta. Și nu mai crede c-o s-ajungă doamnă...

Cu Zoe de mînă, Alexa a grăbit spre locul unde-și avea calul.

— Ce vrei să faci, măi, cu boieroaica asta ? s-a oțărît Neicu. Nu cumva vrei să vîri nada dracului în ceata mea ?

— Jupîniță, te duc la unchiul domniei tale, a răspuns Alexa, pe-o cale ocolită, ca să facă economie de vorbă.

— Auzi poznă ! Noi vrem să-i prindem pe cei din neamul Canta şi el îi sloboade ! fierbea Neicu.

— Căpitane, jupîniţa Zoe ne va ajuta să ne împlinim ţelul, a stăruit Alexa.

— Pierdem trăsurile, măi fîrtate ! s-a împotrivit Ceteraşu.

— V-ajung din urmă, la Vaduri, a ridicat Alexa fata în şa, alături, şi-a galopat la deal, de sfîrîiau copitele calului.

— Nici n-am nevoie de ajutorul tău, încurcă-lume ! Muieraticule ! s-a lepădat de Alexa căpitanul Neicu. Rău îi părea de isteţimea şi inima lui bună, dar n-avea încotro : ţelul lui era diamantul negru şi nu jupînesele sclifosite, închise prin chilii de părinţii lor zărghiţi ori flămînzi de mărire. Porunci mînios, încruntat :

— La vale, după trăsurile lui Canta !

Cum se păcălesc singuri...

Socotindu-se în afară de orice primejdie, Zulnia a hotărît popas pe malul Bistriţei, la umbră. Au ospătat şi s-au întins pe iarbă, învăluiţi în mireasmă de sulfină şi de coada şoricelului.

Dacă mirozna florilor înfiora plăcut trupul Ilincăi, ochiadele deşuchiate ale lui Drăcea o îngreţoşau şi-o speriau. Mai ales că Zulnia băga de seamă şi începea să fiarbă buruiana mîniei și a geloziei. Ca să scape de stăruința privirilor, a lepădat condurii și, suflecîndu-și rochia, a intrat în apă, ca-n scăldătorile copilăriei.

— Tîlharii ! a strigat, deodată, vizitiul Chiper, cu glas subțire, sugrumat de mare spaimă. Vin !... Vin tîlharii !...

Toți se priviră, o clipă, năuciți : din urmă, în lungul drumului, se înălța, amenințător, nour de praf.

Lăsînd lucrurile acolo, pe iarbă, mînați din urmă de Zulnia, toți grăbiră spre trăsuri. Cinci arnăuți slobozîră flintele în văzduh, parcă anume ca să sporească panica. Caii trecură în goană prin vad. Drăcea o înșfăcă pe Ilinca și-o săltă în șa, galopînd după trăsuri. Era cel mai speriat. Privea, din cînd în cînd, în urmă, caierul vîlvorit al colbului, și se văita în șoaptă :

— Vin... Și sînt mulți ! Îndrăcit de mulți... Parc-au răsculat toate satele...

— Cine să răscoale satele ?

— Ei... hai... tîlharii ! Ce mă tot ispitești ?

— Te cam temi, căpitane ! a zîmbit Ilinca ironic.

— Eu ? Ferit-a sfîntul ! și-a strîns-o, la piept, amestecînd, în chip ciudat, mînia cu patima.

Scoțînd capul pe ușa trăsurii, Zulnia a văzut, dintr-o ochire, și norul de colb vîlvorit pe drum și pe Ilinca în brațele lui Drăcea. A crîșcat :

— Farfara !... Mișel !... Mînă vizitiu ! Mînă !

În goana lor nebună, trăsurile se izbiră de-un convoi de înmormîntare. Au răsturnat năsălia și pomenele în pulbere și au galopat înainte. Oamenii s-au ridicat din colb, unii plini de sînge, văietîndu-se, alții blăstămînd :

— Afurisiților !... Căpcăunilor !... Să vă frîngeți gîtul !...

Dar la ieșirea din sat, în față, alt nour de pulbere.

— Tîlharii ! strînse Chiper hățurile, cu putere ; și întoarse trăsura, drept în loc, cercînd s-o ia peste dîmburi, de-a dreptul. S-au încîlcit însă hamurile, s-au încurcat oiștile și orcicurile, s-au lovit caii. Izbit cu capul de poclitul trăsurii, Scarlat țipa înfiorător, ghemuindu-se asupra sipețelului, să-l acopere, să-l apere de pierzania cea mare. Strîngînd-o pe Ilinca la piept cu stînga, trăgînd cu pistolul cu dreapta, Drăcea părea acel minunat viteaz care-i gata să apere pe cei slabi și să ucidă toți tîlharii din lume.

— Dar nu vezi, voinicule, îi arătă Ilinca spre dreapta, că o turmă de oi înalță colbul ? Uite, în frunte, un măgar încărcat cu povară. Ha-ha-ha ! Tîlharii ?! Niște biete oi...

Furios pînă la amețeală, căpitanul a întors calul cu capul la vale. Prin sulul de pulbere și dintr-acolo se apropia altă turmă de oi. Zăpăciți, vizitiii și caii roteau trăsurile pe loc, fără să poată descurca drumul. Unul a căzut, poticnit în șleauri. Auzind behăitul oilor, Scarlat întreba în şoaptă, clănţănind de spaimă :

— Cu cine ne lup — ne luptăm ?

— Cu haiducii ! bolborosi Ilinca, sărind din şa şi alergînd la trăsura Zulniei.

— Mamă, căpitanul Drăcea-i un caraghios, îl pîrî Ilinca, rîzînd în hohote. Se sperie de-o turmă de oi... Şi-acu, uite-l, se grozăveşte să pună rînduială în zăpăceala pe care însuşi a stîrnit-o.

Zulnia a înghiţit nodîlci şi-a tăcut. Au pierdut mai mult de cinci ceasuri pînă şi-au venit toţi în fire şi pînă au dres hamurile şi şleaurile rupte.

●

După ce a lăsat-o pe Zoe în seama lui Alexandru Canta, Alexa a gonit pe Bistriţa la vale, pînă a ajuns ceata lui Neicu.

— Nu credeam c-ai să vii, l-a întîmpinat Neicu cu învrăjbire. De altfel, oamenii întîlniţi în cale ne-au spus că Ilinca drumeţeşte fain în braţele lui Drăcea.

— Dacă-i aşa, fraţilor, aflaţi că eu îi retez capul !...

Şi-au galopat la vale, pe marginea codrilor, mînioşi, înverşunaţi.

●

Păcăleala cu turmele de oi a cam feştelit faima de viteaz a lui Drăcea. Ca s-o dreagă, da tîrcoale convoiului, cum fac dulăii ocolul turmei, cînd le miroase a lup. Şi Zulnia se întreba : „De ce ne-am înfricoşat aşa, din nimica ?“

Gîndea să-l pedepsească pe Chiper, că lui i s-a năzărit întîi. El i-a speriat şi pe ceilalţi vizitii şi pe arnăuţi. S-a răzgîndit însă repede : E slujitor de mare credinţă.

Dar deodată, tocmai în strîmtoarea drumului de dinaintea podului umblător de la Vaduri, apăru un copac răsturnat de-a curmezişul. Trăsurile s-au oprit. Nedumeriţi, arnăuţii au tras iarăşi din flinte, stîrnind şi înteţind spaima.

— L-o fi răsturnat vreo furtună ! a ieşit Drăcea în faţă, să se încredinţeze că nu-i nimeni la pîndă, prin preajmă...

Nu-şi termină însă vorba că, din patru părţi, ceata lui Neicu năvăli asupra trăsurilor. Lovind cu spadele, de călare, Alexa, Neicu şi Ceteraşu spulberară o parte din arnăuţii aşezaţi în urma trăsurilor. Încredinţaţi că în adevăr dau tîlharii, Zulnia şi Drăcea au prins să tragă cu pistoalele. Haiducii s-au ferit după un dîmb. Vizitiii au avut răgaz să scoată două trăsuri din încăierare. Calul lui Alexa căzu lovit de glonţ. Drăcea se repezi să-l străpungă cu spada, dar flăcăul a doborît un arnăut, s-a aruncat pe calul lui şi-a izbutit să susţină lupta de-a călare.

Cu amîndouă mîinile încleştate pe sipeţel, Scarlat Canta se văita mereu :

— Banii ! Pierd banii... Sipe — sipețelul !...

Dar, întorcîndu-se trăsura în loc, boierul se clătină și scăpă sipețelul din mîini. Îl privi, îngrozit, cum se rostogolea jos, pe ușa deschisă, dar n-avu tăria să se arunce după el.

Lupta devenea tot mai înverșunată. Ursu prinse frîul cailor de la trăsura cu bagaje și-o răsturnă în șanț. Fulgerător, Alexa tăie cu spada hamurile cailor, lăsîndu-i să alerge slobozi prin lunca Bistriței.

— Rupe lupta ! strigă, deznădăjduită, Zulnia și, înșfăcînd hățurile, porni în goană nebună înapoi. După mine !

Una din trăsuri, mînată de Drăcea, o urma, îndeaproape, înconjurată de arnăuți, care slobozeau focuri de flintă la întîmplare.

Trăsura cu bagaje a rămas în mîinile fîrtaților lui Neicu.

●

La primul popas, Zulnia a coborît și, mînioasă, s-a îndreptat spre Drăcea, i-a smuls gîrbaciul din chimir și l-a croit de zeci de ori, cu mînie, cu sete, cu deznădejde, cu ură.

— Ai spus că ai ucis haiducii... Na ! Că m-ai scăpat de Alexa... Na ! De ce te-am trimis, mișelule, la Tîrgu-Ocna ? Na ! De ce, neghiobule ! Na !... Na !

În loc să se înfurie şi, cît era de voinic, s-o turtească dintr-un pumn, Chiriţă Drăcea se tîra în genunchi, îi pupa tălpile şi-i cerea iertare. Se fericea că-i atît de înţeleaptă încît nu-l alunga de la Castel şi nici nu-l denunţa cum a pus stăpînire pe diamantul negru.

— Îţi sărut picioarele şi-ţi jur, cum ţi-am mai jurat, că eu îţi pun pe cap coroana domnească. Au nu eu ţi-am dat ideea domniei cu ajutorul giuvaericalei ? Oare nu eu l-am...? Acum, cînd avem diamantul negru, doamna şi stăpîna mea, să ne mai speriem de nişte ţărani haiduciţi ? Unde-i încrederea cu care m-ai blagoslovit cînd am plecat spre... Grigore Canta ?

Asemenea întrebări de subţire dojană Zulnia le primea ca pe nişte junghiuri în inimă. Îşi dădea sama că soarta ei s-a legat, prin diamantul negru, de soarta lui Chiriţă Drăcea. Trebuia să tacă. Altminteri se afla ceea ce nu trebuia niciodată să se afle : cum a ajuns diamantul negru în mîinile ei. Dacă va şti lumea despre asta după luarea domniei, treacă-meargă ; dar dacă se zvoneşte înainte, totul e pierdut.

Încercuiţi în Piscul Şoimului

Acolo, la podul de la Vaduri, ceata lui Neicu a deschis cuferele şi, la lumina torţelor, a împărţit sătenilor săraci şi bătrînilor nevolnici banii şi lucrurile boiereşti. Sipeţelul cu bani şi giuvaericale l-a oprit Neicu: credea că acolo se afla diamantul negru. În schimb, pe Alexa îl copleşea amărăciunea: Ilinca a rămas tot în mîinile lui Drăcea şi a cneaghinei Zulnia. Spre ziuă, haiducii s-au retras la adăpostul de lîngă Piscul Şoimului. Aici au deschis caseta lui Scarlat Canta. Au găsit trei pungi cu galbeni, cîteva giuvaericale, cîţiva nasturi de aur, dar nici urmă de diamant. Neicu s-a mîniat aşa de tare că era gata să arunce totul în Bistriţa. Dintre haiduci, numai Alexa nu arăta prea trist.

— N-avem ce-i face: continuăm bătălia pînă le smulgem diamantul.

— Şi pe Ilinca, a adăugat Ceteraşu, de astă dată, înţelegînd pricina bucuriei lui Alexa.

Din Piscul Şoimului au pîndit cîteva zile, ca dintr-un turn. Se vedea toată Valea Bistriţei pînă la Pîngaraţi şi pînă la Piatra-Neamţ. Dar trăsurile lui Scarlat Canta nu s-au mai ivit de nicăieri. Neicu socotea c-or fi luat drumul prin Audia şi Pipirig, iar de aici, prin Tîrgu-Neamţ şi Paşcani, spre Iaşi. În seara celei de-a patra zile, i-a trimis pe Alexa şi Ceteraşu, îmbrăcaţi ciobani, pînă la Audia şi Pipirig, dar n-au aflat nimic.

— Parcă i-a înghiţit pămîntul!

— În schimb pe noi ne cată, de zor, poteraşii. Scotocesc satele, casă cu casă. În fruntea lor s-a aşezat însuşi căpitanul Drăcea.

— Dacă jivina asta spurcată-i aici, înseamnă că şi diamantul e tot aici, a lămurit Neicu.

Mai multe au aflat cei doi îndată ce s-au dus la Viişoara.

— Jupîniţa Zoe crede că-s închişi în mănăstirea Pîngaraţi şi ne povăţuieşte să adunăm ţăranii din Hangu şi să lovim mănăstirea.

— Ca să ne dăm de bună voie în mîinile poteraşilor ?

— N-au arme prea multe şi nici muniţii. Au doar douăzeci de arnăuţi.

— Dar călugării ?

— Nişte fricoşi !

— Ceva de-ale gurii, să prindem puteri... a poftit Ceteraşul, pierzîndu-şi răbdarea.

Ursu a sărit, a depărtat focul şi a scos hălci aburinde de berbec fript haiduceşte. După cîteva înghiţituri, Alexa a rîs :

— De-am avea şi nişte vin... Ce mai praznic haiducesc am ţine aici, sub Piscul Şoimului.

— Este ! a tras Ursu o ploscă din izvorul de sub stîncă.

— Cînd avem „sipeţelul“ lui Canta, avem şi vin, a rîs Neicu. Păcat că diamantul ne scapă, ne scapă mereu, parcă ar fi nada dracului.

Au mîncat toţi zdravăn şi-au băut cu sete. Ca o licoare furnicîndă vinul li s-a prelins cu viclenie în inimă, pe unii veselindu-i, pe alţii întristîndu-i. Au povestit. Au cîntat. Au tăcut şi s-au gîndit.

— Dar unde țin diamantul negru? stăruia Neicu, urmărit de același gînd.

— Zoe crede că Zulnia îl poartă la gît, într-un medalion.

— Fiu-fiu! a fluierat Ceterașu; asta înseamnă că numai cine s-o vrednici a strînge cneaghina în brațe are parte de giuvaericaua dracului...

— Ssst! Ia... Foșnet, pași... opri Alexa vorbirea.

— Caii! arătă Ursu spre malul Bistriței.

Au sărit toți, ca unul, în picioare. Dar, de jur împrejur, au trăsnit focuri de flintă și-au lucit, usturătoare, iatagane încovoiate.

— Sus, pe cleanțuri! a poruncit Neicu. Altă scăpare nu-i...

Se retraseră în grabă, trăgînd din pistoale. Numai Neicu și Ceterașu, cotind printr-un hogaș, au răzbit afară din încercuire. Ceilalți, luptînd de după brazi, de după cetini, au urcat pe stîncile cele mai înalte din Piscul Șoimului. Au încercat să coboare printr-un gîrlici strîmt și foarte povîrnit, dar poterașii i-au întîmpinat și acolo cu dese focuri de flintă. Astfel, patru din oamenii lui Neicu s-au trezit închiși în Piscul Șoimului, ca într-un turn. Au înălțat repede un parapet din stînci și lemne la capătul jgheabului, așa că nici poterașii nu puteau sui pînă la dînșii, nici ei nu puteau coborî decît dacă săreau, de la cinci sute de coți înălțime, de-a dreptul în apa Bistriței. Erau prizonierii poterei, dar se puteau apăra, cu pietre și stînci, unul împotriva a douăzeci.

— Aaah ! Neicule, mormăi Ursu.

— Zilele noastre în mîinile tale se află, a urmat Alexa. Dacă ești vrednic căpitan de ceată, ne scoți de-aici. Dacă nu, aleluia.

•

A doua zi, colbuit, nădușit de căldură, ostenit de drum și de nopțile de veghe și alergătură, căpitanul Drăcea s-a înfățișat înaintea Zulniei ca un mare biruitor :

— Așa cum am făgăduit, mărită doamnă, am încercuit tălharii ! În două-trei zile mor de foame ori de sete în Piscul Șoimului.

— Nu mă amăgești, și de data asta, cu vorbe mari ?

— Jur că spun adevărul. Am condus eu însumi poterașii și-am lucrat așa de tainic, că n-a aflat nimeni, nimeni, stăpîna și doamna mea.

Ca iedera Zulnia s-a lipit de dînsul și l-a îmbrățișat cu nesaț :

— Ce bărbat puternic ești !...

Dar tocmai în clipa aceea Scarlat a intrat în chilie, a auzit ultimele cuvinte ale căpitanului și s-a oțărît, nevolnic și caraghios :

— Vă bucurați degea — degeaba, desfrînaților...

— Cum... degeaba ?

— Uiți, zălu — zăludo că frate-meu a aflat — a afla... știe că noi am pus mî — mî... am furat diamantul negru ? Acu să ne batem și cu el, dacă ne dă mîna.

— Are dreptate stăpînul, s-a întristat Drăcea, nu atît c-ar fi dat crezare celor bîlbîite de Scarlat Canta, cît pentru că nu voia să-l supere prea tare. Jupîn Alexandru Canta-i om dibaci și cu mare trecere la țărani.

— Blăstămată fii, mamă, că m-ai făcut muiere! i-a pironit Zulnia c-o privire disprețuitoare pe amîndoi.

S-a gîndit căpitanul Drăcea cîteva clipe:

— Tot eu vă scot și din încurcătura asta. Am născocit ceva foarte... foarte grozav, cu care să-l păcălim pe jupîn Alexandru.

— Cu — cum? În ce — în ce fel?

— Veți vedea! a rînjit Drăcea, tainic.

●

În Piscul Șoimului, între stînci, zilele acelei veri păreau mai fierbinți ca oriunde în valea Bistriței.

Istoviți de sete și de foame, cei patru haiduci ciuguleau cîte o frunză de ștevie sau de măcriș, ori adunau bolovani și lemne să întărească locurile pe unde ar putea urca și pătrunde poterașii. De cinci ori i-au asaltat pînă acum și tot de atîtea ori i-au dat peste cap.

După clocotul luptei, tăcerea a coborît peste munți ca o ceață nevăzută. Răcoarea se ridică, binefăcătoare, din albia Bistriței. Undele foșneau mătăsos.

— Cîtă apă curge pe Bistrița...

— Şi noi ne uscăm de sete, a urmat Alexa cu suspinul. Să întindem cămăşile pe stînci, să culegem rouă şi să ne mai răcorim buzele.

— Dacă nu plouă, a ridicat Ursu desnădăjduite priviri spre cerul senin şi sec ca sticla, ne uscăm, aici pe stînci, mai dihai ca Simion stîlpnicul.

Cîteva ceasuri au povestit, au privit sclipătul stelelor, au ascultat ţîrîitul greierilor şi, din cînd în cînd, şi-au răcorit buzele cu roua căzută pe cămăşi, pe frunze, pe iarbă.

●

Pe malul Bistriţei, în faţa satului Oanţu, călare, cu pumnul în şold, plimbîndu-se încolo şi-ncoace, Drăcea priveghea douăzeci de lucrători, care, în mare grabă, construiau o plută largă, mare, cu podea groasă şi bine geluită peste butuci, ca o casă cu acoperiş în două ape, la capătul din urmă, unde stă dălcăuşul. Vizitiul Chiper aşeza scînduri la pereţii casei. Ilinca îl ajuta, ca într-un fel de joacă, în care fiecare dorea să afle gîndurile şi simţămintele celuilalt. Drăcea îi muştruluia pe toţi.

— Daţi-i zor! Zor, trîndavilor!... Chiper, baţi cuiele cu îngăimare şi cu milă, parc-ar fi de mămăligă, nu de fier.

Striga, se frămînta, lovea cu gîrbaciul, dar n-o pierdea din ochi pe Ilinca. Fata nici nu-l lua în seamă.

— Nu te cerneşti, jupîniţo?

— De ce ?

— Pentru că au şi-nceput să se adune corbii să ciugulească stîrvurile celor prinşi în Piscul Şoimului.

— Ei, căpitane Chiriţă Drăcea, şi-a înălţat fata fruntea, cînd o femeie are în faţă un bărbat falnic ca domnia ta, uită şi cum o cheamă...

— Isteaţă eşti, frumoaso ! s-a umflat Drăcea în pene.

— Şi cînd pornim la drum ?

— Curînd ! Foarte curînd !...

— S-o crezi tu... a mormăit Chiper făcînd cu ochiul spre Ilinca. Alexa trebuie să ştie ce facem noi aici... înţelegi ?

— Ce vă şoşotiţi acolo ? s-a răstit Drăcea.

— Îi spun şi eu fetei iştia că odată bea mîţa oţet şi că numai cine-a păpat papară ştie dulce-i ori amară.

●

Şi au mai trecut două zile.

În Piscul Şoimului, sub clopotul mut şi negru al nopţii, împroşcat cu prundiş de stele, Alexa căuta să întărească inima şi cugetul fîrtaţilor :

— Ca să nu înţepenim aici, în nelucrare şi trîndăvie, ar trebui să facem niscai muştru la lupta cu spada. Ne-am mai lua. Am mai uita năcazul şi amarul.

— Ba să ne cruţăm puterile ; poate ne vine Neicu în ajutor, s-a împotrivit unul din fîrtaţi.

Au tăcut, îndelung, cu faţa spre stele, îngroziţi de zodia proastă în care-au căzut, cum cade sălbăticiunea în capcană. Au tăcut şi-au adormit. Tîrziu, cînd Găinuşa s-apropiat de Calea Laptelui, Alexa auzi în vale foşnet ciudat. Îşi trezi fîrtaţii. Se aşezară fiecare la locul lui de pîndă şi luptă. Deodată, de un cleanţ de stîncă, s-a încolăcit o funie, ca un şarpe mlădios căzut din cer. Alexa s-a tîrît într-acolo. A aşteptat, cu pumnul încleştat pe mănunchiul paloşului: simţea că doi poteraşi urcau pe frînghie, unul după altul, tiptil, asemeni cotoilor cînd pîndesc hulubiţele. I-a lăsat să se apropie de pisc, şi, cînd credeau c-au ajuns, le-a tăiat, fulgerător, funia cu paloşul, prăbuşindu-i în prăpastia de unde se ridicaseră. De jos au trăsnit focuri de flintă. Alexa şi fîrtaţii lui au prăvălit cîte o stîncă şi le-au urmărit huruirea în vale, pînă au intrat, bîldîbîc! în apa Bistriţei. S-au auzit vaiete şi sudălmi cumplite.

— Aaah! Chisăliţă! a mai aruncat Ursu un bolovan, mare ca o roată de car cu boi, să strivească toată potera dac-o prinde-n cale-i.

— Ei, dacă le luam funia... a oftat Alexa, din rărunchi, gîndind c-ar fi înnodat un capăt de-un brad şi-ar fi coborît, veveriţă, pe latura abruptă a piscului, drept în mijlocul Bistriţei, fără să-l simtă poteraşii, oricît de daţi naibii ar fi.

●

Însoţită de Ilinca şi de Călina, Zulnia Canta cerceta, cu multă luare aminte, pluta construită ca să se preumble pe Bistrița, cu toată familia. Socotea că Drăcea, născocind atare idee și înfăptuind-o repede, în mare taină, și-a dovedit iară vrednicia, credința și iscusința. Se simțea foarte îndatorată și chiar îndrăgostită de dînsul, ca acum trei ani, cînd l-a primit în slujbă.

— Chiper, du îndată cumnatului meu calul cel roib, a surîs ea larg și binevoitor. I-l dăruiesc.

— Bine, măria ta, cum poruncești.

— Dar, intrînd în casa-i, fii destoinic, iscodește și vezi dacă nu cumva Zoe-i acolo, că în ceata haiducilor nu putea rămîne.

— Prea bine, măria ta. Dar... ca să fiu mai arătos, și să-mi pot împlini slujba mai lesne, îngăduie să mă îmbrac arnăut.

— Îmbracă-te, a încuviințat Zulnia înveselită.

Apoi s-a așezat pe un butuc, la umbră, pe mal, aproape de plută, să privească plecarea lui Chiper spre curtea lui Alexandru Canta și să hodinească în murmurarea molcomă a Bistriței.

Fredonînd încet, Ilinca așeza paturile în casa de plută. Drăcea o asculta și-o sorbea cu coada ochilor, ori de cîte ori ieșea, sprintenă, pe plută, să scuture macaturile și prostirile.

— Ți-o fi plăcînd, muieraticule! l-a picnit Zulnia c-o vorbă de ocară. Dar cum îi scoți tălharul din inimă ?

— Cu ajutorul corbilor ! Astă noapte am auzit puşcături în Piscul Şoimului. Înseamnă că la ceasul ista îi ciugulesc hoitul lepădat pe stînci.

Ploaia cu... pîine

Îmbrăcaţi lăutăreşte, cu diblele sub braţ, Neicu şi Ceteraşu colindau prin sate, cîntau în cîrciumi şi sfătuiau, în taină, cu oamenii, doar-doar, afla-vor ceva despre gîndurile boierilor Canta.

— Se zice că Scarlat cneazul îşi face o casă pe plută, să ajungă la Ţarigrad cu ea, să se facă domn la Moldova.

— Ei, s-o pun şi pe asta în cîntec, şuguia Ceteraşu, înveselind lumea ; Foaie verde lemn uscat, mărite cneaze Scarlat, ţi-ai făcut înc-un palat ? Capră ciută făr-un corn, şapte draci la tine-n horn ; capră ciută fără coarne, la Scarlat sînt şapte hoarne, iară dracu-n toate doarme...

Apoi, un cioban venit de peste Bistriţa a povestit că în puterea nopţii, a auzit împuşcături, dinspre Piscul Şoimului.

— Hai ! a făcut Neicu semn lui Ceteraşu. Fără noi pier acolo, dacă n-or fi pierit pînă acum, fîrtaţii.

Dar nu s-a putut apropia de Piscul Şoimului. Îi străjuiau o sută de arnăuţi, aduşi anume de la isprăvnicie, să stea de veghe în jurul haiducilor. Însuşi căpitanul de poteră, ca să ţină sub priveghere încercuirea haiducilor, găzduia la un gospodar din Vaduri. I se urîse așteptînd să se predea ori să piară acolo, în pisc, istoviți de foame și arși de sete. Frămîntîndu-și mintea, Neicu a hotărît :

— Cetarașule, pregătește cîțiva oameni vrednici. Eu tocmesc o plută și aștept, înainte de bulboanele de la Tarcău, pînă vine pluta cu acoperămînd a lui Canta.

— Și ?

— Fac zăhată în colțul bulboanelor și-i înec pe toți.

— Și pe Ilinca ?

— Ilinca ? De, cum i-o fi norocul.

— Dar diamantul ?

— Tu cu oamenii tăi pescuiești bagajele și leșurile. Undeva trebuie să se afle și giuvaericaua dracului.

— Bun. Rămîne hotărît așa.

●

După o săptămînă de arșiță, în jurul Toacii și al Panaghiei s-au adunat nouri negri. Și, îndată după amiază, cu fulgere și trăsnete, s-a năpustit furtună mare în toată valea Bistriței.

Drăcea, Ilinca și meșterii s-au adăpostit în casa de pe plută. Sub vijelie, se vedea bine că era durată trainic. Ilinca asculta răpăiala picurilor pe acoperiș, urmărea clipocitul valurilor sub plută și se gîndea, cu durere, la Alexa : Unde-o fi ? Ce-o fi făcînd ? Mai trăiește ?...

— Ilinco, încercă Drăcea să-i aducă gîndurile aproape, vrei să-ţi îndulcesc viaţa ?

— Mie ? Ai dumneata pe-a cui o îndulci.

— De unde... ştii ?

— Ei, cine nu ştie că domnia ta eşti tînăr şi vînjos, iar cneazul Scarlat scîrţîie din mădulare betege ?

— Mda... Ploaia asta spală... auzi ? spală bine oasele tîlharilor, a rînjit Drăcea, într-un dinte, ca să strivească inima fetei, să nu mai mocnească în ea dragostea pentru Alexa.

În ochii Ilincăi a izvorît belşug de lacrimi ; s-a stăpînit însă, înghiţindu-le, amare, a surîs şi-a dat cuvenitul răspuns în doi peri :

— Pe furtună, şoimii se leagănă-n văzduh şi beau, de pe aripi, picuri de ploaie !...

●

Cînd a ajuns furtuna în Piscul Şoimului, Alexa a chiuit de bucurie ; toţi sorbeau apa de pe frunze, de pe iarbă, de pe stînci, în pumni.

— Apă... apă... Ne răcorim... Ne înzdrăvenim...

Nu le păsa nici de fulgerele, nici de trăsnetele semănate în jur. S-au cutremurat doar în clipa cînd, sub uriaşa flacără a trăsnetului, un brad s-a despicat drept în două, ca sub puterea unui paloş de foc.

— Aşa să crape capul cui ştim noi !

Deodată, între dînşii, ca un bolovan, a căzut o pîine. Apoi, alte trei, repede, una după alta. Apoi o ploscă. Toţi au holbat ochii ; inimile le săltau între nedumerire, spaimă și bucurie. Înălțîndu-se ușurel de după un cleanț, Alexa a zărit, prin perdeaua picurilor de ploaie, un arnăut, jos, pe-un prichici de stîncă : le mai aruncă încă două pîini și un ghem de funie. Spunea ceva, dar huietul tunetelor nu l-au lăsat pe Alexa să audă. Fîrtații se plecară cu grijă, pe rînd, spre prichiciul de stîncă ; dar n-au mai văzut nimic.

Ursu a înhățat o pîine și-a început să înfulece, flămînd, sălbatec de flămînd.

— Nu te lăcomi, uriașule ! îl opri Alexa, scoțînd hangerul și tăind felii de pîine, să le împartă fîrtaților. Muiați-le bine în ploaie și mestecați-le mult să ne țină sat.

●

În ferches strai de arnăut, Chiper povesti Zulniei, în șoaptă, călătoria lui Alexandru Canta. Aplecată peste grilajul cerdacului, boieroaica părea obosită, cu toate că dimineața se dezghioca din coaja neagră a nopții, limpede și înviorătoare, ca toate diminețile nopților cu ploi bogate.

— Tălharul ! Știe tot... Drăcea, plecăm !

— Cum poruncești, doamnă... a răspuns căpitanul din pridvorul bisericii, cu glas vesel ; totuși pe chip i s-a lăsat o umbră de îngrijorare.

— Mai bi — mai bine cu trăsura, Zulnio, psihimu, a ieșit din chilie Scarlat Canta, în papuci, cu scufie albastră pe cap, cu barba încîlcită, ca un scul de tort nerăgelat.

— Am rînduit mare petrecere pe plută, bazileule !

— Dacă ne în — ne înecăm — ne scufundăm?

— Am zis! Trăsurile ne așteaptă la Siret.

— În tră — în tră... Vreau în trăsură!

— Ah, dacă știam, îți urcam o trăsură pe plută și-ți dam niște hățuri în mînă, să te joci, măria ta, închipuindu-te vizitiu, că domn...

Chiriță Drăcea a poruncit să se încarce iute și degrabă, tot tarhatul pe plută. A tras o goană, pe Bistrița la vale, pînă la Cotul Ciungului, de unde se zărește Piscul Șoimului.

— Bun! a rîs în sine, văzînd un stol de corbi dînd ocol piscului. Cîți n-or fi crăpat de foame și de sete, i-a ucis trăsnetul.

A întors calul și, fericit, a galopat înapoi spre Pîngarați.

Pe lîngă arnăuți, pe plută au urcat și trei lăutari. Dacă-i zaiafet, zaiafet să fie. Și cînd s-au apropiat stăpînii de plută, lăutarii au dat glas strunelor. Scarlat s-a oprit, copleșit de uimire.

— Poftește, poftește măria ta, mai repegior, l-a împins Zulnia din spate, rîzînd batjocoritor; că altfel îți ia frate-tău coroana și rămîi lefter de domnie.

În acel moment, Chiper s-a înfățișat cu un tui: o coadă de cal atîrnată într-o prăjină și i-a întins-o lui Scarlat:

— Domn să te vedem, măria ta!

Scarlat a luat tuiul și a pășit țanțoș pe plută, parc-ar fi urcat spre scaunul domniei. Lăutarii au zis cîntece vesele, cu chiote:

— Să trăiești, măria ta!

Aşa a început călătoria şi zaiafetul de pe pluta lui Scarlat vodă Canta, pe Bistriţa la vale.

●

La conacul lui Alexandru Canta, Zoe povestea ceea ce aflase de la Chiper:

— Vrea s-ajungă la Ţarigrad şi, pentru că se teme de haiduci, a pornit cu pluta pe Bistriţa.

— S-a smintit de tot cumnată-mea, Zulnia, săraca.

— Vesteşte-l pe vodă, unchiule. Să-i oprim de la o neghiobie.

— Nu pot: vodă-i hapsîn tare şi ne ia diamantul negru. Trebuie să găsim alt mijloc.

— Haiducii lui Neicu... Adică, mai degrabă flăcăul lui Cerbu care...

— Povaţa mea-i să te ţii, grapă, după dînşii, să afli încotro se îndreaptă şi să mă veşteşti. Eu pornesc la Iaşi să văd ce pot rîndui pe-acolo.

Bistriţă, apă vioară...

Pluta Zulniei Canta se prelingea lin pe Bistriţa la vale. Drăcea cerceta zarea, ca un adevărat căpitan de corabie. Arnăuţii mîncau şi beau. Lăutarii ziceau din scripcă şi cobză.

— Corbii! a exclamat, deodată, Drăcea, şi a arătat Zulniei stolul de păsări negre cum se roteau în jurul Piscului Şoimului. Au ciugulit stîrvurile tîlharilor şi acu se leagănă-n văzduh, sătui.

— Cîntaţi, lăutari, mai cu foc ! s-a bucurat Zulnia.

Au cîntat, după poruncă, iar arnăuţii au sorbit vin din ploscă şi-au chiuit ca la nuntă.

— Dă, doamne, mereu sărbătoare şi numai o zi de lucru ; şi-atunci să fie nuntă şi cumătrie, şugui c-o zicală Chiper vizitiul, ducînd plosca la gură şi plescăind pofticios din limbă.

— Cîntă şi tu, Ilinco ! a îmbiat-o Zulnia, dornică să vadă tot lume veselă în jur.

— Să cînt, bădiţă Chiper ? a întrebat fata în şoaptă.

— Dacă nu urli asemeni lor, lupii te sfîşie ca pe-o mieluţă.

— Ceva vesel ! a poruncit aspru şi Drăcea.

— Foaie verde din ist an, badea cu cap de bostan, mi se crede căpitan şi, mai rău ca la lingoare, se umflă de îngîmfare...

Dedîndu-se veseliei, Zulnia hohotea de rîs, nefiresc de tare. Nu ştia de ce, dar îi plăcea că Ilinca îl împungea pe Chiriţă cu vorbe usturătoare.

●

Din Piscul Şoimului, fîrtaţii încercuiţi priveau asfinţitul soarelui în lungul Bistriţei. Apa şi pîinea le redaseră puterile. Le era iar bine. Îi supăra însă stolul de corbi croncănitori din jur.

— Pe-aiştia, să ştiţi, Drăcea i-a trimis să ne înfulece de vii.

— Ne crede morţi şi i s-a făcut milă şi pomană de hoiturile noastre. Numai vezi că noi...

— Ia ! l-a întrerupt Ursu pe Alexa ; cîntec şi chiot pe Bistriţa în sus.

Aţintiră privirile într-acolo şi ascultară încordaţi şi încremeniţi ca stînca.

— Glasul Ilincăi... a suspinat Alexa, cu uimire. Drept glasul...

Peste cîteva minute în zare, la Cotul Arinilor, s-a ivit pluta lui Scarlat Canta.

— Dacă-i Ilinca, ei sînt ! a judecat Alexa.

— Diamantul ! a urlat Ursu, încordîndu-se ca un carpen vînzolit de vijelii lăuntrice.

Alexa a legat un capăt al frînghiei de-un brad şi şi-a dat drumul în prăpastie :

— După mine !

Pluta venea lin, la vale. Cîrmacii şi dălcăuşii abia atingeau cu cîrmele faţa apei. Se apropiau încet-încet de Piscul Şoimului, ocolind larg, în cotitura din dreptul luncii cu arini. Ca să ascundă îngrijorarea ce izvora în el ca o otravă, Drăcea şi-a turnat vin şi îndemna la desfătare.

— Veseliţi-vă ! Cîntaţi ! Chiuiţi !... Petrecanie ! Zaiafet !...

— Să afle ţara c-a plecat Scarlat vodă Canta la preumblare ! i s-a alăturat Zulnia cu îndemnul, dornică parcă să-l vadă pe Drăcea beat şi să-l moaie cu capul în apa limpede, aici, unde nahlapii Bistriţei s-au preschimbat în valuri cuminţi, line, gînditoare, după zbuciumul de la deal de Arini.

— Cîntă Ilinca, hîc ! sughiță Drăcea. Cîntă, să le crape și ciolanele de ciudă... Știi tu cui... Cîntă !

Ilinca nu se împotrivea. Părea că n-o miră și n-o doare nimic. Dar numai ea știa ce-i arde în suflet și cît o ustură propriile-i cîntece. Nu credea, pentru nimic în lume, că Alexa-i mort. Privea spre Piscul Șoimului și cînta, tocmai s-o audă și să dea un semn de viață.

— Bade cu cămașă nouă, nu ține calea la două ; ține, tu, calea la una, căreia să-i pui cununa.

Cei de pe plută rîdeau cu hohote și îngînau după Ilinca :

— Bade cu cămașă nouă...

Agale-agale, pluta parcă mîngîia undele moi și domoale, de sub ramuri dese de arin plecate spre fața apei. Printre chiote, răzbătea glasul Ilincăi, cristalin și înalt, ca o rugă fierbinte.

— Bistriță, apă vioară, face-m-aș în tine moară...

În clipa asta, din cel mai stufos arin, Alexa a sărit drept în mijlocul plutei. Cu spada în mînă, cu brațele desfăcute, părea un uriaș al munților pogorît din cer. Toți au înmărmurit.

— Mă închin la cei cu inimă curată, s-a înclinat Alexa.

Ilinca a dat să strige, dar nu mai avea glas. I-l sugrumase bucuria. Deși știa că-i încercuit în Piscul Șoimului, cu toate că de-o lună îl aștepta, zi de zi și noapte de noapte, ceas de ceas și clipă de clipă, totuși se ivise neaşteptat. Uluitor de neaşteptat. Drăcea, cel dintîi, s-a scuturat, trezit din beţie, şi rîzînd :

— Tîlharule ! Ai înviat din morţi, ha-haha ! Te crezi nemuritor, şi-ai venit singur în glonţ ?! a hohotit, trăgînd pistolul din chimir. Te căsăpim noi ca pe-un jder căzut în capcană...

Ilinca nu mai ştie dacă s-a prefăcut ori s-a clătinat în adevăr şi l-a izbit peste braţ, iar glonţul a trăsnit în apă, sfîrîind uşor.

— Tu eşti Alexa ? s-a mirat Scarlat, clipind repede din pleoapele-i văduvite de gene şi uitîndu-şi bîlbîiala, deşi se cheamă că era mai fricos ca oricare.

— El... el e ! a strigat Călina.

— Unde mi-s ba... Sipeţelul mi l-au... Sipeţelul.

Zulnia şi-a venit în fire ; cu două pistoale în mînă şi-a făcut loc printre arnăuţi :

— Loviţi-l ! Ce mai aşteptaţi ? Să vă scape iar ?

— Nu ! a strigat Chiper. De ce să ne stricăm petrecerea şi să ne pătăm obrazul ucigînd un om ? Mai bine zălog !

— Ba-l... îl omor ! s-a răstit Chiriţă Drăcea clocotind de furie.

— Ce vrei ! s-a răstit Zulnia la Alexa, înclinînd a crede că sfatul vizitiului nu era de lepădat şi brîncindu-l cu umărul pe Chiriţă Drăcea.

— Ilinca şi diamantul negru !

— Trageţi, a poruncit Drăcea.

Dar Alexa a sărit ca un lup şi s-a aşezat în aşa fel că, din orice parte ar fi tras, arnăuţii s-ar fi împuşcat unii pe alţii sau i-ar fi ucis pe Drăcea şi pe Zulnia Canta. Cînd căpitanul s-a repezit cu hangerul, prin spate, Alexa s-a ferit răsucindu-se spre spadele arnăuţilor. Ascuţişul hangerului i-a atins umărul stîng. S-a apărat, vînjos, pînă i s-a rupt spada. Tăbărînd pe dînsul, arnăuţii l-au legat de un stîlp. Ilinca şi-a sfîşiat năframa şi i-a legat rana din umăr.

— De ce-ai sărit pe plută, Alexa? l-a întrebat în şoaptă.

— Nu mai puteam răbda.

— Oblojeşte-l, oblojeşte-l că nu mai are mult de trăit. Nici pînă la asfinţitul soarelui, a azvîrlit Drăcea vorbe de batjocură. Chiper, scoate securea!

— Da, seamănă cu unul care bătea balta şi singur se stropea, şi-a îngăduit Chiper. Dar cu securea... Eu îs vizitiu, nu călău. N-ar fi mai fericit în ţapă ori în ştreang?

Ilinca îşi stăpînea bine durerea. Se prefăcea veselă. Turna băutură lui Drăcea, îmbiindu-l cu stăruinţă:

— Bea, căpitane! Bea şi te veseleşte c-ai biruit.

— Chiper, trîntore! a răcnit Drăcea, după ce-a sorbit paharul pînă la fund, şi-a hîrîit din gîtlej dedat la rîgîială. Unde-i securea? A, uite-o ce lată-i şi grea. Ha-ha-ha! Mai toarnă, Ilinca, ha-ha-ha! Hîc! O să te căsăpim! se grozăvea el, pieptoşindu-se sub nasul lui Alexa. Cu securea! Hîc!... Ha-ha-ha!

Dacă l-ar şti treaz, Zulnia l-ar admira. Dar aşa, începea s-o cuprindă frica: „Prea-i descumpănit şi hurducat de sughiţuri. Oprim la mănăstirea Bistriţa... Pe Alexa l-aş arunca, burduf, în apă, dacă nu m-aş teme că Ilinca s-azvîrle după dînsul !“

Pluta continua să alunece, domol spre Piatra Neamţ ; apa clipocea încet, în şoaptă, înainte de a intra în zona bolovănoasă şi repede, de la Tarcău.

— Acum ajungem la mănăstirea Bistriţei, cunoscu Chiper locurile.

Auzind asta, Scarlat a cerut şi el o cupă cu vin :

— Să bem !

— Să trăieşti, măria ta ! închină Drăcea, întorcînd cupa cu fundul în sus şi, în acelaşi timp, împroşcîndu-l pe Alexa, în bătaie de joc, cu vin din ploscă. De sufletul tău, tîlharule. Că, hîc ! De bună samă, nimeni n-o să-ţi stropească mormîntul cu... hîc ! vin.

— Cea mai neaş — ne auzită petrecere !... O să crape protip — protipendada cînd o auzi ! Ne înfăţişăm şi cu un tîlhar, prins în luptă... Mare vite — vitejie !

— Ilinca, zi-i un cîntec ! a poftit Zulnia, ca să oprească frenezia eroică a lui Scarlat, neobişnuită şi caraghioasă.

Trăgînd cu coada ochiului la Alexa, Ilinca începu cu glas tremurat, frînt de durere şi înfiorat de dragoste :

— Pînă-i lumea n-aş cînta, de n-ar plînge inima. Nu vărs lacrimă de sînge, ci inima-n mine plînge. Şi de-aş şti că s-ar putea, singurică mi-aş da moartea...

— Minu — minunat mai cîn... se chinuia Scarlat să-şi tălmăcească simţămintele. Mai zi-i !

— Cîntă ! a urlat Drăcea şi-a tras cu fioroasă ameninţare, hangerul de la brîu.

— Tot mă-ntreabă cucu vara, tremură iar glasul fetei, de mi-i dor de badea, sara. Dor mi-i că aş vrea să mor, dar tot zic că nu mi-i dor... că nu mi-i dor...

— Glasul tău mă vrăjeşte, hîc ! îi şopti la ureche Drăcea. În noaptea asta petreci, cu mine, în chilie... hîc ! la Bistriţa.

Cu cît bea, cu atît Drăcea se credea mai puternic, mai iscusit, mai în afara oricăror primejdii, mai teribil. Izbutea să fie doar fioros. Înfricoşate, Ilinca şi Călina turnau cu hărnicie în cupe, îndemnau arnăuţii la cîntec, la joc, la chiot. Astfel se încinse cheful la toartă. Chef zălud de oameni fără griji, în afara oricăror primejdii.

— Aşa, căpitane ! rîdea Chiper ; mai des cu vinişoru şi mai rar cu toporu...

Cu acea chefăluire obştească şi năucă deasupra, pluta lui Canta părea un fel de corabie a lui Noe cu orătănii şi fiare nefiresc de vesele. Toţi beau, ca la sfîrşitul lumii. Singură Ilinca nu gustase strop de vin. Împărţind băutura arnăuţilor i-a întins, ca din întîmplare, şi lui Alexa o ulcică de vin şi l-a ajutat să bea :

— Să prinzi putere, Alexa...

— Aşa, frumoaso ! Hîc ! chicotea Drăcea : Împărtăşeşte-l ! Ha-ha ! Robul lui Dumnezeu... Alexa ! Împărtăşeşte-l înainte de a-i lua eu duhul... Cu securea ! Amin !

Alexa a sorbit ulcica pînă la fund. A simțit că-l furnică prin trup puterea vinului. A privit cerul. A încleștat gura. S-ar fi avîntat din nou în luptă, dacă veselia Ilincăi nu l-ar fi făcut să spumege de mînie, să-și piardă stăpînirea de sine, foarte trebuitoare în asemenea grele și hotărîtoare clipe. Fata însă parcă-i gîcea gîndurile și le tălmăcea în stihuri și în cîntec :

— Inimă, porți largi mai ai, suferi mult și nu te dai ; inimă mai stai pe loc, să-ți pun lacăt la mijloc, un lacăt c-o-ncuietoare, să nu urli cînd te doare...

— O sîrbă ! a răcnit Drăcea, ridicînd plosca în sus, și-a prins să-și scapere picioarele și să pocnească din degete după tactul cobzei.

Arnăuții au prins să tragă din flinte, mai dihai ca la nuntă. Scarlat se bătea cu pumnii în piept și țipa isteric, cu spume la gură :

— Sînt vitea-viteaz !... Domn ! Bazileu !

Chiar Zulnia se amețise așa de tare, că s-a prins într-o polcă îndrăcită la brațul lui Chiriță, așa cum îi da ghes inima, fără să se sfiiască de slujitori ori să se rușineze c-o vede bărbatul îndrăgostită de-o slugă. A și strigat :

— La dracu' cu ighemoniconul !...

Ilinca începea să vadă în veselia asta un soi de sminteală sălbatică, înainte de a căsăpi un om. „Sînt slabi, bicisnici și-și fac curaj cu băutura" — a gîndit fata. Și a privit soarele cum atingea marginea zării și se oglindea în valuri.

Deodată căpitanul Chiriță Drăcea se ridică pe o ladă, în picioare, și răcni, fioros :

— Asfințește soarele !... Chiper, securea ! Tîlharul trebuie ucis... Hîc ! Securea !

Toți încremeniră.

S-auzea doar clipocitul valurilor, ca prevestirea unei furtuni.

Luciul soarelui în apa Bistriței plutea într-o orbitoare pulbere de aur.

Chiper s-a bălăbănit cîțiva pași printre arnăuți, a sărit cu securea spre Drăcea, s-a împiedicat și-a scăpat-o în apă.

— Îl spintec, hîc !... cu hangerul ! strigă iar Drăcea, repezindu-se spre Alexa, furios că vizitiul era așa de beat încît nici să-i dea securea n-a fost în stare.

— Cu hangerul ? i s-a agățat Ilinca de gît, lingușitoare. Șuguiești, căpitane Drăcea. Un viteaz falnic ca domnia ta doboară numai prin luptă dreaptă ! Nu-i mișelia de... obrazul ista, frumos, bărbătesc.

— Adevărat ! aprobă Zulnia, încîntată de istețimea fetei. Dă-ne, căpitane, o pildă de vrednicie !

— Ha-ha ! Dacă mă rogi !... Hîc ! Dacă mă rugați amîndouă...

— Să te pun și pe domnia ta în cîntec, s-a gudurat Ilinca, vrînd să-l vrăjească, să-i fure mințile, de istov : Căpitan Drăcea Chiriță, plutea-n jos pe Bistriță, cu Alexa se bătea ; se bătea, da-l dobora...

Drăcea făcu semn să se strîngă toți, ciotcă, să lase loc larg pe plută. Nu lua sama la cîrmacii care se mirau că în față s-a ivit, așa dintr-o dată, o plută care mergea de-a hoarța, cînd în dreapta, cînd în stînga, împiedicînd plutirea slobodă. Se priveau unul pe altul și nu înțelegeau nimic :

— Pe pluta noastră se chefuiește și cel din față s-a îmbătat ? s-a mirat unul din cîrmaci.

Nici Drăcea, nici ceilalți nu vedeau pluta din față și nici n-auzeau mirarea cîrmacilor. Zbîrlit ca lupul cînd adulmecă miros de sînge cald, căpitanul a urlat :

— Dezlegați tîlharul !

Un arnăut s-a apropiat să îndeplinească porunca. Alexa s-a scuturat de capetele de funie, a smuls spada de la brîul arnăutului și s-a năpustit asupra lui Drăcea.

Pe plută, toți s-au înghesuit unul într-altul, lăsînd cît mai mult loc gol. Între căpitan și Alexa s-a încins o luptă aprigă, învrăjbită, fioroasă. Cei din jur fremătau, care de plăcere și bucurie, care de îngrijorare și spaimă. Vădit, deși amețit de băutură, Drăcea era mai puternic ; Alexa, însă, mai ager și mai mlădios, nu se lăsa răpus. După cîteva minute de luptă, căpitanul și-a pierdut răbdarea ; a scos hangerul. Alexa a înțeles primejdia ; s-a rotit, a sărit sprinten, a izbit cu capul în pîntecele lui Drăcea și l-a răsturnat pe podea, cît era de lung. Căpitanul i-a smuls însă spada și i-a azvîrlit-o în apă. Toți socoteau că lupta a sfîrșit cu biruința lui Drăcea, așa cum era de așteptat. Zulnia a și deschis gura să-și laude omul. Merita. Dar, în clipa aceea, cineva a întins lui Alexa o bîtă mocănească și bătaia a pornit iar. Și mai înverșunată. Și mai învrăjbită. După cîteva răsuciri, dintr-o dată Alexa a prins o clipă de șovăire și l-a pocnit pe Drăcea cu ghioaca în umăr, doborîndu-l.

Cotind în loc, prin bulboanele Tarcăului, cîrmacii au zărit iar pluta din față ; se apropia de malul drept al rîului, spre un ariniș.

— Ce faci, măi frate, măăă ?!... strigă cîrmaciul mai în vîrstă.

În liniștea de pe pluta lui Scarlat și în ecoul fluierăturii între munți, Chiper a dat chiot :

— Iuhu ! Am doborît tâlharul...

Ci văzîndu-l pe Drăcea jos, chinuindu-se să se ridice, a schimbat glasul :

— Na, bîta a cam turtit fesul iataganului. Îmi iau chiuitul înapoi : Iu-hu-hu !

Lui Alexa, Ilincăi și Zulniei li s-a părut că acel chiot era mai degrabă un semnal decît o șotie a lui Chiper.

Dar n-a avut nici unul vreme să despice firul în patru. Pluta din față se apropiase așa de mult, încît Alexa l-a cunoscut pe Neicu. A zîmbit, bucuros, și s-a pregătit pentru continuarea luptei.

Zăpăciți și încurcați, cîrmacii au strigat iarăși, cu deznădejde :

— Se face închisoare ! Zahată ! Pierim... Închisoare de plute... Pierim !!!

Trupurile și sufletele celor de pe pluta lui Canta s-au încordat peste măsură, ca niște arcuri mînuite de arcași smintiți. Săltînd pe valuri, plutele se apropiau repede, amețitor de repede, una de alta, gata să se ciocnească.

Abia acum Zulnia înțelese primejdia :

— Ne înecăm !... Pierim ! Diaman...

Turbat de furie, nepricepînd nimic din ce se petrecea, Drăcea se ridică, îşi şterse faţa de sînge, înşfăcă o flintă de la un arnăut şi ţîşni spre Alexa. Dar flăcăul, berbecit de deznădejde, a sărit ciobăneşte, la bîtă, peste arnăuţi, drept lîngă cîrmaci, tocmai în clipa cînd plutaşul Neicu punea pluta lui de-a curmezişul Bistriţei, zăgăzuind trecerea. Cu vuiet mare, butucii încălecau unii peste alţii. Apa se aduna, se bulbucea şi se izbea tot mai furioasă. Nahlapii spumegau şi boncăluiau mînioşi ca nişte bouri ieşiţi din adîncuri. Pluta Zulniei Canta şi-a iuţit mersul ; gonea nebuneşte. Alexa a înhăţat cîrma ; nu-i păsa că Drăcea îl ţintea cu flinta.

Săltînd sprinteni printre butucii răvăşiţi şi răsturnaţi val-vîrtej, Neicu şi plutaşul lui au ajuns la mal şi s-au pierdut printre arini.

Fără cuvînt, numai din privire şi din mişcări, Alexa şi cîrmacii au înţeles şi, cu sforţări deznădăjduite, au răsucit pluta cu buza la deal şi-au prins malul la zece paşi înainte de a se izbi de cealaltă şi a se sfărîma.

Toţi cei de pe plută s-au zgîlţîit şi s-au buşit unul peste altul, ca nişte putini descumpănite.

Slobozind flinta, tocmai în acea frîntură de clipă, glonţul lui Drăcea a şuierat pe lîngă urechea lui Alexa. Scarlat Canta a căzut jos leşinat. Zulnia s-a lăsat, moale şi nevolnică, în braţele lui Drăcea. Văzînd că Ilinca se apropia de Alexa, căpitanul a lăsat-o jos pe Zulnia şi-a prins-o de mînă :

— Nu, puicuţo, nu ! Eşti a mea...

Apucînd şpranga şi ţiiacul, haiducul a sărit pe mal, a priponit pluta de un copac şi-a întins-o la fugă prin lozie, fără să-i pese că arnăuţii trăgeau după dînsul foc după foc. Dar cînd se credea în afară de orice primejdie, un pîlc de zece poteraşi l-au luat în buza flintelor.

— Stai ! Ori te puşcăm...

— Mă predau...

Dacă mai înainta douăzeci de paşi, ajungea sub un stejar bătrîn, în frunzişul căruia îl aştepta Ceteraşu, să-i dea o spadă şi două pistoale.

Zăgăzuite, apele Bistriţei bolboroseau tot mai furioase.

— Pe mal tot calabalîcul ! a poruncit Drăcea, silindu-se din răsputeri să se trezească din beţie şi să devină iar stăpîn pe sine.

La două ceasuri după asta, în amurg, trăsurile lui Scarlat Canta, înconjurate de cincizeci de arnăuţi, intrau în ograda mănăstirii Bistriţa, trăgînd din flinte şi pistoale. Chiper, vizitiul, mormăia :

— Nu ştiu noaptea-i întunecoasă ori poteca-i lunecoasă c-am nimerit la altă casă...

Ca şi la Pîngaraţi, stareţul i-a întîmpinat cu plecăciuni şi căinare :

— Auzit-am că v-aţi luptat cu haiducii ca David şi Goliat...

— Zăvorăşte porţile, părinte, şi pune străji tari, a poruncit Zulnia.

— Şi dă vitej-vitejilor ceva de-ntă... dentărit inima.

●

Căpitanul de poteraşi n-a îngăduit lui Drăcea să-l ucidă pe Alexa :

— Întîi să-i luăm tacrir, să aflăm unde-s ceilalţi haiduci.

L-au închis într-o chilie întunecoasă, sus, la catul al doilea.

— Îl împuşc mîine, pe malul Bistriţei, înainte de a intra în Piatra ! s-a ambiţionat Drăcea. Chem şi satele şi Tîrgul Pietrei, să afle toată lumea c-a pierit tîlharul...

Stareţul Gherontie a întins repede masa în chilia stăreţiei pentru aleşii, bravii şi neaşteptaţii lui oaspeţi. Zulnia a ciugulit ceva din bucate şi a plecat la hodină, chemîndu-l pe căpitan... pentru porunci.

— Oricum, am ajuns bine. Meriţi să te răsplătesc...

Mînios, Scarlat a continuat să înfulece friptură, să bea rachiu şi să mîrîie :

— Parcă eu nu şti — nu ştiu ce-i porunceşte...

— Măria ta, s-a linguşit Ilinca, te ştie o lume om milos : trimite şi lui Alexa ceva de mîncare.

— Mîncare ? De ce să-i trimi — trimit mîncare ?

— Păi... el ne-a scăpat de la înec. Dacă nu înşfăca el cîrma plutei, ne-ar fi înghiţit de mult nahlapii Bistriţei.

— Daaa ? Dacă-i aşa, să-l fa — să-l fac pe el căpitan de ... E mai vrednic decît Drăcea. Şi nici nu ştie că diaman... A, să nu spun ni — nimic de diamant, că-i taină mare.

La foc, sus pe Cîrloman, oamenii lui Neicu se sfătuiau. Ceterașu cerea să-l scoată pe Alexa din prinsoarea lui Drăcea.

— Neapărat ! îl sprijinea Ursu.

Dar Neicu se împotrivea. Nu înțelegea de ce-a salvat pluta boierilor, de ce nu i-a lăsat să se stingă în valuri, striviți de butuci.

— Dragostea, a zîmbit Ceterașu, Ilinca se afla pe plută precum știi.

— Dragostea ? Atunci să piară de juvățul celor cărora le-a mîntuit zilele. Eu am făcut tot ce-am putut să pun mîna pe diamantul negru și chiar să nimicesc neamul Canta.

S-a lăsat tăcere adîncă. Flăcările pîlpîiau mut, ca niște aripi de pasăre cuibărită undeva, în adînc, în iad.

— Viteaz mare... aaah ! Și cap ! Bun cap, Alexa al nostru.

— Taci, mutule ! a poruncit Neicu.

Și, cîtăva vreme, nimeni n-a mai cuvîntat. Doar într-un tîrziu, tot Ceterașu a surpat iar liniștea din codrii Cîrlomanului :

— Fără ajutorul Ilincăi nu putem pune mîna pe giuvaericaua asta drăcească. Înțelegi ? Așa ne-o trimis vorbă, știi doar, și omul nostru.

— Și ce vrei ? Să cred într-o femeie ? s-a răstit Neicu furios, ca omul la pagubă.

— Am în mănăstire un prieten. Mă ajută. Hai !

•

În liniştea adîncă din miezul nopţii, dinspre marginea pădurii răzbătea cîntec voinicesc pînă în ograda mănăstirii Bistriţa.

— Foaie verde lemn de scris, într-o zi de joi m-au prins ; m-o închis în turn de piatră, Doamne, să mai scăp o dată, să colind pădurea toată...

— Ceteraşu ? a întrebat Ilinca în şoaptă.

— Da, a întărit Călina, simţind mare dragoste şi milă pentru soarta Ilincăi.

Şi, napristan, amîndouă au alergat, tiptil la chilia lui Scarlat. Zărindu-le în lumina candelei, cneazul a mai băut un pocal şi a sughiţat de plăcere :

— Tocmai — tocmai voiam să vă chem... să ne desfătăm...

La scurtă vreme după asta, a intrat clopotarul mănăstirii : un călugăr rufos, bărbos şi slut, rău mirositor şi a toate ştiutor, aidoma tuturor clopotarilor :

— Măria ta, a destăinuit în şoaptă, tîlharul închis în chilie are la el parte din ce se află în sipeţelul măriei tale, pierdut la Vaduri...

— Nu mai spu — nu mai spune, că leşin !

— Drăcea vrea să-l ucidă în noaptea asta, şi să-i ia...

— Nemer — nemernic... Netrebnicul ! s-a răsucit Scarlat. Hai !... Cheia-i ici, după icoană...

Clopotarul a luat cheia de după icoană şi-au pornit pe scări în sus. Ilinca şi Călina, în urma lor, cu sufletul la gură.

Auzind paşi pe cerdacuri, Drăcea s-a ridicat din patul cald al Zulniei şi, ca un stăpîn grijuliu ce se afla, a ieşit să vadă ce-i.

Gîcind primejdia, Ilinca s-a răsucit repede într-un picior şi l-a întîmpinat, cu surîs ademenitor şi glas ca uns în dulceaţă de trandafir :

— Iaca, am venit, căpitane... viteazule !

— Hai... hai în chilie la mine, s-a fîstîcit Drăcea, simţindu-i răsuflarea fierbinte şi crezînd că, în adevăr, îl dorea şi-l căuta.

— Dacă ne prinde stăpîna ?

— Doarme, ca o bivoliţă ostenită.

— Te poftesc să nu-mi ocărăşti mama... Mai bine să stăm ici, să privim cerul, s-a linguşit fata, luîndu-l de braţ şi ducîndu-l spre latura de miazăzi a cerdacului, să n-audă, să nu vadă nimic din ceea ce bănuia că se va întîmpla în chilia unde zăcea închis Alexa.

— Frumos ai cîntat... azi... Mai cîntă-mi la ureche, a poftit căpitanul. Glasul tău mă furnică prin trup, parcă aş bea rachiu de afine făcut de călugării din Durău...

— Nu pot... Ne-aude stăpîna, mama Zulnia doamna şi pe urmă, vai şi-amar de zilele noastre... lungea Ilinca vorba cît putea mai mult.

— A, mă duc să văd ce face tîlharul cela...

— Mă părăseşti pentru un... Îţi cînt, îţi cînt, dar mai aşteaptă oleacă, să-mi vină glasul. Că dumneata eşti aşa de... de bărbat, că, de te vede femeia amuţeşte, căpitane Chiriţă Drăcea...

Cît timp clopotarul a căutat, prin întuneric, gaura cheii şi a deszăvorît chilia unde zăcea închis Alexa, Scarlat l-a ajuns din urmă, dondănind din perete în stîlpii cerdacului şi din stîlpi în perete.

— Mi-a venit ceasul ? s-a ridicat Alexa de jos.

— Nu, nu-ţi luăm viaţa — viaţa, ci aurul, aurul din sipeţel.

— Aurul ? s-a mirat Alexa : Hm, cum să-l scot cînd mi-s mîinile legate ?

— Ţi-l scot eu, las, din chim — din chim — din brîu... s-a apropiat Scarlat Canta ; dar cînd Alexa a ridicat pumnii legaţi asupră-i, s-a prăbuşit înainte de a-l lovi. Cu o custură clopotarul a tăiat repede legătura de la mîinile şi picioarele flăcăului.

Scarlat Canta amuţise şi tremura ca răcitura iarna pe masa stareţului.

— Să-l legăm pe boier în locu-mi, a propus haiducul şi, amîndoi, i-au pus căluş în gură şi l-au cetluit zdravăn în funie, au încuiat chilia şi au aruncat cheia peste ziduri. Apoi Alexa s-a căţărat pe un stîlp, pe acoperiş, a mers pe zid pînă în dreptul unui fag stufos, s-a prins de-o creangă şi-a coborît de partea cealaltă a zidului.

Ca să-l îndrume, Ceteraşu cînta la marginea pădurii :

— Vinde-ţi, mîndro, un papuc, şi plăteşte să mă duc, peste codri să apuc, să mă fac iară haiduc...

— Auzi-i ! S-aţin să-l scape pe Alexa, a mormăit Drăcea. Nu ştiu că peste un ceas... Iar acum logodnica lui mi-i ca şi ibovnică.

— Ai vrea tu să ai două ibovnice în aceeaşi noapte, dar mi-i că ţi s-or strepezi dinţii ! a rîs Ilinca în batjocură.

A fugit, s-a închis în chilie cu zăvorul, şi i-a făcut în sîc ; să mai linchească motanul şi oţet, nu numai lapte dulce !

Paşii din cerdac şi poate cîntecul de la marginea pădurii au stîrnit vise plăcute în somnul Zulniei : se făcea că era doamnă şi-o ungea mitropolitul cu mir pe frunte, iar îngerii îi cîntau „Osana !". Dar scrîşnetul zăvorului închis la chilia Ilincăi a schimbat visul fericit într-unul fioros : urzeli, închisori, omoruri. S-a trezit scăldată de sudori reci. Şi-a pipăit medalionul de la gît. Şi-a făcut cruce cu limba şi-a sărit la fereastră. L-a prins pe Drăcea în uşa chiliei unde-o ştia pe Ilinca.

— Muieraticule ! Ţi se scurg ochii după... Ce faci acolo ?

— Veghez, veghez, doamnă... Şi a păşit peste pervazul ferestrei în chilie la Zulnia, înşfăcînd-o pătimaş în braţe :

— Am chef să beau ceva, mărită doamnă...

— Să bem şi să ne drăgostim ! l-a încurajat Zulnia, uitînd parcă, o clipă, c-a fost zuliară pe Ilinca.

Au băut, s-au drăgostit şi au sporovăit despre planurile lor, pînă în zori.

— Mă duc să sugrum tîlharul ! s-a ridicat Drăcea şi a pornit furtunos, sărind tot pe fereastră, cum stă bine unui ibovnic de muiere zvăpăiată. Zulnia și-a pipăit iar medalionul și s-a întins în pat, gîndind să plece la prînzul cel mic.

Dar deodată, în lumina lăptoasă a zorilor, din cerdacul de sus, Drăcea a prins să urle ca turbat:

— Să iasă toți arnăuții! Slujitorii și călugării!... să vadă cum pedepsește căpitanul Chiriță Drăcea un tîlhar! Ieșiți în ograda mănăstirii! Toți!... Toți!...

A așteptat să se adune, somnoroși, oamenii în ogradă. Apoi, în tăcerea furnicată de spaime, a intrat, falnic, în chilia lui Scarlat Canta, să ia cheia. S-a mirat: „Uite, că nu-i!... Unde-o fi ghiujul? Nu cumva a dormit în chilie la Călina?"

Înțepat de o presimțire rea, a urcat scările în fugă. Și, opintindu-se cu umărul, a scos din țîțîni ușa chiliei unde-l închisese pe Alexa.

— Căpitane, să trag clopotele? a întrebat clopotarul, cu glasul lui dogit, spart.

— Căpitane, stai s-aducă frații și călugării o coșarcă să culeagă-n ea căpățîna tîlharului... a cerut, foarte serios, Chiper. Că, de bună samă, ai să-l tai bucățele și ai să-l dai la rațe!

Îmbrăcată în halat de mătasă viorie, Zulnia a ieșit și dumneaei în cerdac, mînioasă foc că Drăcea făcea atîta tărăboi. Poate-i mai bine, să afle, să afle lumea, s-a răzgîndit dumneaei.

— Scoală, tîlharule! a izbit Drăcea cu piciorul în trupul întîlnit pe podelele chiliei. Scoală! Ei, n-auzi?

— Să piară tîlharul ! a strigat Chiper din mijlocul ogrăzii. În ştreang să piară !

Drăcea a înhăţat de picioare pe cel întins jos şi l-a tras afară, în lumina zorilor care învăpăiau zarea dinspre Cîrloman.

Abia acum a cunoscut că-l avea în faţă nu pe Alexa, ci pe Scarlat Canta, legat, cu căluş în gură, schimonosit la chip, batjocorit, cu barba şi părul încîlcite, cu priviri deznădăjduite, nevolnice şi miloage, vrednice de milă şi de greaţă în acelaşi timp.

— Tîlharul nu-i... A fugit... s-a bîlbîit căpitanul Drăcea.

În ogradă s-a stîrnit rumoare şi nedumerire.

Clopotarul a izbit limba clopotului mare, cutremurînd tot cuprinsul mănăstirii şi sporind nedumerirea pînă a preschimbat-o în spaimă.

Zulnia şi-a ridicat poalele halatului de mătasă viorie, a alergat să vadă, să înţeleagă tărăşenia şi ocara asta nouă, potrivnică oricărei drepte judecăţi.

— Bazileule ! nu şi-a putut stăpîni un ţipăt de groază, cînd şi-a recunoscut soţul. Cum de-ai ajuns aici ? Cum ?

Pe măsură ce înţelegeau că momîia care sta rezemată de cerdac era Scarlat Canta, cei din ogradă zîmbeau, pufneau pe înfundate, apoi izbucneau în hohote de rîs, nestăpînit. Dangătul clopotelor sporea parcă batjocura.

— Asta înseamnă că tîlharii sînt aici, chiar aici, în mănăstire ! a răcnit Zulnia deznădăjduită, zgîlţîită de-o nemaipomenită spaimă.

Pricepînd, în sfîrşit, ăst adevăr, şi călugării, în mare parte, au îngheţat de frică, deşi soarele răsărea cald, vestind zi fierbinte de vară.

Cu cine-i jupîniţa Zoe?

Roată în jurul focului, ceata îl judeca pe Alexa.

— Şi zi aşa : se linguşea pe lîngă Drăcea. Iar tu... mămăligă moale, castravete degerat...

— Mi-a fost negrăit de dragă.

— Din pricina dragostei tale, ţara o să aibă acum parte de cea mai neomenoasă ocîrmuire şi stăpînire ; domnia lui Scarlat vodă Canta şi a Zulniei doamna...

— Sînt vinovat. Luaţi-mi viaţa...

— Aaah ! a crîşcat Ursu. De asta te-am scos din prinsoare ?

S-a ridicat furios, l-a înşfăcat pe Alexa în braţe şi s-a repezit cu el spre prăpastia din stînga ; dar în loc să-l arunce ca pe un sac, l-a sărutat pe amîndoi obrajii : Aaah ! Ilinca... Mmmm !...

— Ursu are dreptate, s-a îmbunat Ceteraşu. Îţi cruţăm zilele, dacă juri că mergi cu noi, pînă-n pînzele albe, pînă smulgem diamantul negru din ghearele cnejilor Canta.

— Daţi-mi un cal şi aşteptaţi-mă aici, pînă mîine la prînz, a cerut Alexa.

Şi înainte de a primi încuviinţare, încălecă şi galopă vijelios la vale.

Neicu a ridicat flinta, dar n-a tras.

— Hotărît : dragostea-i nebunia cea mai mare de pe lume...

●

Soarele urcase sus, la prînzul cel mare cînd, cu calul în spume, Alexa s-a oprit în poarta conacului lui Alexandru Canta. A cerut să grăiască repede cu jupînița Zoe.

S-au sfătuit, în grabă, ce să facă.

Și, dintr-un salt, Alexa s-a azvîrlit iar în șa.

— Dar Ilinca ? a mai întrebat Zoe, surîzînd.

— Acuma-i vorba de diamant ; numai de diamantul negru.

Întorcîndu-se la adăpostul haiducilor, Alexa a jurat că va aduce diamantul negru :

— Dacă nu, să fiu spînzurat după legea haiducească !

●

Familia Canta a stat trei zile în mănăstirea Bistriței, să se desmeticească și să se tămăduiască Scarlat cneazul de cucuiele pricinuite de loviturile lui Alexa și ale lui Drăcea.

— Mă simt mai bine, a surîs dumnealui în dimineața zilei a patra.

— Cîtă vreme am pierdut !... a scrîșnit furioasă, Zulnia. Cîtă vreme, doamne, doamne !... Plecăm, căpitane Drăcea.

Trăsurile aşteptau gata. Dar aruncîndu-şi privirile spre poartă, Zulnia a înlemnit: Zoe intra în mănăstire, în trăsură, cu şase arnăuţi în jur.

— 'Te-te... vine fi — vine fiica noastră! s-a bucurat prosteşte Scarlat.

— Plecăm! a răcnit Zulnia, vînătă de mînie şi necaz.

— Ce? Dau tăt — dau tăta — ...dau turcii?

— Mai rău: fiică-ta, Zoe, iscoada lui frate-tu. Piaza-rea!

Îmboldit de Zulnia, Drăcea a răcnit la vizitii. Stareţul Gherontie a intrat şi el în trăsura lui Scarlat. Vizitiii au bătut caii. Trăsurile s-au năpustit pe poarta mănăstirii, au ieşit buluc şi s-au îndreptat spre răsărit.

Zîmbind trist, Zoe a poruncit la ai săi:

— După dînşii!

●

Călărind pe marginea pădurilor, prin luncile de arini, răchiţi şi plopi, ca să vadă tot alaiul lui Scarlat Canta, dar să nu-i vadă căpitanul Drăcea cum îl urmăresc, oamenii lui Neicu au plănuit să atace trăsurile la hanul de la Buhuş. Alexa suspina cu multă părere de rău:

— Dacă nu fugeau din mănăstirea Bistriţa, Zoe ne ajuta să intrăm şi...

— Eu nu cred în cuvîntul boieroaicelor! s-a răstit Neicu. Chiar de mi-ar scoate beregata.

La hanul din Buhuş, haiducii au ajuns înaintea cneazului Scarlat Canta. Şi Zoe a ajuns înainte. Au băut cîte-o stacană de vin rece, au înfulecat cîte-o ciosvîrtă de friptură. Zoe a ospătat la rînd cu haiducii, pîndind apropierea trăsurilor familiei Canta.

— Uite-i, ne ocolesc! sări în picioare Alexa, izbind de pămînt ulcica de vin, ţăndărind-o.

— Se îndreaptă spre Iaşi, urmări Neicu norul de colb răsucit spre răsărit. Iar ne-au scăpat, mama lor!

La vadul Siretului, trăsurile lui Canta au ajuns cu caii albi de spumă. Mulţi arnăuţi rămăseseră în urmă. Călare, cu pistolul în mînă, Drăcea conducea îmbarcarea pe podul plutitor.

Ceata lui Neicu a poposit la vad cînd podul se afla tocmai în mijlocul zăporului. Ursu a descălecat şi a tăiat odgonul cu toporul, iute, dintr-o singură lovitură.

— Nu! a strigat Neicu, în desnădejde.

Dar, prea tîrziu: podul începea să lunece pe Siret la vale, parc-ar fi pornit spre Galaţi.

Înspăimîntaţi de ce li se întîmpla şi de vederea haiducilor sosiţi pe mal, Drăcea şi vreo cinci arnăuţi au apucat odgonul şi au ţinut, din răsputeri, ca Siretul să nu ducă podul la vale.

De pe mal, Neicu şi Alexa au tras cu flintele.

Cei de pe pod au răspuns şi ei cu cîteva focuri. Gherontie s-a vîrît sub trăsură.

Scarlat trebuia să leşine, dar şi-a dat seama că primejdia-i mult prea mare şi s-a ţinut treaz.

— Dacă mă scapi dintr-o năp — năpastă ca asta, a şoptit lui Drăcea, ţi-o dau pe Ilinca de nevastă şi un sfert din avere.

Dar tocmai atunci un glonţ a spart scîndura foarte aproape, la picioarele lor ; podul s-a izbit de mal ; o trăsură s-a răsturnat în apă, iar cneazul nu s-a mai putut ţine tare şi a leşinat, în sfîrşit.

Au dat jos de pe pod, în grabă mare, trăsura rămasă şi boierul leşinat, s-au încărcat toţi în ea, claie peste grămadă, şi au grăbit spre Iaşi. Zulnia îşi pipăia adesea rochia la piept şi se bucura ; Scarlat Canta, însă, uitase cu totul de diamantul negru. Pe la Nicolina şi-au dat seama că, aşa cum se aflau, înfrînţi şi fugăriţi, batjocoriţi şi rufoşi, nu puteau intra în oraş. Drept aceea, în amurg, ocolind Iaşul, au urcat sus, în Cetăţuia. Au găzduit în casa cea mare, zidită de doamna Nastasia a Ducăi vodă.

— De ce nu trag — nu trage... nu poposim la casa noastră din Iaşi ?

— Bazileule, ai uitat că aici, în Cetăţuia, a fost vorba să ne întîlnim cu Mehmet-aga de la Măcin ?

— Dar de ce să ne-ntîl — să ne-ntîlnim ? Dacă ne ta — ne ta... ne rătează capetele ?

— Păi, n-ai iscălit tu scrisoarea prin care-i cereai ajutor ?

— A, da— da ! Că vreau să mă fac dom — domn. Iar pînă vine turcul, culegem via din Bucium, a surîs Scarlat, luminat și devenind dintr-o dată foarte gospodăros.

— Foarte bine ! a încuviințat Zulnia. Ești mai șiret decît te credeam. Vodă chiar așa și trebuie să știe : că noi am venit aici la cules via.

Zaiafet în casa Canta

Deocamdată, ceata lui Neicu rămăsese dincolo de Siret.

— Din pricina ta, Ursule, am pierdut urma diamantului negru, l-a dojenit Neicu. Alt pod umblător se mai află doar la Pașcani. L-am pierdut pe vecie.

— Nu, frate, s-a împotrivit Alexa. Dacă boierii s-au dus la Iași, acolo ne ajută jupînița Zoe.

Ceterașu îi da dreptate. Dar Neicu suduia cumplit :

— Ne-am purtat ca niște nătîngi !

— Ca să știm drege nătîngia, a rîs Ceterașu, să oprim la hanul ista, să ne ospătăm. Că hrana dulce, gînd bun aduce.

S-au așezat la masă, amărîți : vinul însă i-a înveselit repede.

— Ne ascundem în codrii Bîrnovei, a povățuit Alexa, și-i pîndim la ieșirea din Iași. Pînă la Galați nu ne mai scapă, chiar de-ar fi dumnealor cu stea în frunte.

●

Așteptînd să-i vină Mehmet-aga în ajutor, Zulnia Canta a început să culeagă via din Bucium și a rînduit un zaiafet mare în casele de pe ulița Șipotelor, ca să mai afle ceva din gîndurile și urzelile protipendadei ieșene. Slujitorii au lustruit candelabrele de cleștar, au scuturat covoarele de Persida, au șters colbul de pe sofalele de mătase chinezească și de pe scaunele cu catifea venețiană. Dorea, de asemenea, să se arate lumii gospodină iscusită, bogată, elegantă.

În seara zaiafetului, Scarlat și cîțiva boieri jucau cărți și povesteau, cu multe laude și ifose, despre întîmplările și luptele cu haiducii lui Neicu, de la Durău pînă la Iași.

— Zulnia mea trăgea cu pistoalele mai dih — mai dihai ca un căpitan de poteră, își lăuda Scarlat soața.

— Și-a ucis vreun tîlhar ? a aruncat un boier întrebarea, odată cu cartea cerută.

— Cel puțin tre — trei ! La podul de peste Siret, sute de gloan — de gloanțe tîlhărești. Ploua deasupra noastră cu gloanțe. Ploua !

— Taci, că mă cuprind fiorii morții, se rugă al treilea boier.

— Să mai privim danț — danțul, s-a ridicat Scarlat, cătînd spre Zulnia cum dansa, veselă și sprintenă, chiar cu prisos de sprinteneală, cu un tînăr boier, rotind ochiade ispititoare, cînd în jur, cînd spre chipul spilcuit al tînărului.

— Pe matale, cneaghină Zulnia, ziditorul te-a înzestrat cu suflet, minte și fason de doamnă, o lingușea tînărul.

— A sosit jupîn Alexandru Canta, a șoptit un slujitor la urechea Zulniei.

A lăsat dansul, și-a boit chipul cu binevoitor surîs și l-a întîmpinat, în sufragerie, grăindu-i cu dulce glas, ca unei cimotii dragi :

— Mult ne veselim, cumnate, că ne onorisești casa cu musaferlîcul domniei tale. Ah, ah, ce bine-mi pare...

Cumnatul s-a temenit, după ighemonicon; dar a zîmbit foarte ciudat și cu subînțeles. Sau cel puțin așa i s-a părut Zulniei.

Îndestulat cu sarmale, pilaf, fripturi, dulciuri și vinațuri fel de fel, cu joc de cărți, cu danțuri și cu numeroase ochiade și îmbrățișări de dragoste și furiș și fățiș, zaiafetul s-a întins și dincolo de miezul nopții.

Tocmai cînd cneaghina Zulnia luase la braț pe tînărul berbant și, frecîndu-și șoldurile de ale lui, cătau să se strecoare spre o odaie de taină, deodată pe uși și pe ferestre se năpustiră vreo zece flăcăi. Unul, cu putere de uriaș, răsturnă masa lungă, țăndărind toate tacîmurile de pe ea. Zăngănitul cristalelor sparte și al cuțitelor de argint se îmbina cu răbufnirea asurzitoare a pistoalelor. Altul a tras în candelabrul cel mare, stingînd lumînările. Unul cîte unul, musafirii încremeneau, leșinau, se prăbușeau pe covoare, biete momîi de cîrpă.

— Diamantul negru ! a strigat unul dintre flăcăi și Zulnia a recunoscut glasul lui

Alexa. Daţi-mi-l, şi nu ne mai atingem de nici un capăt de aţă.

Musafirii treji se uitau unii la alţii şi mai îngroziţi decît cei beţi, îşi sticleau ochii în lumina palidă a cîtorva lumînări, rămase prin sfeşnicele din colţurile salonului. Unul dintre flăcăi înhăţa boierii şi-i trîntea, ca pe nişte saci, pe sofale, claie peste grămadă. Aici, trei fîrtaţi le smulgeau giuvaericalele şi-i uşurau de pungile găsite asupră-le.

Scarlat dîrdîia, înghiţea noduri, se holba şi se prăbuşea jos, moale, schimonosit de groază. În salon s-a răspîndit miros de păr pîrlit. Unii începură să strănute. Alţii se trezeau din leşin şi leşinau a doua oară, mai adînc. Singură Zulnia, cunoscînd glasul lui Alexa, ieşi în faţă curajoasă :

— L-a furat turcul care l-a ucis pe Grigore Canta !

— Ba-i la domnia ta ! a strigat Alexa, cutremurător de tare.

— Dacă l-aş avea, a surîs Zulnia, aş lua domnia Moldovei.

— Pentru domnia ţării l-ai ucis pe Grigore Canta ! i-a smuls Alexa medalionul de la gît : Aici e-nchis ? Spune !

— Dacă l-ai găsit... norocul tău ! a suspinat Zulnia, din rărunchi. Iar cînd Alexa a pus medalionul în palma lui Neicu, a surîs : Ai grijă să nu-l zgîrii, că-i strici preţul. E-o avere nepreţuită, haiducilor !

Măsurînd-o cîteva clipe, sfredelitor şi plin de ură, Alexa a înţeles că boieroaica ascundea ceva. I-a luat diamantul negru şi nici n-a ţipat, n-a leşinat, n-a zgîriat, nu şi-a smuls părul. Nedumerit, Alexa a pornit să scotocească prin sipete, cum scotoceau și ceilalți haiduci ; dar de afară s-a auzit semnalul de alarmă. Neicu a slobozit încă un foc de pistol, umplînd salonul cu fum și pricinuind noi leșinuri, cele din urmă.

Afară s-au auzit cîteva pușcături în direcții deosebite.

Apoi, liniște de piatră.

Cu greu, ca niște moluște trezite din somn, boierii au început să se miște, să se tîrîie încet, prevăzători, cu pași de pîslă, care spre sofale, care spre uși, care spre cîte o jupîniță mai dezgolită în prăbușirea leșinului.

— Sînt teaf — teaf... viu ? întreba Scarlat, trezindu-se.

— Cum, a întrebat Alexandru Canta, domnia ta, cumnată Zulnia, aveai diamantul negru ?

— De unde să-l am ? Vai de păcatele mele !

— Atunci cum...

— Le-a vîrît în cap cineva nerozia asta ; și, ca să le-o scot și lor și altor zăluzi, i-am lăsat să-mi ia un medalion fără cine știe ce valoare. Pentru năluca unei giuvaericale, pe care n-au văzut-o nicicînd, m-au urmărit haiducii din Castelul Cnezilor pînă la Cetățuia. Acum i-am lecuit. Or să vadă că diamantul negru-i o stafie, o himeră.

— Dibace și bărbată ești, duducă ! o admiră tînărul dănțuitor, așezîndu-și straiul. Așa festă, mai rar. Asta intră, con brio, în hronica mondenă a Ieșului și-a Moldovei.

— Dar de un — de unde ştiau că mata porţi diamant... Adică nu, taină...

— Taci, bazileu idiot, a scrîşnit Zulnia şi, cu glas tare : Povestea asta cu diamantul negru e o sminteală a unor rău-voitori, o gogoriţă, o fandaxie a unor mişei, duşmani ai neamului Canta. Ci las' c-o să-i jumulesc eu, la vremea potrivită. Acum să ne veselim ! Să dănţuim, cinstiţi oaspeţi. Giuvaeruri mai aveţi destule pe acasă.

— N-avem încotro ; că de acu, numai mîine, la lumina zilei, putem trece pe uliţi, zîmbi Alexandru Canta, privind cum slujitorii îndreptau mesele şi măturau cioburile. Zîmbea, dar se vedea cît colo că era cătrănit rău : întîi pentru că haiducii i-o luaseră înainte. Al doilea, că, aşa cum s-au petrecut lucrurile, nu mai era încredinţat că haiducii au luat diamantul : s-ar putea ca Zulnia să-i fi păcălit. Şi-al treilea că, chiar dacă-l vor fi luat, nu mai era la fel de sigur că-l vor da lui. Încurcată treabă... Pentru că Zulnia se arăta veselă şi-n adevăr dornică de petrecere, toţi s-au dedat desfătării.

●

A doua zi, pe la prînz, doi tineri boieri o căutau pe Zoe acasă la Alexandru Canta.

— Sînt serdarul Iancu Vîrnav, şi ţi-am adus acest dar de la un admirator al domniei tale.

Zoe Canta a recunoscut uşor glasul lui Alexa Cerbu. A luat medalionul şi l-a deschis, cu mare înfrigurare. Dar în loc să se bucure, a îngălbenit.

— Ne-a înșelat hulpea pe toți. Nu-i aista diamantul negru. E o sticlă proastă. Mare tălhăroaică !

— Jupîniță, domnia ta ne-ai mințit ! a tras Alexa pistolul din brîu.

Zoe s-a înălțat, dreaptă, în fața primejdiei :

— Dacă mă crezi în adevăr vicleană, trage !

— Ci unde-i ? a întrebat Alexa.

— Nu mai știu. Dar cred că-i ascuns în Cetățuia.

— Cine-ar putea să afle adevărul ?

— Numai Ilinca.

— Slabă nădejde...

— Te iubește foarte mult, Alexa.

— Mă îndoiesc.

— Încerc și eu ! a hotărît Zoe, bărbătește, anume ca să-i insufle dîrzenie. Și unchiul Alexandru, și voi, și eu și, să fim drepți, toată Moldova vrea ca diamantul negru să nu ajungă la Țarigrad.

— Așteptăm știri de la domnia ta, în codrul Bîrnovei.

Ce spune clopotul din Cetățuia?

Au trecut două săptămîni.

Zulnia Canta locuia mai mult în Cetățuia. Îmbina, cu dibăcie, culesul viei cu zaiafeturile și soarelele, vizitele și rugăciunile la

Trei Ierarhi, cu tainicele pregătiri de plecare. Aşa că nimeni, nici chiar Drăcea, nu mai ştia ce gînduri nutreşte şi-n ce apă va să se scalde.

Dar într-o luni dimineaţă, Zoe s-a ivit în Cetăţuia. Asta a speriat-o mai rău ca atacul haiducilor. A trimis-o pe Ilinca s-o întîmpine.

— Ai venit să vezi o...întemniţată ?

— Du-mă la tata...

Şi cînd a ajuns în faţa lui Scarlat Canta :

— M-am hotărît, tată : merg zălog la Ţarigrad, şi a îngenuncheat cerşind iertare.

Din ochii mari, focoşi, frumoşi ai Zulniei au început să curgă lacrimi :

— Şi ce-i dacă vreau să fiu doamnă ? Merit pentru asta să mă urască propria-mi fiică ? Au nu-s mai iscusită, mai dîrză şi mai frumoasă ca toate doamnele, de la descălecatul Moldovei încoace ? Vreau să fiu ca doamna Chiajna, ca Nastasia Ducăi Vodă, ca...

— Dar nici una din aceste doamne n-are o fiică aşa cum ai tu, dragă mamă.

Vorbele astea, mai mult întîmplătoare decît bine gîndite, au muiat inima Zulniei. De altfel, de cînd ajunsese la Iaşi, dorea să se împace cu Zoe. Şi mai ales dorea s-o smulgă de sub obrocul cumnatului Alexandru. Să şi-o facă aliată în scopul unic al vieţii : domnia.

— Ai dreptate, Zoe. Să ne împăcăm. O dau pe Ilinca la Ţarigrad, dacă-i nevoie. Doar de aceea, anume, am înfiat-o. Orice-o fii, tu eşti sîngele meu. Dar, deocamdată, lumea şi mai cu seamă cumnatul Alexandru nu trebuie să ştie că ne-am împăcat.

●

În ograda Cetăţuiei se ivise toamna, pogorîtă parcă din codrii Bîrnovei. Un tei şi un cireş lepădau frunze galbene şi roşcate. Ilinca sta în pridvor şi le număra cum cad. De cînd haiducii au atacat casa Canta din Iaşi, nu mai ştia nimic despre Alexa. Se simţea singură, prizonieră, roabă. S-a ferit într-un ungher şi i-a lăsat pe Scarlat şi pe stareţul Gherontie să treacă la atelierul mănăstirii, unde meşteri fierari terminau două trăsuri noi, aidoma celor pierdute pe cale. Fără voie, îl auzea pe stareţul Gherontie şoptind :

— Mehmet-aga-i om de încredere. Vine, de bună samă, după înştiinţarea noastră ; vine într-un suflet.

— Dar cum scoatem diaman — diamantul din Cetăţuia ?

— Ce dibaci a-ntors-o coana Zulnia cu politica atunci la sindrofie : pe haiduci i-a păcălit iar pe boieri i-a încredinţat că n-aveţi nici un diamant... Deci, două păcăleli dintr-o dată.

— De-acu haiducii or să — or să ne lase în pace. Le-am astupat gura.

Asemenea vorbire a speriat-o pe Ilinca. A alergat spre poartă : dar straja i-a amintit că n-are voie să iasă din Cetăţuia... S-a strecurat spre grajduri, hotărîtă să găsească om și să trimită veste lui Alexa. I-a ieșit în cale Chiper, vizitiul. S-a agățat de el, numai pentru că i se părea că sub vorbele lui șugubețe se ascunde uneori ura împotriva stăpînilor și pentru că atunci, în bătălia de pe plută, i s-a părut că el a azvîrlit o bîtă ciobănească lui Alexa ca să-l înfrunte pe Drăcea. I-a spus fără înconjur :

— Bădiță, dacă ai un dram de omenie în mata, fă să afle Alexa că, în curînd, foarte curînd vine un turc mare din Măcin, cu ieniceri, să ne scoată din Cetățuia și să ne ducă la Țarigrad, cu diamant cu tot.

— La noapte... i-a șoptit și i-a surîs vizitiul, urmînd ca și cum ar fi vorbit în dodă : La noapte or să răsară... stelele.

●

Într-adevăr, în noaptea aceea Mehmet-aga trecea Dunărea la Galați, cu treizeci de spahii. Toți se țineau făloși în șa, cum se țin spahiii. Din vreme în vreme, se desprindeau cîte doi-trei din ceată și prădau casele mai arătoase din satele prin care treceau, după vechiul lor obicei.

●

Vestea că vine o ceată de turci spre Iași a ajuns pe înserate în tabăra lui Neicu. Alexe și Ceterașu au și coborît printre satele dintre Bîrnova și Vaslui, să afle mai multe veşti şi să îndemne lumea să le stea împotrivă.

— Dacă ne ajutaţi, mîntuim ţara de o mare primejdie, lămurea Alexa.

Au strîns, într-o singură seară, peste patruzeci de oameni.

●

Ci, privind zidurile şi cerul, în mintea Ilincăi scăpăra un gînd ciudat, şi trist şi hazliu, aproape copilăresc. A urcat în clopotniţă.

— Clopotare, îngăduie-mi să cerc sunetele clopotelor.

— Cearcă. Sună frumos şi răzbat departe, foarte departe.

Ilinca a lovit de trei ori scurt, în clopotul mijlociu şi o dată, lung, în cel mare : bam, bam, bam, baaam !

— Parcă au inimă, aşa sună...

— Şi parcă vorbesc. Ia ! Clopotarul a repetat jocul, mai tare, mai cu subînţeles.

Bucuroasă ca şi cum ar fi schimbat o vorbă cu cineva nespus de drag, Ilinca a mai sunat şi ea o dată, într-un fel de joacă sprinţară.

— E bine, de trei ori. E mai... primit.

— Cine se joacă în clopotniţă ? a strigat căpitanul Drăcea din mijlocul ogrăzii.

— Mireasa domniei tale ! s-a ivit Ilinca la fereastră.

— De ce ? Ce-i năzbîtia asta ? Mireasă-n clopotniţă.. Naiba a mai văzut ?

— Dacă mireasa trage clopotul înainte de cununie, alungă piaza rea... Așa-i datina.

Drăcea simțea ceva deosebit, poate șăgalnic, poate batjocoritor în glasul Ilincăi : „... Răbufnește tu, acu, cît mai poți, cu datinile tale. Că peste o zi-două te flocăiesc eu, hulubițo... Mi te-a dat Scarlat Canta ca să-i las muierea în pace ; iar muierea-i mi te dă, ca să mă aibă lîngă dînsa, ibovnic veșnic. Strașnică întorsătură și faină socoteală".

— Ca să piară într-adevăr piaza rea, te rog să-mi dai voie, clopotare, să sun și la noapte așa : de trei ori scurt, și-odată lung : bam, bam, bam, baaam ! a șoptit Ilinca la urechea clopotarului și a coborît, în fugă, veselă și ușoară ca fulgul, încredințată că a săvîrșit faptă de ispravă.

●

În ceata haiducilor, sunetul clopotelor din Cetățuia stîrnea neliniște.

— Du-te și vezi ce-i, a poruncit Neicu lui Alexa. Ursu și Ceterașu te-nsoțesc și se țin pe-aproape. Să nu cazi iar în cine știe ce capcană boierească și muierească.

Grijile apropiatei plecări furau ori striveau toată liniștea Zulniei : se afla la cea din urmă încercare și nădejde. Peste două-trei zile știe : doamnă ori... „Nu ! Nu se poate să n-ajung. Am păcălit tot Iașul, toată Moldova. Am cumințit-o pe Zoe. L-am subjugat pe Drăcea, pe Ilinca. Am păcălit haiducii lui Neicu..." Era încredințată că va fi cum voia, cum rîvnea. Totuși, întîrzierea lui Mehmet-aga îi da un tremur lăuntric, parc-ar fi fost alcătuită din strune de cobză și-ar fi stat în bătaia unor vînturi potrivnice. Se prefăcea că rîde și, de fapt, plîngea. Zicea că mănîncă și, de fapt, nu s-atingea de bucate. Că doarme, și nu lipea geană de geană: „...De ce nu vine turcul? L-or fi oprit arnăuții lui vodă? S-o fi înhăitat la prădăciuni și l-au căsăpit țăranii? Că s-au ticăloșit și osmanlîii iștia. Nimic de capul lor. Cum văd o oală de vin ori o muiere... Și clopotele astea... Îmi sună în urechi ca o prevestire rea... De trei ori au tras pînă acum... Ce fel de slujbă o fi asta?"

S-a ridicat din pat și s-a strecurat în odaia lui Drăcea.

— Ce vrei? s-a ferit căpitanul de îmbrățișarea stăpînei, furnicat de un fel de scîrbă.

— Răule! Vreau să te fac om și tu...

— Iertăciune; eram somnoros... o drese căpitanul.

— De ce-au sunat clopotele? a întrebat și a urcat în pat, înfrigurată. M-am speriat...

●

Drumețind tustrei, în pasul cailor, haiducii se întîlniră cu un convoi de care.

— Umblați noaptea, oameni buni? a întrebat Alexa.

— Ne-au alungat niște spahii din hanul de lîngă Vaslui.

— Mulţi ?

— Vreo, douăzeci-treizeci. Au pus mîna pe han şi beau ca... turcii.

Alexa a făcut semn scurt şi tustrei au pornit, galop, spre miazăzi.

Mijea de ziuă cînd au descălecat în preajma hanului. S-au apropiat, tiptil. În han, spahiii dormeau trudiţi de beţie. Numai un străjer şi hangiul moţăiau, rezemaţi de tejghea. Alexa l-a tras afară pe hangiu şi l-a dat în sama lui Ursu.

— Leagă-l de nucul cela, departe. Ceteraşule, cară vreo cinci, şase maldăre de paie şi presară-le prin han. Eu pun jăratec din sobă. Cînd s-or trezi să se creadă în iad.

Cînd flăcările au început să cuprindă paiele, pîrîind uşor, parc-ar fi rupt găteje, Alexa cu fîrtaţii lui au încălecat şi, cu mare zor, au mînat caii spahiilor spre miazănoapte.

Peste două ceasuri, în ograda hanului, cu pistolul într-o mînă şi iataganul în cealaltă, Mehmet-aga cerca să pună rînduială între spahiii speriaţi, cu straiele arse, cu bărbile pîrlite, cu chipurile îngrozite. Hanul ardea, tot, ca un stog de fîn. În zori, spahiii teferi — nouăsprezece la număr — şi-au îngropat cei şase morţi, au urcat pe cei răniţi în nişte căruţe luate cu japca şi-au pornit, cu coada-ntre picioare, ca nişte cotei opăriţi, spre miazăzi dincotro veniseră.

— Ăştia şi-or găsit naşul ! rîdeau drumeţii, privindu-i ce jalnic arătau.

— Iar avem trei... surîdea Chiriță Drăcea, privind trăsurile gata de drum. Dar, vorba lui Chiper: nu-i pentru cine se pregătește, ci...

— Arătoase, nu? întrebă vizitiul, apropiindu-se, pe nesimțite, cu un îmblăciu în mînă.

— Da... De ce-au bătut, mă, clopotele toată noaptea?

— A fost ceață și clopotarul o fi vrut să nimerească Mehmet-aga la Cetățuia.

— Da?... Nu te cred, palavragiule!

— Atunci să știi că Ilinca împlinește vreun descîntec. S-aude că vă cunună măria sa, Zulnia doamna.

— Ei, așa mai merge.

●

În seara aceea, slujitorilor care veneau de la potgoria din Bucium li se alătură un flăcău în strai de arnăut:

— Sînt în slujba lui jupîn Alexandru Canta. M-a trimis în Cetățuia s-o însoțesc pe jupînița Zoe. Să-i fiu ajutor la caz de nevoie. Am coborît în oraș. Am tras un rachiu, să prind curaj. Și-acu intru cu voi, să nu mă vadă Drăcea. Că el n-o prea iubește pe jupînița Zoe.

— Ei, numai cel de pe comoară-l poate iubi pe Drăcea, a suspinat un slujitor, făcînd loc flăcăului lîngă dînsul.

În ogradă, tînărul arnăut s-a dus de-a dreptul la Zoe, în pridvor :

— Cinstitul domniei tale unchi e bine, sănătos.

— Mulțumesc, Alexa.

Și cîteva minute au sfătuit tainic.

La mai puțin de un ceas după asta, Zoe se afla în iatacul Zulniei.

— Mamă, am auzit-o adineauri pe Ilinca jelind : „Mă alintă ca pe-o zînă și mă dau la turci cadînă".

— Ei, și ?

— S-ar putea să-și facă sama.

— Mda... s-ar putea. Ai grijă de ea. Simt eu că tînjește, slăbește.

— Mai ales de cînd a aflat că vrei s-o dai lui Drăcea.

— Scarlat vrea... Ține-te tot în preajma ei, te rog.

— Prea bine, mamă. Și eu gîndesc la fel.

— Vezi că-i mai bine acum, cînd lucrăm împreună, decît atunci cînd ne învrăjbeam ?

— M-am încredințat de asta și te rog să mă ierți că te-am necăjit mult.

— Te-am iertat !

— Te rog, mamă, arată-mi și mie diamantul negru, prinse Zoe prilejul.

— E orbitor, năucitor de frumos.... s-a înduioșat și s-a înfierbîntat Zulnia. Uite-l... a deschis medalionul de la gît și i l-a arătat.

— E greu... Parcă mă arde în palmă ! s-a minunat Zoe, cîntărindu-l și, rotindu-se ca la polcă, exaltată, a aruncat diamantul pe fereastră.

A căzut în iarbă ca un bulgăraş de jar, cu sute de feţe şi de scînteieri.

L-au văzut, în aceeaşi clipă, şi Drăcea şi Alexa. S-a încins între dînşii o luptă cumplită.

Din stăreţie, au sărit şi Zulnia şi Zoe şi Ilinca. Mama şi fiica ştiau de ce aleargă ; Ilinca, nu. Într-o clipă, cu putere de urias, Zulnia a izbit-o pe Zoe de un perete, a cules diamantul din iarbă, apoi a fugit în iatac, lăsînd pe cei doi bărbaţi să se lupte mai departe.

— Fugi, Alexa ! a gemut Zoe.

Alexa a înţeles că bătălia-i pierdută ; mai ales că, dinspre sala gotică, veneau patru arnăuţi cu iataganele trase din teacă. S-a desprins din ghearele lui Drăcea. S-a agăţat de o funie coborîtă din clopotniţă. A urcat ca un jder. Şi, pînă să se desmeticească arnăuţii şi să deszăvorască porţile, tot pe funie, s-a aruncat de partea cealaltă a zidului.

N-au trecut nici două ceasuri de la această întîmplare şi la Cetăţuia urca trăsura lui Alexandru Canta. Întîlnindu-l pe Drăcea în poartă, cu flinta în mînă, musafirul i-a rîs în obraz :

— Ai de gînd să mă puşti, căpitane ?

— Iertăciune... A fost pe-aici un tîlhar şi...

— Şi de asta arăţi aşa, războinic şi plin de sînge ?! s-a mirat Alexandru Canta, cu glas ascuţit şi cîntat.

A coborît din trăsură, fără dichisuri, şi a intrat, fără poftire, în iatac, surprinzînd-o pe Zulnia în mare dojană şi harţă cu Zoe :

— Haiduceaso! Te-a trimis nepricopsitul de cumnatu-meu să mă nenoroceşti? Dar nu ţi-a mers! Diamantul negru-i al meu! Al meu! Dacă mai cerci să mi-l furi, te sugrum!

— Lasă-mi nepoata în pace! a grăit Alexandru Canta din uşă.

— Iar tu? Nelegiuitule! Drac împieliţat!... l-a ocărît cumnata, fără cruţare.

— Da, am venit anume să aud, chiar din guriţa matale, o vorbă despre diamantul negru. Şi-am auzit-o!

— Vrăjmaşul fericirii mele şi-al faimei neamului Canta!

— Nu ştiu care-i mai vrăjmaş!

— Vreau să-l folosesc spre binele întregii familii Canta, s-a schimbat, dintr-o dată, la glas şi la vorbă: Scarlat — domn, tu — mare logofăt.

— Nu crezi că mi-ar sta mai bine mie domn: Alexandru vodă, iar frate-meu, Scarlat, mare logofăt?

— Poate că ai dreptate... Pofteşte în sala gotică, să cinstim un pahar şi să desăvîrşim învoiala, se gudură Zulnia, înţelegînd că deocamdată nu-i altă cale decît să joace cum îi cînta cumnatul. Călina, cheam-o şi pe Ilinca la masă.

Roaba a găsit-o pe Ilinca în ogradă, lîngă turnul clopotniţei. Parcă nu se putea desprinde de locul pe unde fugise Alexa.

În Cetățuia au apărut cei doi coropcari

De la marginea codrului Bîrnovei, oamenii lui Neicu dădeau semnale din bucium: Mehmet-aga își luase altă ceată de spahii și venea, în galop, spre miazănoapte. Unul cîte unul, așa cum vorbiseră cu Alexa și cu Ceterașu, țăranii își puneau în spate furci, topoare, coase și se îndreptau spre Iași. Pășeau tăcuți, fără grabă, parc-ar fi mers la o treabă obișnuită. Neicu îi aștepta la marginea pădurii. Îl știa pe Alexa în Cetățuia, trimis să le deschidă porțile.

Dar, deodată, un arnăut. Toți au tras flintele în față.

— Fraților, eu sînt! a trîntit Alexa cușma arnăuțească de pămînt. Am văzut diamantul negru! E-n Cetățuia. Să vă povestesc cum a fost... Ca să vi-l aduc n-am fost vrednic.

Fîrtații nu s-au arătat de fel bucuroși de o întîmplare ca asta. Ba Neicu a sărit iar cu vorbe de ocară asupra lui Alexa, gata să-l spintece cu paloșul.

— Avem niște mărfuri răsăritene, a ocolit flăcăul ocara, mă îmbrac coropcar grec și cerc să pătrund din nou în Cetățuia, să vă deschid porțile.

— Ia-l și pe Ceterașu, s-a îmbunat Neicu, repede!

●

În iatacul ei, Zulnia a dezbrăcat rochia, a scos medalionul de la gît, l-a așezat cu grijă pe măsuţă, să-l aibă sub privire, şi-a bătut din palme, să vină Călina s-o ajute la îmbăiere. Dar în locul roabei, a intrat Drăcea. Atraşi ca de-un magnet, ochii i s-au pironit pe medalionul de pe măsuţă. Fulgerat de un gînd, s-a repezit la Zulnia şi-a strîns-o în braţe, cu subită şi arzătoare patimă. Apoi, pe cînd, ameţită de îmbrăţişare, Zulnia intra în cadă, Drăcea a scos diamantul din medalion şi l-a strecurat în chimir.

●

Din clipa cînd a pus diamantul negru în chimir, Drăcea parc-ar fi căpiat: tremura şi se-nvăpăia, rîdea şi lăcrăma, îl furnica şi-l stăpînea total şi tiranic simţămîntul năvalnic al puterii, al măririi, al averii nemăsurate.

●

Soarele dădea în asfinţit. Galata părea o pată de lumină albă în arămiul toamnei. Un neguţător grec şi un slujitor, cu marfă în tolbe cereau intrare în Cetăţuia. Zărind pe fereastră negustorii greci tolbaşi cum scoteau mărfurile şi le înşirau pe balustradă, Drăcea i-a chemat în pridvor. Aici, îndată, s-au adunat slujitorii şi călugării. Nerăbdători, săltînd între veselie şi spaimă, au tîrguit un şal şi nişte giuvaericale.

— Cumpăraţi, cumpăraţi, formoz duducusa, formoz zuvaericaua, lăuda unul din negustori marfa, înfăţişînd-o Ilincăi şi Călinei.

Iar celălalt, întărea, arătînd lui Drăcea tot ce avea :

— Formoz salu, formoz maresalu ! Ia casmira de la Ismiru...

Ilinca s-a depărtat ; Zoe o urma, cătînd parcă să-i afle gîndurile. O cerceta cu coada ochiului, cum îşi privea giuvaerurile, cum îşi proba şalul, tremurînd, emoţionată, cum zîmbea tristă, speriată, aproape de plîns.

Drăcea a luat cel mai frumos şal şi l-a pus pe umerii Ilincăi. Fata s-a tras mai de-o parte, tremurînd, emoţionată, să şi-l probeze. Urmărea, de fapt, pe unul dintre negustori care lăsase mărfurile şi privea panoplia de arme de pe peretele sălii :

— Formoz asta iatagan. Dat pe elu doi salu.

— Vorbeşte cu stareţul, a răspuns Drăcea, a lehamite, în clipa cînd intra Zulnia şi azvîrlea o privire repede asupra mărfurilor aduse de coropcari :

— La Ţarigrad o să găsim podoabe destule, după pofta inimii.

— Ai dreptate... Plecaţi ! s-a răcăduit Drăcea către negustori.

— De ce nu mai vine Mehmet-aga ?

— Am trimis olăcari înaintea lui.

Încuviinţînd din cap că a făcut bine, Zulnia s-a întors către Alexandru, poftindu-l cu vicleană gingăşie :

— Cumnate, închină, rogu-te, un pahar cu mine, înainte de a te duce la hodină. Însămi îţi aduc vinul...

S-a întors repede, cu o tavă cu cinci pahare de cleştar, pline cu vin rubiniu de Bucium.

— Pofteşte! i-a pus paharul în mînă. Să închinăm încă şi încă o dată întru împăcarea noastră.

— Şi preţul împăcării? a luat Alexandru paharul.

Zulnia avea răspunsul pregătit, dar Zoe s-a năpustit ca o leoaică:

— Dacă nu mă iei şi pe mine la Ţarigrad, strig să afle tot Ieşul ce unelteşti!

— Taci, zăludo! s-a răsucit Zulnia, aşezînd tava pe-o măsuţă. Ieşi afară! Afară! a răcnit şi-a brîncit-o spre uşă.

Folosind clipa de sfadă, Alexandru a schimbat, repede, paharul din mînă, cu altul de pe tavă: nu-i mirosea a bine linguşirile şi nici stăruinţele Zulniei de a mai bea în cinstea împăcării.

Au ciocnit şi-au băut, cu toţii. Tremurînd de ciudă, de furie şi de gînduri foarte amestecate şi numai de ea ştiute, Zulnia a băut paharul pînă la fund.

— Ne-am împăcat?

— Hotărît... pe vecie! a încuviinţat Alexandru Canta, zîmbind ciudat.

În clipa aceea, clopotarul a dat semnal.

— Vine turcul! a tresărit Drăcea, ţîşnind în pridvor. Mehmet-aga... Departe-i, clopotare?

— Coboară Bîrnova, a răspuns clopotarul.

— Ah, în sfîrşit! s-a bucurat Zulnia. Fiţi gata! Îl primim cu mare cinste.

Unul din negustori s-a înfăţişat lui Scarlat Canta, mieros şi ceremonios:

— Rugăm formoz la boieru mare, primim rămîne noapte aiţi.

— Plătim formoz, l-a susţinut celălalt.

— Chiar aşa: să nu — să nu plece, a şoptit Scarlat către Zulnia. Ieşind de-aici, ar duce vorba în Iaşi despre venirea turturc... agăi Mehmet şi...

— Daţi-le o odaie, în stăreţie! a poruncit Zulnia, păşind fericită spre iatacul ei. Începea să simtă o ciudată ameţeală şi tăhuire. A prins să vorbească singură!... „Să mă îmbrac în rochie de doamnă... Aşa, să-l primesc... aici, în iatacul meu... C-o fi om frumos şi tînăr..." Se privea în oglindă: „Ce măreaţă sînt!... Şi rochia, numai aur... Dar ce de mi-i somn? Uite, m-am dezbrăcat şi mi-i lene să mă... să mă îmbrac. Ce am?... Mi-i cumplit de somn... Văd ca prin sită... Diamantul"... se pipăi la piept şi se linişti.

Dintre toţi cei aflaţi în Cetăţuia, singur Alexandru Canta a auzit strigătul Zulniei. A intrat în iatac, a văzut-o leşinată pe canapea, cu medalionul pe piept. I l-a scos, binişor, şi s-a retras tiptil, fericit. Gîndea chiar: „Ce repede poate trece fericirea dintr-o mînă în alta..."

Clopotarul a sunat iar: bam, bam, baam...

În clipa aceea, Ilinca a văzut coropcarii că-şi leapădă anteriile, smulg cîte un paloş din panoplie, țîșnesc afară și deschid porțile Cetățuiei.

Oamenii lui Neicu au intrat, în fugă, și-au pornit lupta cu arnăuții, înghesuindu-I în colțul dinspre cuhnii. Ceterașu îi lovea cu spada, iar Chiper i s-a alăturat, pocnindu-i zdravăn cu îmblăciul:

— Să vă bat ca la fasole!

— Clănțăule, m-ai vîndut, a urlat Drăcea, cînd s-a dumirit că vizitiul îi cotonogea și-i ologea arnăuții, mai dihai ca haiducul.

— Diamantul negru, l-a împuns Alexa cu spada în pîntece.

Drăcea s-a clătinat și s-a lăsat în genunchi gemînd:

— Ah... m-ai...

— Unde-i diamantul?

— La... la boierul Scarlat.

Alexa a alergat în sufragerie; l-a prins pe Scarlat de smocul bărbii:

— Diamantul negru!

— Niciodată eu... Taină mare... La — la Zulnia...

Sărind peste scaune și mese, a pornit în căutarea Zulniei.

Dar în clipa aceea clopotarul a strigat cu desnădejde:

— Spahiii!.. Vin spahiii!

Cine va lua diamantul negru?

La asemenea năpastă, Alexa nu se aștepta. A țîșnit afară. Într-o clipă, toți oamenii lui

Neicu s-au adunat, grămadă, în mijlocul ogrăzii.

— Ce facem ?

— Ne batem cît putem, a poruncit haiducul. O zbughiţi, cînd vă fac semn.

— Şi diamantul ?

— Ducă-se dracului !

Zoe şi Ilinca, deznădăjduite, căutau adăpost pe lîngă Chiper, în rîndurile oamenilor lui Neicu. Ci străbătînd ograda, Ilinca s-a izbit de trupul lui Drăcea.

— Ascunde diaman... e al nostru... ici în chimir... Ascunde-l repede, repe...

Nu ştie de unde a luat putere să-l tîrîie lîngă zid, să-i scotocească în chimir şi să ia diamantul negru.

Înaintea lui Mehmet-aga a ieşit Alexandru Canta, temenindu-se cu umilinţă. Cu sprînceana încruntată, cumplit de încruntată, aga a cerut, crîşcînd a ură şi mînie :

— Diamantul negru !

— E al nostru, al familiei Canta...

— Vom vedea ! Aga a descălecat, a poruncit strajă la poartă, şi-a pătruns în sala gotică. Căuta diamantul negru despre care-i scrisese Scarlat Canta şi a cărui faimă îl ameţea.

Spahiii s-au înghesuit după dînsul. Dînd acolo de masă întinsă, de bucate şi vinaţuri, au prins să înfulece ca lupii şi să bea, cum beau cămilele, după ce-au străbătut pustiul Sinai şi au ajuns la apa Iordanului.

Îmbătîndu-se repede au şi pornit să otrocolească şi să jăfuiască. Au intrat şi în iatacul Zulniei. Au hohotit şi s-au hlizit ca tigrii cînd văd în tufişuri pasărea ce se chiamă pasărea raiului. Au despuiat-o de tot, i-au smuls toate podoabele. Iar cînd Scarlat Canta le-a cerut socoteală, un spahiu l-a înşfăcat de şfichiul bărbii, iar altul i-a înfipt hangerul în spate, lepădîndu-l lîngă Zulnia.

Călina cea dintîi a vestit, cu glas de mare spaimă :

— I-au ucis ! Pe amîndoi stăpînii i-au ucis...

În toată Cetăţuia groaza morţii fulgeră inimile.

Zoe se ascunse în clopotniţă.

Ilinca se retrase în pridvorul dinspre răsărit împreună cu Călina.

Singur Alexandru Canta îşi mai păstra oarecum cumpătul. A ieşit iar înaintea lui Mehmet-aga :

— Ai zece pungi de galbeni, dacă pleci din Cetăţuia.

— Diamantul negru ori viaţa !

— Alexa, ne laşi să pierim ? a întrebat Zoe din turnul clopotniţei.

— N-avem ce le face ! Sînt mai mulţi decît noi.

Mehmet-aga a simţit repede învrăjbirea din ogradă. A urcat în pridvorul stăreţiei. A urlat la spahii să se adune de prin odăi şi să se năpustească asupra haiducilor şi a ţăranilor strînşi, ciotcă, în colţul de răsărit al ogrăzii. În fruntea lor, Alexa, Ursu, Ceterașu, Neicu n-avură încotro: primiră lupta.

În zarva bătăliei, s-a auzit glasul clopotarului:

— Vin arnăuții lui vodă! Trec prin Nicolina...

Neicu a poruncit țăranilor să se strecoare, unul cîte unul, afară din Cetățuia. Năpustindu-se încă o dată asupra haiducilor, spahiii l-au prins pe Chiper:

— Unde-i diamantul negru, tălharule?!

Dar, deodată, o detunătură cumplită zgîlțîi pereții, sparse ferestrele, prăbuși tavanul, răsturnă mobila, icoanele, panopliile, într-un vălmășag cumplit, ca la sfîrșitul lumii.

Asurzită de huet, lovită de cărămizile detunate de explozie, Ilinca se tîrî pe lîngă pereți. Se prăbuși în ușa beciului, cu obrazul în iarba deasă, măruntă și răcoroasă.

Pornit din beci, pojarul se întindea repede. Spahiii au rupt încercuirea, s-au tras spre poartă, au încălecat și-au galopat la vale, speriați.

— Alexa, i-a strigat Neicu, dacă nu găsești diamantul negru, pieri după legea haiducească.

Toți s-au ferit spre poartă, cătînd să-și mîntuie viața. Toți, afară de Chiper, care l-a prins de umăr pe Alexa și, printre flăcări, au intrat în chilii. Au aruncat pe fereastre tot ce era mai de preț. Călugării și vreo patru-cinci ţărani, întorşi din poartă, le culegeau şi le stivuiau lîngă clopotniţă.

— Căutaţi diamantul negru! le-a poruncit Alexa.

Dar nici urmă de diamant.

Trecînd prin odăi, Alexa şi Chiper au dat peste Alexandru Canta şi Mehmet-aga: detunătura îi zdruncinase şi-i ameţise rău de tot. I-au luat în spinare şi i-au scos în ogradă, la lumină, în afară de primejdie.

— Tu eşti, Alexa? l-a cunoscut Alexandru Canta. Ce inimă ai, dacă nu mă laşi să mă prăpădesc acolo?!

Dar Alexa n-avea vreme să asculte laudele boierului.

La gura beciului a întîlnit-o pe Ilinca: se străduia să se ridice în picioare. Cu cămaşa sfîşiată şi trupul zgîriat, însîngerat, părea o muceniţă scăpată din mîinile călăilor.

Alexa a înşfăcat-o în braţe şi-a scos-o în ogradă, departe de vîlvătăile care cuprindeau stăreţia. Simţea că în el s-a stîrnit, iar, ca o izbucnire de lumină, toată dragostea pentru Ilinca lui Onofrei. O dragoste mai mare şi mai deplină decît îşi închipuise că poate fi. Dar în mijlocul ogrăzii Neicu i-a întîmpinat furios, cu spada în mînă:

— Muierea ţi-ai găsit-o. Dar diamantul? Diamantul negru?

— Nu s-a aflat printre lucrurile aruncate pe fereastră?

— Nu.

— Atunci nu plec de-aici fără giuvaericaua asta afurisită.

— Fugiți ! a strigat Zoe din clopotniță. Arnăuții domnești au ajuns la poalele dealului !

În clipa aceea s-a petrecut minunea cea mare. Pășind drept, mîndră în ciuda junghiurilor din spinare și din șolduri, Ilinca s-a apropiat de Neicu și i-a întins, pe palmă, diamantul negru.

— Poftim !

Încruntat, Neicu s-a aplecat spre piatra lucitoare din palma fetei :

— Aista o fi ? În adevăr ? Ce frumusețe ! Ce strălucire păgînă...

L-a luat în mîinile lui mari. L-a rotit și parcă-i sfredelea privirile :

— Aista-i !... Fîrtați, spre codru ! a grăbit și-a încălecat, dintr-un salt. În pumnul stîng, nădușit de bucurie și de înfrigurare, ținea strîns piatra prețioasă, fierbinte ca un bulgăre de jar.

În mare grabă, Alexa a împărțit celor din jur lucrurile luate de la boeri și de la spahii :

— Răspîndiți-vă repede, să nu vă ajungă arnăuții domnești.

A urcat-o pe Ilinca în șaua calului unui spahiu și-au pornit în goană, după Neicu.

◆

Peste trei zile, Ilinca lui Alexa Cerbu şi Zoe Canta înfăţişau diamantul negru stareţului de la Suceviţa.

Peste alte trei zile, domnitorul îi chema, îi firitisea, le mulţumea şi iscălea pentru haiducii din ceata lui Neicu pitac de iertare de orice osîndă şi-i povăţuia să se întoarcă în vetrele lor, să trăiască scutiţi de angarale şi de orice năpastă. Lui Alexa şi Ilincăi le dădea şi hrisov pentru o sfoară de pămînt din moşia foştilor stăpîni din Castelul Cnezilor.

Redactor : Căpitan ION ARAMĂ

Bun de tipar 19.04.1971. Apărut 1971. Hîrtie tip. I A de 80 g/m^2. Format 760×920/32.
Coli de tipar 5 B 131.

Tiparul executat sub comanda
nr. 1329 la
Inteprinderea poligrafică
„13 Decembrie 1918",
str. Grigore Alexandrescu nr. 89–97,
București,
Republica Socialistă România

Da, iubite cititor, în cărţulia asta-i închisă o ispravă, o aventură haiducească. Un mănunchi de oameni vor să împiedice alt grup a săvîrşi o faptă nedemnă. O faptă care ar fi putut aduce o năpastă asupra ţării, asupra celor mulţi. Am scris-o pe nerăsuflate. Din ce ştiam şi din ce am auzit la părinţi şi la cei oameni trăitori prin preajma Castelului Cnejilor. Se ciocnesc, în aste file, dreptatea cu nedreptatea, vicleşugul cu cinstea, răutatea cu bunătatea, urîţenia cu frumuseţea. Aidoma cum se ciocnesc şi în viaţă. Chiar dacă noi, prinşi cu de toate, nu prea luăm seama. Drept aceea aventura nu-mi aparţine. S-a închegat aşa, de la sine, din nişte întîmplări care au fost sau ar fi putut să fie.

Dumitru Almaş

COLUMNA

EDITURA
MILITARĂ

Lei 5